МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ

ректора Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
Василя Яковича Тація
про виконання умов контракту
з Міністерством освіти і науки України за 2018 рік
на конференції трудового колективу
27 грудня 2018 р.

Харків
2018

Вступ

Шановні колеги!

Із метою подальшої інтеграції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – Університету) в міжнародний освітній та науковий простір Стратегічним планом розвитку Університету до 2024 року передбачено збереження й примноження його досягнень як національного, покращення іміджу серед юридичних закладів вищої освіти України, підтвердження статусу провідного центру освіти і науки на міжнародному рівні. Виходячи з цього робота всього колективу впродовж року була спрямована на поліпшення привабливості Університету для абітурієнтів, студентів, аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників, розширення спектра освітніх послуг і підвищення їх якості, створення інноваційної структури й ефективної системи наукових розробок.

Враховуючи сказане, сьогоднішня доповідь – це, так би мовити, звіт про результати не лише моєї діяльності на посаді ректора Університету, а й всього колективу, його здобутки, підсумовування зробленого за 2018 рік. Безумовно, наголос зроблено на виконанні ректором умов контракту з Міністерством науки і освіти України, окремо увага приділена проблемам, які існують, і шляхам їх вирішення. На початку доповіді варто зупинитися на декількох основних моментах, які в цілому відображають результати діяльності Університету.

Передусім зауважу, що наш Університет традиційно визнається провідним закладом вищої освіти, який готує правознавців для всіх сфер як національної, так і міжнародної юридичної практики. Так, у межах спеціальності «Право» наш ЗВО пропонує широкий спектр освітніх спеціалізацій за бакалаврським і магістерським рівнями. Зокрема, в Університеті запроваджено низку програм подвійних дипломів із зарубіжними університетами-партнерами, а також сертифікатні освітні програми за деякими новітніми галузями.

Крім того, успішною слід визнати вступну кампанію 2018 року, оскільки нам вдалося здійснити необхідний набір студентів. Як відомо, цьогоріч втретє поспіль бюджетні місця при вступі на 1-й курс бакалавріату і вперше на 1-й курс магістратури розподілялися адресно, за так званою системою «широких конкурсних пропозицій», тобто обсяг державного замовлення фактично визначався самими абітурієнтами з високими конкурсними балами, які своїм бажанням вчитися в тому чи іншому ЗВО приносять йому бюджетне місце («місце йде за абітурієнтом»). Так, між університетами України на 2018/2019 н. р. розподілялося 1538 місць державного замовлення за спеціальністю 081 «Право», наш заклад отримав 462 місця (30 відсотків), посівши за цим показником одне з перших місць.

Не менш важливо й те, що в Університеті давно й успішно провадиться підготовка фахівців на замовлення «силових» відомств. Зокрема, цьогоріч за державним замовленням додатково буде здійснюватися навчання кадрів для Служби безпеки України і Міністерства оборони України. До того ж за результатами конкурсу на бюджетні місця за освітнім рівнем «Магістр» за спеціальностями «Право» й «Міжнародне право» рекомендовано і зараховано 693 абітурієнти, що, звісно, нас задовольняє.

Упродовж 2018 року в центрі уваги керівництва Університету була й регіональна політика. Підтвердженням успішності діяльності в цьому напрямі є те, що вже понад 15 років функціонує Полтавський юридичний інститут Університету. Крім того, цьогоріч проведено набір в Інститут управління і права Університету в м. Київ, а також вперше оголошено прийом на навчання за спеціальностями 051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» і 073 «Менеджмент».

З огляду на все це Університет знову підтвердив, що дійсно є всеукраїнським лідером юридичної освіти і одним із провідних ЗВО України. Однак отриманню стабільно високих результатів сприяє й низка інших факторів, серед яких перш за все слід вказати такі: професіоналізм викладачів і співробітників, розроблення і слідування новітній інноваційній освітній по-

літиці, наявність сучасної розвиненої матеріальної бази, наполегливість і цілеспрямованість студентського колективу, його активність і відданість своєму ЗВО. Підтвердженням цьому є те, що майже 90 відсотків випускників бакалавріату Університету вступають до магістратури рідного ЗВО. На це, до речі, звертають увагу як вітчизняні, так і зарубіжні експерти.

Як уже було сказано, ми докладаємо максимум зусиль для того, щоб наш заклад залишався провідним в Україні, тобто таким, в якому здійснюється ґрунтовна підготовка фахівців високої кваліфікації для різних сфер юридичної практики, провадиться науково-дослідницька робота як з фундаментальних, так і актуальних проблем, а викладачі і студенти активно долучаються до процесів правового забезпечення державного будівництва. З огляду на це в Університеті послідовно модернізується організація освітньої діяльності, запроваджуються новітні інформаційні технології, розширюються його практична спрямованість і спеціалізація, відкриваються нові спеціальності, розвиваються міжнародні зв'язки. Усе це під силу лише такому колективу, в якому злагоджено працюють висококваліфіковані науковці, науково-педагогічні працівники, допоміжний персонал, навчаються вмотивовані, орієнтовані на успіх студенти, зацікавлені в результатах свого навчання. Приємно, що саме таким і є колектив нашого Університету. Плідній праці, навчанню, особистісному розвитку також сприяє й сучасна матеріально-технічна база.

Про визнання успішності нашого ЗВО свідчить те, що результатами різних рейтингів закладів вищої освіти, які готують фахівців за напрямом «Право», Університет продовжує утримувати позиції кращого юридичного закладу України. Так, згідно з рейтингами «Топ-200 Україна» – 2017/2018 рр. і «Топ-10 вишів з найвищим середнім конкурсним балом» наш Університет посів четверте місце серед ЗВО України. Крім того, у 2018 році Університет став переможцем на XI Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2018» і отримав Гран-прі «Лідер вищої освіти України» на X Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» його нагороджено дипломом

і золотою медаллю у номінації «Інноваційне освітнє середовище: нові виклики та сучасні рішення» (фото 1).

Однак зауважу, що рейтинг Університету слід визначати не тільки виходячи з того, яке місце він посів у різних конкурсах, а з урахуванням у першу чергу якості підготовки фахівців, їх конкурентоспроможності на ринку праці. Нам, дійсно, є чим пишатися, оскільки випускники і викладачі нашого Університету ставали переможцями конкурсів з відбору до Верховного Суду, Конституційного Суду, Національного бюро розслідувань та його регіональних структур, інших формувань юридичної практики.

Підвищенню іміджу і рейтингу Університету також сприяють досягнення студентів, підтвердженням цьому є їх численні перемоги на різного рівня конкурсах, олімпіадах, турнірах, у судових дебатах. Хочу подякувати їм за наполегливу працю й активну життєву позицію, а також привітати студентку Інституту підготовки юридичних кадрів для СБ України Софію Дику, яка за результатами Всеукраїнської конкурсної програми «Кращий студент України» стала першою й отримала це почесне звання (фото 2).

До сказаного варто додати, що важливою подією в житті Університету можна сміливо назвати відкриття навчально-бібліотечного комплексу, який ми намагаємося ефективно використовувати в навчально-виховному процесі задля підвищення якості підготовки фахівців, активізації науково-дослідницької роботи, розширення наукових зв’язків з вітчизняними і зарубіжними вченими, науковими школами, практичними відомствами. Крім навчальних залів і аудиторій, бібліотеки, картинної галереї, підрозділів харчування, цього року у будівлі цього корпусу створено навчальний полігон для кафедри криміналістики, який можуть відвідувати всі навчальні підрозділи Університету, і зал сьогодення й історії Університету. Пропоную всім вам ознайомитися з ними (фото 3).

Зважаючи на високу оцінку результатів І Харківського міжнародного юридичного форуму, у жовтні 2017 року було вирішено продовжити обговорення актуальних юридичних, наукових, бізнесових та інших проблем на цій

унікальній платформі, а відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України форум набув статусу щорічного. Місцем проведення обрано м. Харків, а функції головного його організатора покладено на наш Університет. З огляду на це ІІ Харківський міжнародний форум проходив з 25 по 28 вересня 2018 року за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Фонду Конрада Аденауера, Міжнародного Вишеградського фонду та Уряду Нідерландів, інших організацій і установ. Він, до речі, мав не менший успіх.

На урочистому пленарному засіданні, що відбулося в Палаці студентів Університету, були присутні Голова Верховного Суду Валентина Данішевська, Голова Конституційного Суду України Станіслав Шевчук, Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, Голова ХОДА Юлія Світлична, керівник проекту USAID «Нове правосуддя» Девід Вон, національний радник з юридичних питань Координатора проектів ОБСЄ в Україні, консультант конституційної комісії, член Ради з питань судової реформи Олександр Водянніков і директор школи права Талліннського технічного університету Танел Керікмяе.

У роботі чотирьох панельних дискусій взяли участь відомі дослідники й практики із 22 країн, зокрема, США, Німеччини, Італії, Швейцарії, Литви, Естонії, Польщі та ін., судді Конституційного Суду України й Верховного Суду, співробітники представництва ЄС, місій ОБСЄ, інших організацій. Окремо слід відмітити те, що учасники мали нагоду відвідати тренінги з актуальних питань корпоративного права і права інтелектуальної власності, майстер-класи із прав людини й гендерної рівності, зустрічі з представниками уряду, органів юстиції і прокуратури. Передбачається, що форум стане одним із ключових майданчиків для обговорення із міжнародною спільнотою нагальних питань розвитку України як правової держави (фото 4).

Як і в попередні роки, значна увага приділяється законотворчій діяльності, втіленню отриманих результатів наукових досліджень у процес зако-

нотворення. Зокрема, науковці Університету беруть активну участь у підготовці законопроектів, виступають експертами при розробці важливих нормативно-правових актів, вносять пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства. Більшість проектів законів і кодексів, розглянутих і прийнятих Верховною Радою України, готувалися чи піддавалися науковій експертизі вчених нашого ЗВО. Крім того, ведеться активна робота із надання експертних висновків на запити суддів Конституційного Суду України, Верховного Суду, інших судів і центральних органів влади. Професори й викладачі Університету постійно співпрацюють у галузі нормотворчої діяльності з Адміністрацією Президента, комітетами Верховної Ради України, Кабінетом Міністрів України, міністерствами і відомствами, органами місцевого самоврядування.

Важливою подією цього року стало присудження Комітетом з Державних премій України в галузі науки і техніки науковцям Університету, серед яких проректор з навчальної роботи професор Ю. Г. Барабаш, завідувач кафедри фінансового права професор М. П. Кучерявенко, професор кафедри трудового права С. М. Прилипко, професор кафедри конституційного права А. О. Селіванов, завідувач кафедри криміналістики професор В. Ю. Шепітько, завідувачка кафедри кримінального процесу і оперативно-розшукової діяльності професор О. Г. Шило Державної премії України в галузі науки і техніки за фундаментальну працю «Правова доктрина України» у 5-ти томах.

До речі, за всю історію нашого Університету науковці і співробітники колективу 10 разів ставали лауреатами Державної премії в галузі науки і техніки, а також архітектури.

Триває робота з підготовки науковцями Університету та Національної академії правових наук України «Великої української юридичної енциклопедії». На сьогодні друком вийшло 7 томів.

Підтвердженням того, що Університет відіграє важливу роль у житті країни, слугують візити вітчизняних високопосадовців, а саме Президента

України П. О. Порошенка, Прем'єр-міністра України В. Б. Гройсмана, Міністра закордонних справ П. А. Клімкіна, Міністра соціальної політики А. О. Реви, екс-Уповноваженої з прав людини Верховної Ради України В. В. Лутковської та багатьох інших представників державних органів влади та управління України, а також провідних вчених і державних діячів інших країн (фото 5–7).

Із року в рік ми демонструємо впевнений поступ до нових звершень. Так, послідовно реалізується Стратегія розвитку Університету на 2016–2020 роки, яка стала складовою Стратегічного плану розвитку Університету до 2024 року і згідно з якою відбувається комплексна модернізація і проводяться реформи, що прискорять інтеграцію до європейського та світового освітніх просторів, сприятимуть підвищенню якості освіти і результатів науково-дослідницької роботи, розширенню міжнародної співпраці.

У 2018 році докладено багато зусиль для підтвердження статусу національного закладу вищої освіти, що передбачено ч. 2 ст. 29 Закону України «Про вищу освіту» та Постановою КМУ від 22.11.2017 р. № 912, якою затверджено Порядок надання ЗВО статусу національного, підтвердження чи позбавлення цього статусу. Згідно з положеннями цих нормативних актів в Університеті проведено аналіз стосовно відповідності встановленим вимогам і критеріям, підготовлено Стратегічний план розвитку на період до 2024 року. Із цими документами, які, крім іншого, містять детальну інформацію про діяльність ЗВО за 7 років, можна ознайомитися на сайті Університету. Вбачається за доцільне зупинитися на найбільш важливих питаннях.

Минулий рік був дуже насичений подіями, пов'язаними із активізацією процесу реформування вищої освіти. Зокрема, новими законами «Про вищу освіту» та «Про освіту», постановами КМУ, наказами й розпорядженнями МОН України запроваджено багато новел, що стосуються змін в організації як навчання і наукової роботи, так і діяльності самого Університету.

Крім того, традиційно в Університеті значна увага приділяється якості освіти, забезпеченню доброчесності. На наше замовлення експертами Проекту

Програми USAID «Нове правосуддя» проведено зовнішнє незалежне оцінювання, результати якого в цілому позитивні. Однак важливо те, що від експертів ми отримали корисні рекомендації для підвищення якості освіти в подальшому (фото 8).

До сказаного додамо, що, крім іншого, нині реформуються і структури Університету, кафедри, продовжується робота зі створення вчених рад інститутів і факультетів, наукових підрозділів, розвитку студентського самоврядування. До того ж активізується участь студентів у всіх сферах діяльності нашого ЗВО.

Усе це, сподіваюсь, сприятиме досягненню головної мети для нас – забезпечення високої якості підготовки фахівців для всіх сфер і галузей соціально-економічної діяльності.

Структура Університету. Оптимізація системи управління

Як уже зазначалося, триває процес удосконалення структури Університету; оновлення факультетів, інститутів, кафедр; створення вчених рад факультетів й інститутів; розвивається студентське самоврядування. Крім того, студенти нашого ЗВО беруть у цьому активну участь, і це додає оптимізму й впевненості.

Так, на виконання законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту» розроблені пропозиції щодо закріплення кафедр за інститутами і факультетами, розпочато реорганізацію кафедр, зокрема, на базі кафедри міжнародного права створено три кафедри, а саме кафедру міжнародного права, кафедру права Європейського Союзу, кафедру міжнародного приватного права та порівняльного правознавства. Змін зазнала також кафедра організації судових та правоохоронних органів, на її основі організовано кафедру судоустрою та прокурорської діяльності й кафедру адвокатури. Однак мають місце й зворотні процеси. Так, об’єднано кафедри філософії і логіки,

а кафедру теорії держави і права перейменовано в кафедру теорії і філософії права. Враховуючи це, обрано за конкурсом і призначено завідувачів і викладачів нових кафедр Університету. Крім того, директором Полтавського юридичного інституту нещодавно призначено Олександра Миколайовича Лемешка. Вітаю усіх, хто став переможцем конкурсів, і бажаю плідної праці й нових творчих успіхів. Із метою оптимізації управління здійснено реорганізацію кафедр Полтавського юридичного інституту: створено кафедру теоретико-правових дисциплін, кафедру цивільного, господарського і фінансового права, кафедру конституційного, адміністративного, екологічного й трудового права, а також кафедру кримінально-правових дисциплін.

В Університеті, виходячи з приписів законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту», також розроблено й прийнято низку нормативних актів, зокрема, Статут Університету, Положення про конкурсний відбір, призначення на посади та продовження трудових правовідносин із науковими, науково-педагогічними і педагогічними працівниками, Положення про кадрову комісію; прийняті окремо положення про структурні підрозділи Університету (Слідчо-криміналістичний інститут, Інститут післядипломної освіти, Інститут прокуратури та кримінальної юстиції, Полтавський юридичний інститут, фінансово-правовий факультет, господарсько-правовий факультет, міжнародно-правовий факультет, факультет правосуддя, Наукову бібліотеку та ін.). Ухвалено й запроваджується Кодекс академічної етики, створено умови для діяльності комітету з академічної етики і Студентського омбудсмана. Триває робота над Положенням про внутрішню систему забезпечення якості.

Із метою подальшого підвищення ефективності діяльності в Університеті будуть продовжені реорганізаційні заходи в усіх напрямах.

Робота приймальної комісії

Вступна кампанія. Прийом на навчання до Університету у 2018 році здійснювався, зокрема, відповідно до вимог Закону України «Про вищу осві-

ту» від 01.07.2014 р. й Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України у 2018 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.10.2017 р. № 1378, із подальшими змінами й доповненнями.

Однією із новел цієї вступної кампанії стало запровадження адресного розміщення місць державного замовлення за ступенем «Магістр» за спеціальностями 081 «Право» і 293 «Міжнародне право», а також відмова від прийому вступників за цими спеціальностями на місця держзамовлення на заочну форму навчання.

Крім того, цьогоріч до бакалавріату абітурієнти мали право подавати не більше 7 заяв на 4 спеціальності, а до магістратури – не більше 5.

За результатами вступної кампанії 2018 року до Університету вступили:

– за ОКР «Молодший спеціаліст» – 114 осіб;
– за ступенем «Бакалавр» (на 1-й, 2-й та 3-й курси) – 2025 осіб;
– за ступенем «Магістр» – 1831 особа.

Отже, за всіма формами, ступенями й освітньо-кваліфікаційними рівнями до нашого ЗВО зараховано 3970 осіб, із них: на бюджетну форму – 1298 (що становить 33% загальної кількості зарахованих), контрактну – 2672 (тобто 67 %); на денній формі навчатиметься **2795** (70 %), на заочній – **1175** осіб (30 %). На сьогодні загальна кількість студентів усіх форм навчання становить приблизно **11** тис.

Окремо слід зазначити, що у 2018 році в Університеті вперше оголошено набір на спеціальності 051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» і 073 «Менеджмент», на які у місті Харків зараховано 162 особи.

Зважаючи на наведені дані, черговий раз варто звернути увагу всіх викладачів, науковців, студентів, а також працівників Університету на важливість проведення наполегливої профорієнтаційної роботи.

Профорієнтаційна робота залишається пріоритетним напрямом діяльності Університету. У ній беруть участь інститути, факультети, кафедри, Асоціація випускників Університету та інші структурні підрозділи ЗВО. Зокрема, у межах загальної профорієнтаційної роботи викладачі Університету

систематично проводять виїзні та місцеві лекції для школярів, під час яких, крім іншого, йдеться про можливості нашого закладу в наданні якісної освіти, умови проживання, особистісного розвитку тощо, а також проходить презентація необхідної для підготовки для вступу до Університету навчальної, навчально-методичної літератури, підготовленої фахівцями університету. Так, викладачі разом із завідувачем кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн В. Д. Гончаренком зустрілися з учнями 11-х класів Люботинської гімназії № 1 Люботинської міської ради Харківської області.

Представники кафедри конституційного права України провели профорієнтаційні зустрічі в школах м. Ізюм (Харківська область). Завідувач кафедри Т. М. Слінько, доценти Л. К. Байрачна, І. І. Дахова, Є. В. Ткаченко, Г. В. Берченко, В. І. Ковтун розповіли учням гімназій № 1 та № 3, загальноосвітніх шкіл № 2, № 4, № 5, № 11, № 12 про переваги професії юриста та її перспективи, умови вступу й особливості навчання в Університеті.

У межах профорієнтаційної роботи були відкриті класи імені Ярослава Мудрого в Миколаївському юридичному ліцеї та Харківській гімназії № 152. Крім того, докладаються зусилля до розширення переліку партнерських навчальних закладів (фото 9).

Для вчителів правознавства читаються лекції на тему: «Сучасні проблеми викладання правознавства з урахуванням прийняття Україною європейського вектору розвитку».

Підтримується проект «Малий юридичний університет», який має на меті здійснювати системну підготовку абітурієнтів до ЗНО.

За активної участі Асоціації випускників, інститутів і факультетів проведено принципово новий захід – «Тиждень відкритих дверей», у межах якого абітурієнти відвідали лекції професорів, познайомилися з життям студентів Університету, занурилися в буденність майбутніх юристів.

Двічі на рік завдяки спільним зусиллям інститутів та факультетів, Асоціації випускників і Ліги студентів проводиться День відкритих дверей, який вважається одним з основних профорієнтаційних заходів, оскільки абітурієн-

ти та їх батьки отримують можливість поспілкуватися з керівництвом Університету, інститутів і факультетів, викладачами, фахівцями міжнародного відділу, представниками приймальної комісії, Малого університету, а також ознайомитися з Правилами прийому на 2019 навчальний рік. Ураховуючи важливість і значущість цієї події, День відкритих дверей розпочинається ярмарком-презентацією інститутів і факультетів, показом відеофільмів про Університет, а після цього проходить загальна зустріч із представниками ректорату і відповідальним секретарем приймальної комісії, директорами інститутів і деканами (фото 10). Крім того, у спеціально створеній фотозоні відвідувачі мали нагоду сфотографуватися в мантіях із суддями і з самим Ярославом Мудрим, ролі яких виконували актори університетського студентського театру.

До сказаного слід додати, що для Університету вже стало доброю традицією проведення ІІІ етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства. Асоціація випускників разом із Лігою студентів радо прийняли школярів. Учням були створені комфортні умови для написання робіт, а після закінчення вони мали можливість ознайомитися з історією Університету і взяти участь в екскурсіях по навчальних корпусах та науково-бібліотечному корпусу. До речі, упродовж року в навчально-бібліотечному корпусі, залі історії Університету, спортивному комплексі, їдальнях, музеї кафедри криміналістики і на криміналістичному полігоні для всіх бажаючих школярів постійно організовувалися і проводилися екскурсії. Учні мали змогу відчути себе студентами, відвідати нові лекційні зали, навчальні аудиторії, картинну галерею, на власні очі побачити масштаби бібліотеки, більш детально ознайомитися з Університетом в цілому. З огляду на сказане окремо варто відзначити особливу роль у проведенні таких екскурсій співробітників кафедри криміналістики на чолі із завідувачем професором В. Ю. Шепітьком, завідувача лабораторії кафедри історії держави і права В. П. Білика, директора наукової бібліотеки доцента Н. П. Пасмор та завідувача картинної галереї доцента Л. В. Анучіної.

Із метою підвищення правової культури школярів, залучення їх до вивчення правознавства й ознайомлення з основоположними правами для них прочитані лекції: «Захист прав споживачів», «Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх», «Булінг», а представниками Юридичної клініки та Асоціації випускників Університету проведено лекції правового спрямування по школах м. Харкова. З огляду на те, що тема є актуальною і викликала значний інтерес учнів, Харківська загальноосвітня школа № 98 запропонувала провести таку ж лекцію для батьків школярів. Після закінчення учні мали змогу поставити запитання, які їх цікавлять. Захід відбувся у ЗОШ № 32, ЗОШ № 140, ЗОШ № 124, ЗОШ № 5, ЗОШ № 3, ЗОШ № 98, ЗОШ № 103, ЗОШ № 154, ЗОШ № 123, гімназії № 112, ЗОШ № 76, ЗОШ № 79, ЗОШ 97, ЗОШ № 114, гімназії № 6 м. Харків та ін.

Як і в попередні роки Асоціація випускників у 2018 р. проводила правові й історико-правові турніри для учнів 10–11 класів. Основна мета таких заходів – стимулювання творчого самовдосконалення, виявлення здібностей, розвиток обдарованих школярів, надання їм допомоги у виборі професії, підвищення інтересу до поглибленого вивчення навчальних спеціальних і фахових дисциплін, ознайомлення з основами юриспруденції і презентація Університету. Турніри й зустрічі з абітурієнтами проходили по всій Україні. Так, упродовж цього року вони відбулися, зокрема, у таких містах, як Дніпро (проф. Б. М. Головкін), Кривій Ріг (доц. О. М. Карпенко), Миколаїв (асист. А. О. Булгаков), Маріуполь (проф. К. В. Гусаров), Луцьк (доц. Ф. В. Веніславський), Житомир (асист. П. В. Романюк), Мелітополь (асист. Н. В. Сметаніна), Запоріжжя (проф. В. М. Гаращук), Слов'янськ (доц. Є. В. Ткаченко), Краматорськ (доц. О. Ю. Дудченко), Генічеськ (асист. К. О. Павшук) та ін. Доцент В. Є. Шевєрєва провела турнір з історії України серед учнів 10–11 класів історичного профілю двох гімназій та п'яти шкіл м. Суми. Школярі з великою цікавістю вирішували завдання турніру. Приємно, що

порівняно з минулими роками вони показали неабиякі знання предмета. Переможцям були вручені сертифікати й цінні подарунки, книжки про Університет і видатних професорів, наукові роботи викладачів.

Випуск і працевлаштування

У 2018 році 1682 особи закінчили навчання в Університеті й отримали кваліфікацію «Магістр», із них 833 навчалися за рахунок державного бюджету, інші - за рахунок власних коштів.

Як відомо, в останні три роки державний розподіл відмінено.

Проте цього року 94 випускники Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ були скеровані для проходження служби за фахом в органи Служби безпеки України, а 33 курсанти - випускники військово-юридичного факультету отримали направлення до: Міністерства оборони України - 27, Національної гвардії - 2, Управління Державної охорони України - 1, Військової служби правопорядку - 1, військової частини - 2. Варто додати, що за останні три роки працевлаштовано понад 3500 осіб.

На жаль, через об’єктивні обставини, що склалися останнім часом, працевлаштування випускників продовжує залишатися проблематичним. Однак це питання знаходиться в центрі уваги ректорату. Для його вирішення в Університеті проводяться щорічні ярмарки вакансій, зустрічі студентів
з роботодавцями. За допомогою Асоціації випускників Університету організовується стажування кращих студентів на провідних підприємствах, в установах та організаціях, юридичних фірмах, у приватних адвокатів та ін., за результатами якого випускники знаходять для себе перше місце роботи. Крім того, ректорат Університету вживає заходів щодо введення посад помічників прокурора для працевлаштування випускників.

Характеристика професорсько-викладацького складу

В Університеті працює близько 750 науково-педагогічних працівників, із них 120 докторів наук, професорів, понад 600 кандидатів наук, доцентів. Середній вік наших викладачів становить 45 років.

Безперервність і послідовність навчального процесу в нашому ЗВО на сьогоднішній день забезпечує 41 кафедра. Принагідно вказати, що 38 кафедр очолюють доктори наук, професори, 3 – кандидати наук, доценти, а на 29 кафедрах 100 відсотків викладачів мають науковий ступінь.

Крім того, цього року колектив Університету поповнився чотирма випускниками аспірантури і двома докторантами, які успішно захистили дисертаційні роботи.

Як і в попередні роки за успіхи в роботі працівники Університету отримали нагороди і заохочення. Так, завідувач кафедри історії держави і права України і зарубіжних країн В. Д. Гончаренко і професор кафедри криміналістики В. А. Журавель відзначені орденом «За заслуги» III ступеня, завідувачку кафедри державного будівництва С. Г. Серьогіну – орденом княгині Ольги III ступеня. Завідувачці кафедри кримінального процесу О. В. Капліній присуджено почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України», солісту Палацу студентів В. С. Лашку – почесне звання «Заслужений артист України».

Проректор з економіки та соціального розвитку І. К. Прищепа Указом Президента України нагороджений орденом «За заслуги» II ступеня, а за вагомий внесок у розвиток міста Харкова, піднесення його статусу у світі рішенням Харківської міської ради Івану Кузьмичу присвоєно звання «Почесний громадянин міста Харкова».

Крім того, викладачі й співробітники Університету цьогоріч отримали нагороди й відзнаки Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Національної академії наук України, Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Харківської міської ради,

Союзу юристів України. Щиро вітаю всіх нагороджених і бажаю успіхів і подальшої плідної праці.

Варто також відзначити, що нині в Університеті працюють: 1 Герой України; 1 академік Національної академії наук України; 16 академіків і 18 членів-кореспондентів Національної академії правових наук України; 16 заслужених діячів науки і техніки України; 11 заслужених працівників освіти України; 15 заслужених юристів України; 3 народних артисти України; 5 заслужених працівників культури України; 8 заслужених артистів України; 11 лауреатів Державної премії України; 1 заслужений діяч мистецтв України; 1 заслужений будівельник України.

Інформаційне забезпечення навчального процесу

Інформаційне забезпечення навчального процесу здійснюється Центром інформаційного й технічного забезпечення навчального процесу, до складу якого входить три лабораторії, і лабораторією організації дистанційної освіти (ОДО) заочного факультету № 1.

Із введенням в експлуатацію нового навчально-бібліотечного комплексу Університету інформаційно-телекомунікаційна мережа зазнала певних змін: встановлено й налаштовано найновітніше сучасне мережеве й серверне обладнання таких відомих світових брендів, як D-Link, Hewlett-Packard, Ubiquiti та ін., завдяки чому швидкість передачі даних між деякими сегментами мережі зросла до 10 Гбит/с.

Усі навчальні корпуси й частина гуртожитків з'єднані в єдину локальну мережу Університету, «скелетом» якої є оптоволоконні й мідні лінії зв'язку. Примітно, що з кожним роком ця мережа розширюється.

Крім того, на даний час виконуються роботи з налаштування й подальшого тестування нового бездротового обладнання в навчальному залі № 2 головного корпусу, а саме його оснащено двома потужними Wi-Fi точками доступу Aruba. Завдяки цьому вже в січні-лютому 2019 р. можна бу-

де одночасно проводити он-лайн тестування знань студентів у кількості до 150–180 осіб в одній аудиторії.

Принагідно зауважити, що за допомогою точок Wi-Fi студенти, абітурієнти, викладачі та співробітники Університету отримують вільний, безоплатний і багатоканальний доступ до світових освітніх і наукових ресурсів через мережу Інтернет, а також до мобільних версій порталу для різних операційних систем мобільних пристроїв користувачів; розкладу навчальних занять студентів і викладачів; сайта наукової бібліотеки тощо.

У навчальних корпусах і гуртожитках, новому навчально-бібліотечному корпусі, на території Палацу студентів, машинному в'їзді на територію головного корпусу та в інших службових приміщеннях Університету налаштована мережа відеоспостереження. До вже встановлених турнікетних підсистеми у трьох навчальних містечках за адресами вул. Пушкінська, 77; вул. Пушкінська, 106; вул. Динамівська, 4 було приєднано нову підсистему в навчально-бібліотечному корпусі по вул. Пушкінській, 84.

На виконання Стратегії розвитку Університету значні зусилля докладаються до того, щоб наш ЗВО брав участь у заходах, що проводяться організаціями і асоціаціями, членом яких він є. Зараз сім окремих конференц-залів, в яких проходять міжнародні зустрічі, наукові конференції, засідання вченої ради і ректорату, ювілеї, державні свята тощо, обладнані аудіо- й відеоапаратурою, а у двох із них встановлене обладнання для синхронного перекладу з можливістю підключення до 90 і 60 учасників конференцій відповідно. До того ж змонтовано новий зал, обладнаний системою конференц-зв'язку і сучасним мультимедійним обладнанням, в якому відбуваються засідання спеціалізованих вчених рад.

Крім того, для проведення лекційних занять у 40 залах різних навчальних корпусів Університету встановлено аудіоапаратуру, а понад 20 із них оснащені в тому числі й відеоапаратурою для проведення мультимедійних занять.

За допомогою наявного переносного аудіо- й відеообладнання (відеопроекторів, телевізорів, ноутбуків, звукових колонок, підсилювачів тощо) під час конференцій і засідань вченої ради Університету забезпечуються сеанси відеозв'язку з Полтавським юридичним інститутом.

Цього року в навчальний процес впроваджено інноваційну технологію – автоматизовану систему демонстрації візуальних матеріалів, що дозволяє викладачу наочно представити матеріал лекційного заняття з власного мобільного пристрою (телефон, планшет, ноутбук тощо). Принагідно зауважити, що ця система встановлена в 10 лекційних аудиторіях Університету.

Не менш важливо й те, що нині студенти мають змогу переглядати матеріали поточної лекції на мультимедійному екрані або на екрані свого мобільного пристрою, зайшовши на відповідну сторінку порталу.

Варто зупинитися й на тому, що на виконання завдань в освітній сфері, окреслених у Стратегії розвитку Університету на 2016–2020 роки, і з метою підвищення якості освітніх послуг в Університеті запроваджено АСУ навчальним процесом, для забезпечення функціонування якої з 2008 року використовується програмний комплекс «МКР». АСУ навчальним процесом складатиметься з модулів «Відділ кадрів», «Навчальний», «Абітурієнт», «Деканат», «Документообіг». До речі, ця система постійно модернізується.

Так, інформаційне забезпечення здійснюється з використанням частково синхронізованих між собою баз даних (ЄДЕБО, автоматизованої системи управління Університету – БД АСУ і системи управління та контролем доступу до університету – БД СКУД), створеного інтерактивного середовища навчання (НЕІК) за допомогою порталу АСУ навчальним процесом, порталу НЕІК і сайтів (університетського, бібліотечного, наукового, інститутських тощо).

Через портал АСУ навчальним процесом студенти мають можливість користуватися методичними відеоматеріалами, навчально-методичними матеріалами, обирати вибіркові навчальні дисципліни й переглядати розклад.

Триває також робота з наповнення ресурсу «Програми, методичні рекомендації й завдання», що вкрай важливо з огляду на програми самопідготовки студентів різних форм навчання до атестаційних і поточних іспитів. Велике значення має й те, що для своєчасного оновлення методичних відео- та навчально-методичних матеріалів співробітники кафедр отримали доступ до вказаного ресурсу. Так, на цей час майже всі навчальні кафедри розмістили на ньому понад 90 методичних відеоматеріалів.

Інформаційна діяльність Університету в цілому й окремих підрозділів, тестування знань студентів, робота сайтів тощо стали можливими саме завдяки постійній підтримці Центру інформаційного й технічного забезпечення навчального процесу.

Окремо слід згадати й те, що в Університеті створено інформаційний портал, на якому користувачі мережі можуть дізнаватися про останні новини з життя нашого ЗВО. До речі, уся інформація дублюється на встановлених у фойє навчальних корпусів по вул. Пушкінській, 77 і вул. Пушкінській, 106 інформаційних екранах. Крім того, у фойє зазначених навчальних корпусів розгорнуті інформаційні кіоски, на яких розміщена оперативна інформація для студентів і викладачів про хід навчального процесу.

Значна увага в нашому Університеті також приділяється питанню використання технологій дистанційної освіти в навчанні. Так, із початку 2018/2019 навчального року успішно експлуатуються електронні навчальні курси для студентів 3 курсу заочної форми навчання. Принагідно вказати, що на заочному факультеті № 1 загальна кількість таких курсів зросла до 33, а два з них мають свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. Викладачами також були перероблені навчальні курси, які вивчаються студентами на 1 і 2 курсах. До того ж у поточному році підвищено вимоги до наповнення електронних навчальних курсів, а саме збільшено кількість тестових питань як підсумкових (до 200 у базі на залік, при цьому у сеансі надається не менше 50), так і поточних до кожної теми (їх має бути 25). Нині до кожної

теми обов'язково має бути наявна відеолекція (на жаль, ця вимога дотримана при розробці матеріалів не з усіх дисциплін).

Щоправда, на цей час 54 студенти нашого Університету вирішили здобувати освіту за технологією дистанційного навчання (11 на першому курсі, 16 на другому і 27 на третьому).

Проте спостерігається тенденція до збільшення дистанційних курсів на денних факультетах. Багато кафедр, а саме земельного та аграрного права, логіки, історії держави і права України і зарубіжних країн, міжнародного права та ін., почали застосовувати дистанційні методи тестування. Наприклад, усі модулі з дисципліни «Логіка» для студентів 1 курсу складаються виключно в електронному вигляді. Кількість студентів усіх курсів, зареєстрованих у системі, становить приблизно 2500 осіб. У поточному році розпочата робота із створення навчальних електронних інформаційних курсів для курсантів Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України, планується, що їх буде 12. У цілому Університет володіє 23-ма свідоцтвами про реєстрацію авторських прав на НЕІК.

Викладачами кафедр розроблено і модернізовано 18 курсів для підготовки студентів до складання єдиного фахового вступного іспиту до магістратури із використанням технологій ЗНО. Із деяких курсів кількість тестових питань перевищує 1000 («Цивільне право» – 1100; «Кримінальний процес» – 700; «Цивільне процес» – 800; «Кримінальне право» – 930; «Адміністративне право» – 840; «Міжнародне право» – 900).

Як уже відмічалося, студенти активно використовують ці ресурси для підготовки до ЗНО (усього підписано 575 студентів). Примітно, що приблизно 80 % студентів, які використовували для підготовки дистанційні курси, вступили до магістратури.

Крім того, на потужностях сервера дистанційної освіти розгорнуто низку дистанційних курсів для підтримки міжнародних програм, а на стадії розробки й експлуатації знаходяться 12 таких курсів. Доступ до них мають як

наші студенти і викладачі, так і користувачі з-за кордону, які залучені до проведення цих програм.

У контексті сказаного варто додати, що комп'ютерний клас лабораторії організації дистанційної освіти активно використовується для проведення сеансів відеозв'язку з міжнародними партнерами нашого Університету у різних країнах, серед яких можна назвати США (за програмою USAID new justice program), Канаду (за програмою Technology, innovation, justice and low); Литву (за програмою спільних дипломів), Італію (за програмою медіації) та ін. У цілому за рік проведено більше 50 сеансів.

Якість підготовки фахівців. Навчальна дисципліна

Забезпечення якості підготовки фахівців, яка відображає рівень здобутих студентами знань, умінь, навичок, інших компетентностей відповідно до стандартів вищої освіти, є надзвичайно гострим питанням.

Оцінюючи стан якості підготовки фахівців, доречно навести показники успішності на I–IV курсах першого (бакалаврського) рівня й на I курсах другого (магістерського) рівня за результатами екзаменаційних сесій у 2018–2019 н. р., які виглядають таким чином (станом на 27.06.2018 р.):

Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 92,04 %, якісна успішність – 47,8 %;
2 курс: абсолютна успішність – 87,2 %, якісна успішність – 53,2 %;
3 курс: абсолютна успішність – 85,2 %, якісна успішність – 52,4 %;
4 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 49,3 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 74,6 %, якісна успішність – 46,7 %.

Господарсько-правовий факультет
перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 89 %, якісна успішність – 42 %;
2 курс: абсолютна успішність – 74 %, якісна успішність – 47 %;
3 курс: абсолютна успішність – 95 %, якісна успішність – 46 %;
4 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 53 %;

другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 86 %, якісна успішність – 68 %.

Слідчо-криміналістичний інститут
перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 68,42 %, якісна успішність – 34,21 %;
2 курс: абсолютна успішність – 52,94 %, якісна успішність – 23,53 %;
3 курс: абсолютна успішність – 67,2 %, якісна успішність – 36,51 %;
4 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 39,62 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 72,36 %, якісна успішність – 55,28 %.

Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України
перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 87 %, якісна успішність – 55 %;
2 курс: абсолютна успішність – 75 %, якісна успішність – 59 %;
3 курс: абсолютна успішність – 77 %, якісна успішність – 51 %;
4 курс: абсолютна успішність – 99,7 %, якісна успішність – 52 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 83 %, якісна успішність – 60 %.

Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України
перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 81 %, якісна успішність – 63 %;
2 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 76 %;
3 курс: абсолютна успішність – 98 %, якісна успішність – 79 %;
4 курс: абсолютна успішність – 96 %, якісна успішність – 82 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 91 %.

Військово-юридичний факультет
перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 76,47 %, якісна успішність –11,76 %;
2 курс: абсолютна успішність – 93,85 %, якісна успішність – 18,46 %;
3 курс: абсолютна успішність – 87,50 %, якісна успішність – 37,50 %;
4 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 27,08 %.
другий (магістерський) рівень
1 курс – абсолютна успішність – 93,55 %, якісна успішність – 58,06 %.

Міжнародно-правовий факультет
перший (бакалаврський) рівень спеціальності 081 «Право»
1 курс: абсолютна успішність – 93,7 %, якісна успішність – 60,93 %;
2 курс: абсолютна успішність – 88,4 %, якісна успішність – 58,92 %;
3 курс: абсолютна успішність – 96,72 %, якісна успішність – 70,5 %;

перший (бакалаврський) рівень спеціальності 293 «Міжнародне право»
1 курс: абсолютна успішність – 91,1 %, якісна успішність – 42,2 %;
2 курс: абсолютна успішність – 73,3 %, якісна успішність – 40 %;
3 курс: абсолютна успішність – 85,71 %, якісна успішність – 57,14 %;
другий (магістерський) рівень спеціальності 081 «Право»
1 курс: абсолютна успішність – 69,7 %, якісна успішність – 57,6 %;
1 курс (*спільна магістерська програма «Міжнародне право*): абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 72,4 %;
1 курс (*спільна магістерська програма «ЄМПП»*): абсолютна успішність – 90,5%, якісна успішність – 57,14 %;
другий (магістерський) рівень спеціальності 293 «Міжнародне право»
1 курс: абсолютна успішність – 75 %, якісна успішність – 45,8 %.

Факультет правосуддя

другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 78,1 %, якісна успішність – 46,9 %.

Факультет підготовки кадрів для державної пенітенціарної служби України

перший (бакалаврський) рівень
2 курс: абсолютна успішність – 50 %, якісна успішність – 50 %;
3 курс: абсолютна успішність – 67,6 %, якісна успішність – 64,8 %;
4 курс: абсолютна успішність – 98,7 %, якісна успішність – 87,7 %.

Фінансово-правовий факультет

перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 72,2 %, якісна успішність – 38,8 %;
2 курс: абсолютна успішність – 77,7 %, якісна успішність – 11,1 %;
3 курс: абсолютна успішність –- 79,7 %, якісна успішність – 43,6 %;
4 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 41,5 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 82,5 %, якісна успішність – 65 %.

Факультет адвокатури

перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 45,37 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 94,5 %, якісна успішність – 70,8 %.

Вечірній факультет

перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 73,5 %, якісна успішність – 38,2 %;
2 курс: абсолютна успішність – 21 %, якісна успішність – 10 %;

3 курс: абсолютна успішність – 57,6 %, якісна успішність – 33,3 %;
4 курс: абсолютна успішність – 100 %, якісна успішність – 22,5 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 65,2 %, якісна успішність – 45 %.

Заочний факультет № 1

перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 85,8 %, якісна успішність – 24,2 %;
2 курс: абсолютна успішність – 90,8 %, якісна успішність – 19,1 %;
3 курс: абсолютна успішність – 94,5 %, якісна успішність – 21,5 %;
4 курс: абсолютна успішність – 98,1 %, якісна успішність – 23,6 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 97 %, якісна успішність – 24 %.

Заочний факультет № 2

перший (бакалаврський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 88,3 %, якісна успішність – 32,6 %;
2 курс: абсолютна успішність – 93,5 %, якісна успішність – 31,2 %;
3 курс: абсолютна успішність – 91,2 %, якісна успішність – 29,8 %;
4 курс: абсолютна успішність – 92,8 %, якісна успішність – 30,5 %;
другий (магістерський) рівень
1 курс: абсолютна успішність – 94,5 %, якісна успішність – 34,1 %.

Як бачимо, результати в цілому знаходяться в межах нормативного діапазону кількісно-якісних показників.

Однак слід звернути увагу на те, що деякі студенти залишають стіни Університету внаслідок їх відрахування, основною підставою цього, як і раніше, залишається невиконання навчального плану. Всього з цієї причини відраховано 240 студентів. У той же час за власним бажанням відраховано 89 студентів, за порушення умов контракту – 27, з інших причин – 24 студенти. Усього протягом 2018 р. з Університету відраховано 380 студентів. Статистику з відрахування наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Кількість відрахованих студентів за 2018 рік

Інститут, факультет	Загальна кількість відрахованих	За невиконання навчального плану	За порушення умов контракту	За власним бажанням	Інші причини
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	41	35	-	6	-
Господарсько-правовий факультет	**22**	**16**	**-**	**5**	**1**
Слідчо-криміналістичний інститут	**28**	**16**	**2**	**8**	**2**

Інститут підготовки кадрів для органів юстиції	10	2	-	4	4
ІПЮК для СБУ	6	-	-	-	6
Військово-юридичний факультет	5	1	-	-	4
Міжнародно-правовий факультет ***спеціальність 081 «Право»***	**12**	**10**	**-**	**1**	**1**
спеціальність 293 «Міжнародне право»	**20**	**10**	**2**	**7**	**1**
Факультет правосуддя	**-**	**-**	**-**	**1**	-
Фінансово-правовий факультет ***спеціальність 081 «Право»***	9	7	-	1	1
спеціальність 051 «Економіка»	-	-	-	-	-
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	-	-	-	-	-
спеціальність 073 «Менеджмент»	-	-	-	-	-
Факультет адвокатури	3	1	-	2	-
Полтавський юридичний інститут	17	11	-	5	1
Інститут управління та права	-	-	-	-	-
Полтавський юридичний коледж	9	2	-	7	-
У цілому в інститутах /факультетах (денна форма навчання)	**183**	**111**	**4**	**47**	**21**
заочний факультет № 1	72	61	0	9	2
заочний факультет № 2	37	7	23	7	-
вечірній факультет	44	38	-	5	1
спеціальність 293 «Міжнародне право» заочне відділення	**1**	**1**	**-**	**-**	**-**
Факультет правосуддя	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
спеціальність 051 «Економіка» заочне відділення	3	-	-	3	-
спеціальність 073 «Менеджмент» заочне відділення	2	-	-	2	-
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	6	-	-	6	-
Полтавський юридичний інститут	23	15	-	8	-
Інститут управління та права	-	-	-	-	-
Полтавський юридичний коледж	9	7	-	2	-
У цілому в інститутах /факультетах (заочна форма навчання)	**197**	**129**	**23**	**42**	**3**
Усього	**380**	**240**	**27**	**89**	**24**

Питання підвищення якості освіти є пріоритетним для колективу Університету. Треба сказати, що останнім часом роботодавці, високо оцінюючи теоретичну підготовку наших випускників, наголошують на їх неготовності застосовувати ці знання в практичній роботі. Виходячи з цього з метою оптимізації навчального процесу і систематизації знань студентів під час опанування дисциплін кримінального циклу доцільно повернутися до практики

паралельного викладання навчальних дисциплін, наприклад, «Кримінальний процес», «Криміналістика» і «Практикум зі складання процесуальних документів у кримінальному провадженні», а також запровадити спільні навчальні дисципліни, які читатимуть викладачі кафедр кримінального права, кримінального процесу і криміналістики, зокрема, «Особливості розслідування корупційних злочинів».

Крім того, для підвищення практичної складової навчального процесу, а також враховуючи побажання викладачів і студентів щодо моделювання судових засідань, в Університеті ведеться робота з відновлення залу судових засідань у центральному корпусі і створення таких залів у корпусах по вул. Пушкінській, 106 і вул. Динамівській, 4.

Варто також підвищити вимоги до організації проходження студентами практики і захисту матеріалів практики.

Створення системи академічної доброчесності

Академічна доброчесність є важливим фактором підвищення репутації Університету, його науково-педагогічних працівників, педагогічних і наукових працівників, а також випускників. Саме на ній базується довіра колег, роботодавців, замовників освітніх і наукових послуг, спонсорів, грантодавців, інших партнерів, необхідна для належного ресурсного забезпечення якісної вищої освіти і наукових досліджень. Наявність ресурсів дає змогу залучати кращих студентів, викладачів і науковців до участі у цікавих і престижних освітніх, наукових та інших проектах, отримувати важливі для науки і практики результати досліджень. Більш того, академічна доброчесність сприяє стійкому розвитку і конкурентоспроможності Університету.

З огляду на це в Університеті особлива увага приділяється дотриманню принципів і правил академічної доброчесності, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження нау-

кової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання і творчих досягнень.

Загальними моральними принципами, яким мають слідувати всі учасники освітнього процесу, є: принцип законності; принцип чесності та порядності; принцип справедливості; принцип взаємної довіри; принцип компетентності й професіоналізму; принцип відповідальності; принцип партнерства і взаємодопомоги; принцип взаємоповаги; принцип прозорості тощо.

До того ж академічна доброчесність передбачає: дотримання науково-педагогічними, педагогічними і науковими працівниками загальноприйнятих етичних норм, норм Конституції і законів України, приписів законодавства про авторське право і суміжні права; повагу до осіб, які здобувають освіту, до їх батьків і осіб, які їх замінюють; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації і власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання студентів тощо.

Звідси випливає, що викладачі повинні не тільки знати і розуміти основні принципи академічної доброчесності, вимоги законодавства і внутрішніх документів Університету з цих питань, а й володіти інструментарієм і методиками контролю дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Крім того, за порушення принципів академічної доброчесності (плагіат, спонукання порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти тощо) науково-педагогічні, педагогічні й наукові працівники притягуються до дисциплінарної відповідальності згідно із законодавством.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного й підсумкового контролю результатів навчання; коректне посилання на джерела інформації

у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право тощо. За порушення принципів академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до відповідальності, а саме вони повторно проходять оцінювання (пишуть контрольну роботу, складають іспит, залік тощо) або навчальний курс; відраховуються із навчального закладу.

Неприйнятними в навчальній та науково-дослідницькій діяльності для працівників і студентів Університету є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, шахрайство, несанкціонована співпраця, пропонування чи отримання неправомірної винагороди при оцінюванні результатів успішності, виконання навчальних чи дослідницьких завдань; використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі, внесення до списку авторів статей, монографій, підручників тощо осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів, та деякі інші види академічної нечесності.

Із метою дотримання членами колективу моральних і правових норм і моніторингу цього процесу в Університеті розроблений «Кодекс академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (в рамках проекту «Європейське право прав людини для університетів України та Молдови» Програми Еразмус+ за фінансової підтримки ЄС), затверджений вченою радою (протокол №1 від 31.08.2018 р.) і введений в дію наказом ректора № 204 від 31.08.2018 р.

Найближчим часом в Університеті буде створена Комісія з академічної етики, яка матиме право отримувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу академічної етики і надавати пропозиції щодо накладання відповідних санкцій.

Практика і стажування

У 2018 р. студенти продемонстрували належну теоретичну підготовку і високий рівень набутих в Університеті знань під час проходження практики, а при захисті матеріалів практики отримали позитивні результати. Так, на IV курсі до захисту матеріалів виробничої практики було допущено 1504 студенти, з яких 100 % захистили відповідні матеріали.

Підтвердженням цьому є оцінки студентів IV курсу при захисті матеріалів виробничої практики: «відмінно» отримали 803 студенти (53,4 %); «добре» – 421 студент (27,9 %); «задовільно» – 280 студентів (18,7 %).

Студенти на I курсі магістратури проходять практику (стажування) за потенційним першим робочим місцем. До проходження практики (стажування) було допущено 1239 студентів. Усі вони успішно пройшли практику. Як і раніше, продовжується активна співпраця у цьому напрямі з Асоціацією випускників нашого Університету, а також із Координаційним центром з надання правової допомоги. До речі, у межах співробітництва з Центром передбачається не тільки можливість проходження виробничої практики і стажування студентами нашого Університету на базі центрів і бюро з безоплатної правової допомоги, а й упровадження певних елементів так званої «клінічної» освіти в навчальний процес, а саме для наших студентів на базі центрів досвідченими адвокатами будуть проводитися практичні заняття у формі опитувань клієнтів, судових засідань, імітації окремих процесуальних заходів, а також залучення студентів до підготовки певних процесуальних документів і дій. У такому форматі з правничими школами Координаційному центру доводиться працювати вперше.

Крім того, варто відмітити також підписання Договору про проведення практики (стажування) студентів у ПАТ «Концерн АВЕК та К°». Відповідно до цієї угоди за результатами конкурсного відбору декілька наших студентів отримали можливість пройти оплачуване стажування з можливістю подальшого працевлаштування.

Навчально-методична робота

Формування нових освітніх програм, навчальних планів, заснованих на компетентнісному підході

У сучасних умовах особливої актуальності й значущості в контексті стандартизації вищої освіти України набуває проблема розробки й впровадження освітніх програм нового покоління.

Як зазначено у ч. 17 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту», освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач певного ступеня вищої освіти.

Освітні програми в Університеті розробляються з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600, до яких після ухвалення нової редакції Закону України «Про освіту» були внесені зміни (від 21.12.2017 р. № 1648), Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в європейському просторі (ESG), затверджених на Єреванській конференції міністрів країн-підписантів Болонської декларації у 2015 р., а також Положення про організацію освітнього процесу в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

Особливістю освітніх програм є те, що вони розробляються на основі компетентнісного підходу. У зв’язку з цим якість підготовки випускника повинна стати результатом взаємопов’язаного засвоєння академічних знань і практичних вмінь і навичок для майбутньої професійної діяльності.

В Університеті розроблено та затверджено на засіданні вченої ради Університету дев'ять освітньо-професійних програм, заснованих на компетентнісному підході: освітньо-професійні програми першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальностями 081 «Право», 293 «Міжнародне право», 073 «Менеджмент» та 051 «Економіка», а також освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

На основі освітньо-професійних програм у 2017/2018 н. р. в Університеті **розроблено** 44 профілі освітніх програм (14 – для першого (бакалаврського) рівня; 30 – для другого (магістерського) рівня), **засновані на компетентнісному підході,** за п'ятьма спеціальностями (табл. 2).

Таблиця 2

Профілі освітніх програм
першого (бакалаврського) рівня

Інститут/факультет	Профіль освітньої програми
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	Прокуратура та кримінальна юстиція
Господарсько-правовий факультет	Господарсько-правовий Земельне право та аграрний бізнес
Слідчо-криміналістичний інститут	Слідчо-криміналістичний
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	Юстиція
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	Правові засади діяльності Служби безпеки України
Військово-юридичний факультет	Військово-юридичний
Міжнародно-правовий факультет	Міжнародно-правовий Міжнародне право
Фінансово-правовий факультет	Публічне право та адміністрування Бізнес-економіка Менеджмент організацій Фінансові ринки
Факультет адвокатури	Адвокатура
Полтавський юридичний інститут	Публічне та приватне право

другого (магістерського) рівня

Інститут/факультет	Профіль освітньої програми
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	Прокурор у кримінальному провадженні
Господарсько-правовий факультет	Юридичний консалтинг Корпоративний юрист Медичне право

Слідчо-криміналістичний інститут	Досудове розслідування Юридичний антикорупційний менеджмент Поліцейське право Судова експертиза
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	Національна юстиція Судове адміністрування та судова діяльність Публічне адміністрування у сфері юстиції
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	Правові засади державної безпеки
Військово-юридичний факультет	Правоохоронна діяльність у Збройних Силах Юрисконсультська робота
Міжнародно-правовий факультет	Міжнародне публічне право Право Європейського Союзу Міжнародне право
Факультет правосуддя	Правосуддя та судова діяльність Нотаріат та виконавче провадження
Фінансово-правовий факультет	Пенсійне забезпечення та соціальне страхування Публічні фінанси Митна справа Публічне адміністрування Адміністрування місцевого самоврядування Бізнес-консалтинг Бізнес-адміністрування
Факультет адвокатури	Адвокатура
Заочні № 1 і № 2, вечірній факультети	Досудове розслідування Адміністрування місцевого самоврядування Підприємницьке право
Інститут управління та права	Юридичний консалтинг
Полтавський юридичний інститут	Правове забезпечення медичної та фармацевтичної діяльності Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності Кримінальна юстиція

Саме профілі освітніх програм визначають кваліфікацію випускника, індивідуалізують кожну освітньо-професійну програму, а також (і це дуже важливо) притаманні тій чи іншій освітній програмі особливості, завдяки яким вона відрізняється від інших подібних програм, набір компетентностей і результатів навчання за спеціалізацією і перелік профільних навчальних дисциплін.

Для успішної роботи над профілями освітніх програм навчально-методичним відділом розроблені формуляри профілів освітніх програм для бакалавра і магістра, а при інститутах/факультетах створено проектні групи на чолі з гарантами профілів освітніх програм, які їх опрацьовували. До речі, усі профілі затверджені розпорядженням ректора Університету від 13.03.2018 р. № 122. Однак слід зауважити, що серед профілів другого (магістерського) рівня, на жаль, є такі, що жодного разу не були обрані абітурієн-

тами, зокрема: «Медичне право», «Поліцейське право», «Судова експертиза», «Пенсійне страхування та соціальне забезпечення», «Адміністрування місцевого самоврядування».

Крім того, відповідно до освітніх програм першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів розроблено навчальні плани, що, безсумнівно, сприятиме впровадженню Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи (ECTS), а також Каталоги вибіркових навчальних дисциплін на 2018/2019 н. р., затверджені рішенням вченої ради Університету (протокол № 8 від 25 квітня 2018 р.). За освітнім рівнем «Бакалавр» вибір реалізується починаючи з ІІ курсу 4-го семестру, за освітнім рівнем «Магістр» – з І курсу 2-го семестру серед навчальних дисциплін, які визначені Каталогом № 1 першого (бакалаврського) рівня і Каталогом № 2 другого (магістерського) рівня вибіркових навчальних дисциплін.

Варто додати, що в Каталозі № 1 навчальні вибіркові дисципліни наведені за спеціальностями (081 «Право», 293 «Міжнародне право», 051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», а також Юридична клініка), навчальними семестрами і вибірковими навчальними дисциплінами загальної підготовки.

Каталог № 2 містить вибіркові навчальні дисципліни як спеціальної фахової підготовки за профілями освітніх програм за спеціальностями (081 «Право», 293 «Міжнародне право», 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», а також Юридична клініка), так і професійно-практичної підготовки за вільним вибором студентів.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу залежить від його методологічного супроводу, розробленого за сприяння науково-методичної ради Університету.

У 2017/2018 н. р. на засіданнях науково-методичної ради Університету з метою опрацювання нових методик написання освітніх програм і надання рекомендації щодо застосування найбільш ефективних методів навчання і педагогічних освітніх технологій розглядалися наступні актуальні питання: «Модульний підхід як інструмент методики розробки стандартів вищої освіти та забезпечення академічних свобод», «Консолідована е-платформа освітніх програм професійної підготовки фахівців», «Про впровадження профільних освітніх програм другого (магістерського) рівня на факультеті адвокатури та на факультеті публічного права та адміністрування», «Про ресурси е-консолідованої освітньої платформи Університету: методичні та дидактичні аспекти їх використання при викладанні іноземної мови на кафедрах іноземних мов № 1 та № 3», «Імплементація практики Європейського суду з прав людини у дидактичну структуру програм навчальних дисциплін "Конституційне право України" та "Кримінальний процес", «Про освітні програми за спеціальностями: 072 "Фінанси, банківська справа та страхування", 073 "Менеджмент", 051 "Економіка", «Про методологічний супровід освітніх програм та навчальних планів» та ін.

Фахівці навчально-методичного відділу згідно з планом підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників і допоміжного персоналу Університету провели у «Школі педагогічної майстерності» лекції на теми: «Вища юридична освіта в Україні: сучасні виміри», «Якість освіти як засада нової академічної культури», «Вища юридична освіта в контексті компетентнісного підходу», «Стандарти вищої юридичної освіти та їх імплементація в освітній процес», «Запровадження Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи в освітній процес ЗВО» тощо.

Крім того, із метою оптимізації освітнього процесу в нашому закладі запроваджуються інноваційні технології навчання (проблемне навчання, аудіовізуальні технології, технологія студентоорієнтованого навчання тощо) й інтерактивні методи викладання (прес-конференція, дискусія, рольові/ділові ігри, метод евристичної бесіди тощо), а також новітні методи педа-

гогічного контролю (портфоліо, кейс-вимірювачі, есе, самооцінка своїх знань тощо). Усе це дозволяє стимулювати як викладачів, так і студентів, спрямовуючи їх зусилля на досягнення кінцевого результату – набуття здобувачами вищої освіти певних загальних і фахових компетентностей.

В Університеті також триває робота з подальшого оновлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін. Кафедрами підготовлено нові програми, робочі програми навчальних дисциплін, силлабуси, засновані на компетентнісному підході. Зокрема, у програмі навчальної дисципліни відбиваються всі складові освітньої діяльності: зміст, її дидактична структура, карта предметних компетентностей і результатів навчання здобувачів вищої освіти, матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, предметними компетентностями і результатами навчання, форми педагогічного контролю і система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни тощо.

У робочій програмі навчальної дисципліни наведені тематична карта навчальної дисципліни, показники академічної активності й додаткових освітніх досягнень студентів, дидактичні принципи навчання, інноваційні технології і інтерактивні методи викладання, інформаційне забезпечення навчальної дисципліни тощо.

Сподіваюсь, оновлення навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін дозволить якнайшвидше створити в Університеті інноваційне освітнє середовище, забезпечити конкурентоспроможність випускників на ринку праці й подальшу його інтеграцію в європейський простір вищої освіти.

Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників. Післядипломна освіта

Відповідно до Плану внутрішньовузівського підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у 2018 р. 54 викладачі Університету вдос-

коналили й підвищили свою кваліфікацію і майстерність у «Школі професійної майстерності» за такими навчальними програмами: «Педагогіка вищої школи: теорія і практика» для викладацького складу Університету, педагогічний стаж якого складає менш ніж 10 років, і «Актуальні проблеми вищої юридичної освіти» для викладачів, педагогічний стаж яких становить понад 10 років. За результатами цієї роботи підготовлено XII-й збірник тез доповідей та повідомлень викладачів під назвою «Компетентнісний підхід і якість вищої юридичної освіти». Крім того, згідно з планом підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та учбово-допоміжного персоналу на 2017/2018 н. р. 60 співробітників Університету (завідувачі лабораторій, старші лаборанти й лаборанти) відвідали семінар із підвищення кваліфікації.

Одночасно з цим 6 викладачів Університету підвищили кваліфікацію в закладах вищої освіти міст Одеса, Київ та Харків, ще 23 особи пройшли науково-педагогічне стажування за кордоном, зокрема у Польщі, Німеччині, Англії, Франції, Бельгії, Угорщині та Литві.

У листопаді 2018 р. в Університеті за підтримки ОБСЄ викладачі кафедр кримінального права № 1 і № 2 взяли участь у роботі Осінньої школи з кримінального права «Права людини і кримінальне право». У рамках заходу співробітники кафедр вдосконалили свою професійну майстерність й отримали нові знання щодо методів викладання питань захисту прав людини в рамках кримінально-правових дисциплін.

Система післядипломної освіти. *У структурі* Університету ефективно функціонує Інститут післядипломної освіти, який провадить освітню діяльність у формі спеціалізації, підвищення кваліфікації та стажування шляхом надання платних освітніх послуг на договірній основі. Післядипломну освіту в ньому здобувають: викладачі юридичних закладів вищої освіти України за освітньо-професійними програмами (60, 120, 360 год., очна й заочна форми навчання); працівники юридичних підрозділів і юрисконсульти державних підприємств; працівники Акціонерної компанії

«Харківобленерго»; працівники державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія ”Енергоатом”»; юристи банківської системи України; арбітражні керуючі; працівники виконавчих органів і депутати Харківської міської ради. Також підвищення кваліфікації здійснюється за програмами короткострокових семінарів з окремих навчальних дисциплін для викладачів юридичних закладів вищої освіти України.

Підвищення кваліфікації і стажування науково-педагогічних працівників інших ЗВО і фахівців із вищою юридичною освітою. Відповідно до плану діяльності в Інституті післядипломної освіти протягом року підвищили кваліфікацію 15 викладачів інших закладів вищої освіти за циклами навчальних дисциплін (адміністративно-правовим, кримінально-правовим, господарсько-правовим, цивільно-правовим, конституційно-правовим).

У січні 2018 р. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого внесено до переліку закладів вищої освіти, де функціонують курси з отримання знань у сфері примусового виконання судових рішень і рішень інших органів, слухачами яких цьогоріч стали 13 осіб. По закінченні їм вручено свідоцтва відповідного зразка.

Відповідно до договору про надання освітніх послуг між Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого та Державним підприємством НАЕК «Енергоатом» у грудні 2018 року 30 осіб підвищили кваліфікацію, прослухавши лекції з питань запобігання та протидії корупції, й отримали сертифікати відповідного зразка.

Додаткові освітні послуги. Згідно із Законом України «Про вищу освіту», постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи, що належать до державної і комунальної форми власності», а також із метою реалізації п. 2.3 Положення про організацію освітнього процесу в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого на базі Інституту післядипломної освіти надаються додат-

кові освітні послуги для студентів Університету, інших ЗВО й зацікавлених осіб. Крім того, запроваджені сертифікатні освітні професійні програми, діють курси з поглибленого вивчення іноземної мови відповідно до загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти щодо рівнів володіння мовою, за РВМ (B_2), проводяться заняття з підготовки фахівців із питань торгівлі цінними паперами для Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку України, а також функціонують курси з підготовки громадян України до вступу до закладів вищої освіти.

Сертифікатні освітні професійні програми. Упродовж 2018 року в Інституті діяли такі сертифікатні освітні професійні програми:

– *«Податковий юрист»*, яка передбачає вивчення питань правового регулювання податкової системи України, механізму трансфертного ціноутворення, адміністрування податків і зборів, відповідальності за порушення податкового законодавства, податкового планування, міжнародного податкового права, податкового права Європейського Союзу тощо. Програму пройшли 14 слухачів;

– *«Медіа-право»* – унікальний майданчик для початку публічної кар'єри. Випускники програми отримують можливості працювати в пресслужбах органів охорони правопорядку, державних і приватних структурах і великих фірмах. Слухачами були 12 осіб;

– *«Теорія та практика медіації»*, що розроблена для студентів і молодих правників, які цікавляться проблемами альтернативного вирішення спорів і бажають отримати теоретичні знання й практичні навички з медіації; практикуючих правників, які бажають набути навичок із медіації для розширення своїх професійних компетентностей. За цією програмою навчалися 97 осіб;

– *«Виборче право та виборчі технології»*, розрахована на те, що слухачі оволодіють знаннями й навичками, які потрібні юристу для надання професійної правничої допомоги під час виборчого процесу. Програму пройшли понад 22 слухачі;

– *«Юрист у сфері місцевого самоврядування»*, згідно з якою передбачається, що заінтересовані особи оволодіють професійними знаннями щодо організації правової роботи в місцевому самоврядуванні. Слухачами стали 35 осіб;

– *Art-право («Юрист у сфері мистецтва та шоу-бізнесу»)*, що охоплює узагальнені аспекти теорії та практики авторського права, культури українського мовлення та мистецтва складання базових правових документів у сфері art-ринку та шоу-бізнесу. Прослухали 11 осіб;

– *«Адвокатські студії»* – освітня програма, що надає можливість отримати поглиблені знання щодо діяльності адвоката у кримінальному, цивільному, господарському, адміністративному й конституційному судочинстві, з теорії й практики процесуального доказування, стратегії і тактики адвокатської діяльності, судової риторики тощо. Програму пройшли 13 слухачів;

– *«Юрист у сфері трудових відносин»*, у межах якої передбачається вивчення міжнародних стандартів і договорів у сфері праці, питань правового регулювання управління персоналом, захисту інформації й запобігання корупції у сфері праці, засвоєння процедурно-процесуального механізму припинення трудових правовідносин і механізму застосування процесуального законодавства при вирішенні трудових спорів тощо. Слухачами стали 16 осіб.

Поглиблене вивчення іноземної мови. Як уже було сказано, на підставі наказу № 126 від 14.10.2008 р. в Інституті післядипломної освіти провадиться підготовка з поглибленого вивчення іноземної мови за спеціальною програмою юридичного спрямування як додаткова освітня послуга. Форма занять – факультативна (залежно від розкладу занять на факультетах). Завідувачками кафедр іноземних мов № 1, № 2, № 3 і навчальним відділом розроблені відповідні навчальні програми й забезпечується їх викладання.

Крім того, кафедрою іноземної мови № 1 організовано навчання за трьома навчальними програмами – First Certificate of English, Preliminary English Test, Key English Test; кафедра іноземної мови № 2 забезпечувала підготовку до вступного випробування з іноземної мови до магістратури; на кафедрі іноземної мови № 3 навчання велося за двома програмами – First Certificate of English, Pre-Intermediate.

У цілому в 2017/2018 н. р. 197 слухачів пройшли курси з поглибленого вивчення іноземної мови.

Підготовка до вступу у ЗВО. У 2018 році в Інституті післядипломної освіти працювали курси з підготовки громадян України до вступу до закладів вищої освіти за навчальною програмою обсягом 864 год. і строком навчання 6 місяців. За минулий рік підготовку пройшли 13 учнів середніх шкіл, які отримали сертифікати відповідного зразка. Заняття проводили досвідчені викладачі середніх шкіл м. Харкова і викладачі Університету.

Юридична клініка

Юридична клініка впродовж 2018 року продовжувала виконувати покладені на неї завдання з підвищення рівня знань, умінь і практичних навичок студентів Університету, впровадження в навчальний процес елементів практичної підготовки студентів Університету, забезпечення їм можливості проходження практики, надання представникам соціально вразливих верств населення безоплатної правової допомоги, проведення заходів із правової освіти населення тощо.

Протягом 2018 року до роботи в Юридичній клініці залучено 130 студентів Університету 1–6 курсів більшості інститутів (факультетів). За рік студентами-консультантами Клініки надана безоплатна правова допомога за 415 зверненнями громадян у формі правової інформації, консультацій, підго-

товки правових, у тому числі процесуально-правових, документів, письмових відповідей на звернення, відповідей на он-лайн звернення (рис. 1–5).

Крім того, для студентів Юридичної клініки організовувалися тренінги з підвищення їх майстерності, дискусії з правових й етичних проблем, майстер-класи, зустрічі з провідними юристами й адвокатами з питань практичного застосування знань, одержаних протягом навчання в Університеті. Для клініцистів також введено курс «Практичні навички (юридичний клінічний практикум)» як предмет на вибір. Планується, що незабаром будуть підбиті підсумки.

До сказаного варто додати, що 9 лютого 2018 року студенти Юридичної клініки взяли участь у семінарі-практикумі «Внутрішнє забезпечення якості юридичної освіти: ключові інструменти», який проводився під егідою програми «Нове правосуддя» USAID, а керівник Юридичної клініки Віктор Янишен – у міжнародній конференції «Забезпечення якості юридичної освіти, університетська автономія та академічна свобода в контексті підготовки фахівців для правничої професії XXI сторіччя», що відбулася 24 квітня 2018 року на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, на якій обговорювалися питання автономії закладів вищої освіти у її тісному зв'язку з покращенням загальної якості юридичної освіти і доступом до правничих професій, а також сучасні тренди й інновації *у сфері юридичної освіти*. Крім того, учасники конференції намагалися визначити кращу практику забезпечення якості юридичної освіти, підготували рекомендації щодо просування реформи юридичної освіти з урахуванням міжнародних і європейських стандартів і кращих практик.

Цього року колектив Юридичної клініки вирішив спробувати такий інтерактивний метод навчання, як перегляд фільму.

Задля набуття практичних навичок і розширення знань клініцисти активно відвідували засідання «Школи професора Комарова», долучалися до

організації й проведення спільних заходів для студентів Університету, йдеться, наприклад, про майстер-клас із мистецтва виступу в суді і важливість етичних норм у правничій професії від координатора програми школи «Адвокатський кабінет» Марини Старовойтової.

Цьогоріч відкрито нову рубрику на сайті «Житлово-комунальні послуги – одне з найболючіших питань сьогодення».

Крім того, Юридична клініка підтримує тісні зв'язки з Харківським окружним адміністративним судом, Головним територіальним управлінням юстиції в Харківській області, Управлінням праці та соціальних питань Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради, Єдиною соціальною мережею міста Харкова. У громадській приймальні Клініки організовано й успішно діє більш ніж п'ять років поспіль соціальний е-офіс, куди можуть звертатися громадяни для одержання оперативної безоплатної правової допомоги.

Приємно, що цьогоріч для 10 студентів нашого Університету Юридична клініка стала базою для практики. У травні й листопаді зусиллями клініцистів організовано й проведено VII та VIII Всеукраїнські науково-практичні конференції, за результатами яких видано збірники тез доповідей.

Команда Юридичної клініки розробила Форсайт для власного розвитку – нову концепцію передбачуваного розширення й вдосконалення діяльності, що має втілитися у стратегію розвитку Юридичної клініки.

Правова просвіта. Клініцисти мали нагоду ознайомитися з цікавою й прогресивною концепцією правопросвітницької діяльності, яка зародилася у США і зараз успішно розвивається в Європі. Street law (практичне, або «вуличне», право) – це програма юридичної та громадянської освіти, орієнтована на учнів середніх шкіл. Ця програма заслуговує на увагу, бо основна ідея її запровадження – це не лише освіта населення, а й самоосвіта. Так, програмою передбачено ознайомлення з безліччю прийомів вдосконалення навичок ефективної подачі матеріалу і техніками його закріплення на рівні, достат-

ньому для застосування. Отже, будемо розвивати власні навички й боротися з правовою неосвіченістю. Таких інтерактивних занять для школярів було розроблено 10, які, до речі, у них викликають інтерес і роздуми.

Юридична клініка долучилася до написання методичних рекомендацій зі «Street law» для працівників Національної поліції з питань контролю за дотриманням прав людини на теми «Я і поліція» і «Як не стати жертвою злочину».

Співпраця та зустрічі. Цього року Юридичною клінікою Університету досягнуто домовленості про подальшу співпрацю з Чугуївською правозахисною групою, у межах якої проводитимуться консультування, правопросвітницька діяльність, а також забезпечуватиметься участь у судових засіданнях. Адвокати зацікавлені в підвищенні потенціалу талановитої молоді, яка вже сьогодні захищає права pro bono, а ми – у набутті студентами неоціненного практичного досвіду.

Не можна оминути увагою й того, що цьогоріч у рамках правопросвітницького проекту «Я МАЮ ПРАВО», за програмою якого було проведено понад 20 заходів, за сприяння територіального управління юстиції відбулася тематична зустріч колективу Юридичної клініки з начальником Головного територіального управління юстиції у Харківській області Тетяною Петрівною Єгоровою-Луценко «Молоді юристи: завдання та перспективи в системі юстиції».

Крім того, налагоджено плідну співпрацю з Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Луганській і Харківській областях, з якими Юридична клініка підтримує партнерські відносини, проводить спільні заходи й тренінги, а також здійснює обмін клієнтами. Клініцисти продовжують чергування в Харківському окружному адміністративному суді, співробітництво з Департаментом праці та соціальної політики Харківської міської ради, Єдиною соціальною мережею міста Харкова.

Наукова бібліотека

Діяльність бібліотеки з питань інформаційного забезпечення освітньо-наукового процесу в Університеті набуває важливого значення. На виконання Плану заходів реалізації Стратегії розвитку Університету робота всіх структур і відділів бібліотеки провадиться за такими напрямами: оновлення підходів до організації та якісного комплектування фондів; створення сучасних ресурсів для науки і навчання; переведення раритетних видань в електронну форму, тобто оцифровування книг і створення електронної бібліотеки; активізація процесу аналітико-бібліографічної та бібліометричної обробки інформаційних потоків, книг, статей; актуалізація промоційних, культурно-просвітницьких, екскурсійних заходів; оновлення інформаційного контенту бібліотечного веб-порталу; модернізація і розвиток репозитарію Університету; організація та проведення наукових конференцій, круглих столів тощо.

Згідно із «Типовою структурою» і «Типовими штатними нормативами бібліотек вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації» (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 27.09.2012 р. № 1058) наукова бібліотека Університету має II групу за оплатою праці, середньорічні показники її діяльності (книговидача і кількість користувачів) відповідають вимогам обох названих документів.

Сьогодні загальна кількість читачів, зареєстрованих в автоматизованій бібліотечній інформаційній системі, дорівнює 15 тис. осіб. Приємно те, що вони протягом року майже 348 тис. разів відвідали бібліотеку; їм видано понад 648 тис. книг і журналів. На виконання плану роботи «Про платні послуги, що надаються бібліотекою» за рік зроблено майже 24 тис. ксерокопій і роздруківок текстів на загальну суму майже 30 тис. грн.

Постійно в центрі уваги бібліотеки і ректорату Університету перебувають питання комплектування, тобто поповнення й оновлення фондів науковими, навчальними, енциклопедичними та іншими виданнями. Завдяки

цьому наш ЗВО майже повністю дотримується технологічних вимог виконання ліцензійних умов щодо інформаційної забезпеченості бібліотеки підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою (постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187). Так, фонд укомплектовано підручниками у відношенні 1 до 5. Однак джерельну базу таких навчальних дисциплін, як «Міжнародне право», «Право соціального забезпечення», «Основи прокурорської діяльності», «Правова статистика», «Муніципальне право», «Судочинство в господарських судах», слід поповнити новими навчальними виданнями.

Принагідно вказати, що впродовж звітного навчального року книжковий фонд збільшився на 12 тис. видань, із них закуплено 1,3 тис. книг на суму майже 237 тис. грн, решта надходжень – це дари, книгообмін з університетськими установами й Національною бібліотекою імені В. І. Вернадського.

Бібліотека також постійно працює над «очищенням» фондів від застарілої літератури. Зокрема, цьогоріч списано 1,5 тис. книг.

У цілому загальний фонд нині нараховує понад 1,477 млн видань. Останнім часом спостерігається зацікавленість викладачів у поповненні книжкового фонду. Так, вони долучаються до такої акції, як «Подаруй книгу бібліотеці». З огляду на це вбачається за доцільне й надалі продовжувати цю традицію. Більш того, вона має стати відкритішою. Проте не менш важливо активно використовувати всі наявні можливості щодо поповнення фонду виданнями іноземними мовами, зокрема, через участь Університету в міжнародних проектах із закордонними організаціями й закладами вищої освіти. Це дозволить розширити коло партнерів, у тому числі із книгообміну.

На виконання завдань доступності колекційних фондів, які також формуються за рахунок дарів від вчених Університету та їх родин, бібліотека створює всі необхідні умови для наочності і своєчасного інформування про новоотримані книги, проводить презентації за участю університетської спільноти. Наприклад, нещодавно відбулася публічна презентація приватної

книжкової колекції доктора юридичних наук, професора Н. Р. Нижник. Онук відомої вченої особисто передав 1 тис. видань до бібліотечного фонду.

Ключовим завданням, як, до речі, і пріоритетним напрямом діяльності Університету і бібліотеки, залишається створення електронної бібліотеки праць вчених і бібліотеки електронних копій раритетних видань. Багато що зроблено, майже 35 тис. текстів наукових статей, книг, навчально-методичних матеріалів і рідкісних, раритетних видань оцифровано і представлено в електронній бібліотеці.

Обсяги перенесення бібліотечного фонду на електронні пристрої (жорсткі диски) постійно збільшуються. Починаючи з вересня 2018 р. у приміщенні нової бібліотеки в лабораторії з оцифрування раритетів за допомогою нового суперсучасного сканера Metis EDSALPHA і двох планшетних книжкових сканерів разом із волонтерами кафедр зроблено копії 300 авторефератів дисертацій, що зберігаються у фондах бібліотеки, та оцифровано майже 6,5 тис. сторінок рідкісних видань (рис. 6).

Крім того, при формуванні електронного освітньо-наукового середовища Університету працівниками бібліотеки розробляються й оформлюються також нові науково-бібліографічні, інформаційні ресурси: електронні персональні бібліографічні покажчики, електронні бібліографічні видання, веб-огляди книг та on-line виставки, присвячені вченим-правознавцям, актуальним питанням права, ювілейним і пам’ятним датам тощо. Усі ці ресурси дуже популярні серед студентства і вчених, про що свідчать кількість відвідувань веб-сайту і звернень до електронного каталогу, а також результати проведеного анкетування, згідно з якими 93 % читачів бібліотеки вважають електронні ресурси важливим інформаційним продуктом в освітній і науковій діяльності і головним засобом отримання необхідної інформації дистанційно.

До сказаного варто додати, що в інформаційному освітньо-науковому середовищі Університету потужним інформаційним порталом отримання профільних знань став бібліотечний веб-сайт, на якому відображається діяльність бібліотеки із проведення науково-освітніх, культурно-просвітницьких

заходів, круглих столів, зустрічей, розміщуються нові ресурси, що відповідають інфопотребам студентів і науковців ЗВО.

У 2018 році, за даними Google Analytics, до ресурсів бібліотечного вебпорталу зафіксовано майже 88 тис. звернень, переглянуто більше 405 тис. сторінок сайта. За статистичними даними, протягом року користувачами електронного каталогу on-line здійснено понад 2 млн тематичних науково-освітніх запитів.

Читачі бібліотеки отримали більш ніж 18 тис. уточнюючих, фактографічних, тематичних, бібліографічних довідок. Працівниками бібліотеки складено понад 70 списків літератури до тем дисертаційних робіт і сертифікатних освітніх програм.

З огляду на сказане можна констатувати, що на цей час спостерігається зростання кількості звернень студентів і науковців до ресурсів інформаційно-правової системи судової практики «Прецедент», зарубіжної юридичної бази даних HeinOnline, міжнародної наукометричної пошукової платформи Web of Science та інших електронних банків знань. Зокрема, за результатами цьогорічного спеціального конкурсу МОН України нашому Університету надало доступ до міжнародної наукометричної бази Scopus (на підставі наказу від 06.10.2018 р. № 1213).

У той же час для роботи відвідувачів із ресурсами, базами даних, електронними каталогами встановлено всього 14 комп'ютерів у залі правової інформації (3-й поверх), а отже, бібліотека потребує збільшення кількості комп'ютерної техніки, що використовується як на автоматизованих робочих місцях читачів, так і у всіх читальних залах.

Бібліотека також проводить роботу з наукометричного просвітництва, відстежує, збирає, обробляє й систематизує інформацію про кількісні показники праць вчених, їх цитованість у Google Scholar, Scopus та Web of Science. Отримані дані своєчасно оприлюднюються на бібліотечному веб-сайті у рубриках «Бібліометрика науки Університету», «Наукометричне просвітництво», «Бібліометричні ідентифікатори вчених».

Крім того, працівники бібліотеки постійно консультують викладачів у разі виникнення питань щодо публікації в журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Варто зазначити, що на сьогодні Університет має 69 публікацій у Scopus та 75 у Web of Science, а за даними Google Scholar, індекс Гірша нашого Університету дорівнює 70 (рис. 7, 8).

Заслуговує на увагу й той факт, що протягом року з метою поглиблення знань із наукометричних питань кафедрам надано можливість взяти участь у серії вебінарів, on-line семінарів і тренінгів з роботи у базах даних і ресурсах Scopus, Web of Science й Google Scholar (рис. 9). Електронні архіви цих віртуальних on-line заходів розміщено на бібліотечному веб-порталі в рубриці «Наукометричне просвітництво».

Окремо слід сказати про університетський репозитарій, який став своєрідною відповіддю на вимоги сучасного цифрового світу. Сьогодні організація і супровід інституційного репозитарію як відкритого електронного середовища є певним трендом у формуванні цифрового архіву досягнень і окремого вченого, і певних кафедр. За шість років функціонування обсяги репозитарію становлять майже 15 тис. наукових робіт (кількість за рік збільшилася на 2 тис.). Протягом 2018 року, за даними Google Analytics, до наукових статей, розміщених у репозитарії Університету, звернулися 350 тис. разів.

Подальший розвиток електронного архіву, нарощування його обсягів і технологічна модернізація дозволять досягти більш високих результатів з академічної веб-присутності нашого ЗВО в глобальних галузевих наукових комунікаціях, сприятимуть інтеграції правової науки і наукових здобутків учених Університету в інформаційний інтернет-простір, забезпечать максимальну відкритість і цитованість наукових робіт із правознавства (рис. 10).

Не можна оминути й те, що з відкриттям навчально-бібліотечного комплексу бібліотека стала не тільки комфортним простором для освітньої, наукової діяльності, а й справжнім майданчиком для проведення культурно-просвітницьких заходів, презентацій, зустрічей молоді з відомими особами.

Зокрема, у 2018 році організовано і проведено 64 масові заходи, в яких взяли участь понад 1,5 тис. осіб. У цьому напрямі бібліотека активно співпрацює з Асоціацією випускників, прес-службою Університету, окремими кафедрами, Студентським Сенатом, школами тощо. Ураховуючи те, що співробітництво є плідним, бібліотека планує розвивати зв'язки з усіма зацікавленими особами й організаціями.

Важливим аспектом просвітницької діяльності й роботи з формування позитивного іміджу наукової бібліотеки стали екскурсійно-оглядові візити до бібліотеки студентів і гостей Університету зі всієї України й зарубіжних країн. Упродовж 2018 року проведено 125 оглядових екскурсій, організовано більше 100 виставкових тематичних комплексів та інших заходів, які відвідали понад 3,3 тис. осіб.

У наступному році 11–12 квітня за ініціативи Української бібліотечної асоціації у бібліотеці навчально-бібліотечного комплексу Університету відбудеться IV Міжнародний форум молодих бібліотекарів, на якому збереться понад 110 фахівців, обговорюватимуться молодіжні ініціативи і стратегії інноваційної діяльності бібліотек, їх партнерство зі студентською спільнотою для розвитку читання і нових форматів лідерства.

Видання навчальної літератури

Найважливішими тенденціями розвитку вітчизняної освіти є її інтернаціоналізація, долучення до створення єдиного європейського простору вищої освіти, гармонізація з ринком праці, модернізація національної системи вищої освіти, побудова в нашій державі інноваційно-інформаційного суспільства, надання переваги компетентнісному підходу при доборі кадрів, посилення конкурентної боротьби ЗВО за кожного студента.

Ураховуючи все це, в Університеті значна увага приділяється виданню навчальної і навчально-методичної літератури (переважно спеціалізованої) за широким фаховим спрямуванням і для різних форм навчання (денна, заочна,

вечірня), а також комп'ютерному супроводу професійної діяльності (у навчальному процесі широко застосовуються навчальні і тестуючі програми з різних дисциплін). Пояснюється це передусім тим, що електронні видання можуть бути призначені як для відкритого доступу через глобальну комп'ютерну мережу Internet, так і для використання в процесі аудиторного навчання, тобто для локальної мережі. Розміщення їх в АСУ і на сайті бібліотеки дає можливість кожному студенту незалежно від рівня його підготовки брати активну участь у навчальному процесі, індивідуалізувати набуття знань, здійснювати самоконтроль, бути не пасивним спостерігачем, а активним набувачем знань, оцінювати свої можливості. Переваги такого підходу доведені і підтверджені практикою.

Співробітники редакційно-видавничого відділу спільно з викладачами і працівниками бібліотеки оновлюють СЕНМК, поповнюють його електронними методичними рекомендаціями і матеріалами як до вивчення окремих дисциплін, так і до практичних занять і самостійної роботи. Упродовж 2018 року розміщено *методичні рекомендації і матеріали до вивчення таких дисциплін*: Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: другий (магістерський) рівень / за заг. ред. О. В. Ус; Розгляд судами адміністративних справ: для студентів заочної форми навчання факультету правосуддя (2,9 друк. арк.); Судочинство в адміністративних судах: для студентів магістратури денної форми навчання господарсько-правового факультету (3,7 друк. арк.); Адміністративне право: для студ. 2 курсу денної форми навчання (7,3 друк. арк.); Трудове право: для студ. II та III курсів (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право») (8,1 друк. арк.); Трудове право: (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право») для студ. II курсу (7,3 друк. арк.); Адміністративні послуги у сфері юстиції: для студ. I курсу магістратури (2,4 друк. арк.); Проблеми кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки України: для студ. магістратури Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України

(9,9 друк. арк.); Відповідальність публічних службовців: для студ. І курсу магістратури Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (2,4 друк. арк.); Судочинство в господарських судах: для студентів IV курсу денної форми навчання (4,9 друк. арк.); Оскарження рішень, дій та бездіяльності державних та приватних виконавців (2,8 друк. арк.); Трудові спори: для студ. фінансово-правового факультету (3,6 друк. арк.); Організаційно-правове забезпечення професійної безпеки: для студ. III курсу денної форми навчання (3,9 друк. арк.); Право соціального забезпечення: для студ. III курсу фінансово-правового факультету (3,4 друк. арк.); Цивільний захист у надзвичайних ситуаціях: для студ. V курсу всіх факультетів (3 друк. арк.); Медичне право: для студ. III курсу (2,3 друк. арк.); Інформаційне право: для студ. денної форми навчання (3,1 друк. арк.); Електронне урядування та надання адміністративних послуг: для студ. II курсу денної форми навчання (1,6 друк. арк.) тощо.

Окремим напрямом книговидання все ж таки залишається підготовка посібників до іспитів (як до державних, так і до курсових). Зокрема, у цьому році вийшли друком такі *посібники* для підготовки *до іспитів*: Господарське право / В. С. Мілаш. Харків: Право, 2018. 337 с.; Податкове право / за ред. О. О. Головашевича. Харків: Право, 2018. 222 с.; Фінансове право / Д. О. Білінський [та ін.]. Харків: Право, 2018. 212 с.; Кримінальний процес / О. В. Капліна [та ін.]. Харків: Право, 2018. 298 с.; Філософія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 134 с.; Посібник для підготовки до ЗНО з англійської мови до магістратури / за заг. ред. В. П. Сімонок. Харків: Право, 2018. 88 р.; Юридична деонтологія / О. В. Петришин, О. В. Зінченко. Харків: Право, 2018. 84 с. тощо.

Не припиняються підготовка і видання підручників з базових дисциплін. Так, на виконання плану видання і наказу ректора цьогоріч надруковано 6 *підручників*, а саме: Судова медицина та судова психіатрія / Г. А. Білецька. Харків: Право, 2018. 376 с.; Філософія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 432 с.; Державне будівництво

і місцеве самоврядування в Україні / за ред. С. Г. Серьогіної. 4-те вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2018. 392 с.; Кримінальний процес / за заг. ред.: О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2018. 584 с.; Податкове право України / за ред. М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2018. 512 с.; Політологія / за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2018. 416 с.

У 2018 році вийшло друком усього 39 видань навчальної літератури, зокрема: підручників – 6, посібників для підготовки до іспитів – 9, навчальних посібників – 24.

Науково-дослідницька робота

У 2018 році науково-дослідницька робота (далі – НДР) здійснювалася професорсько-викладацьким складом кафедр відповідно до тематики НДР на 2016–2020 рр. та плану НДР, який щорічно схвалюється на засіданні вченої ради та затверджується наказом ректора Університету. За традицією НДР в Університеті виконується у рамках 17-ти тем відповідної державної реєстрації, а співробітниками науково-дослідного сектору – за 3-ма держбюджетними темами.

На виконання ст. 12 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» в Університеті проведено комплекс наукових заходів, що дозволило включити наш ЗВО до Державного реєстру наукових установ, які користуються підтримкою держави.

Тематика наукових досліджень, що виконуються професорсько-викладацьким складом кафедр Університету

1. Актуальні питання державотворення в Україні та зарубіжних країнах на різних етапах їх історії, *№ 0111u000970 (кафедра історії держави і права України та зарубіжних країн)*.

2. Теоретичні проблеми розвитку державотворчих процесів та правової системи України, *№ 0111u000969 (кафедри: теорії держави та права і логіки).*

3. Конституційно-правові проблеми забезпечення верховенства права у функціонуванні механізму публічної влади в Україні, *№ 0111u000966 (кафедри: конституційного права України, державного будівництва, адміністративного права, адміністративного права та адміністративної діяльності).*

4. Проблеми правового забезпечення справляння податків та зборів в Україні, *№ 0111u000965 (кафедра фінансового права).*

5. Соціолого-правові та політологічні аспекти дослідження соціальної реальності, *№ 0111u000964 (кафедра соціології та політології).*

6. Філософські та філософсько-правові проблеми духовного життя суспільства та формування правової культури особистості, *№ 0111u000968 (кафедра філософії).*

7. Культурологічні, морально-правові та естетико-художні проблеми духовного буття, *№ 0111u000967 (кафедра культурології).*

8. Проблеми ефективності правового регулювання цивільних відносин в Україні, *№ 0111u000963 (кафедри цивільного права № 1, цивільного права № 2).*

9. Правове забезпечення реалізації політики держави на пріоритетних напрямах економічного розвитку та у сфері екологічної безпеки, *№ 0111u000962 (кафедри господарського права, аграрного та земельного права).*

10. Соціально-економічна модернізація України та формування інноваційної моделі розвитку, *№ 0111u000961 (кафедра економічної теорії).*

11. Проблеми вдосконалення правового регулювання відносин у сфері праці та соціального захисту, *№ 0111u000960 (кафедра трудового права).*

12. Теоретичні проблеми ефективності кримінального законодавства України та практики його застосування, *№ 0111u000959 (кафедри кримінального права № 1, кримінального права № 2).*

13. Теоретичні і прикладні проблеми запобігання злочинності та реформування Державної кримінально-виконавчої служби в Україні, *№ 0111u000958 (кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права)*.

14. Судова влада: проблеми організації та діяльності, *№ 0111u000957 (кафедри цивільного процесу, кримінального процесу, організації судових та правоохоронних органів, кримінального процесу та ОРД)*.

15. Проблеми криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції, *№ 0111u000956 (кафедра криміналістики)*.

16. Теоретичні та практичні проблеми сучасного міжнародного права та іноземного конституційного права, *№ 0111u000954 (кафедра міжнародного права)*.

17. Проблеми вдосконалення правового регулювання користування природними ресурсами та комплексами в Україні *№ 0116u006161 (кафедра екологічного права)*.

Теми наукових досліджень науково-дослідного сектору Університету

- Політико-правова ментальність українського соціуму в контексті європейської інтеграції.
- Системне вирішення проблем судової практики при застосуванні норм цивільного права.
- Конституційне і міжнародно-правове забезпечення поглиблення військово-політичного співробітництва України і Європейського Союзу.

Законотворча робота, співробітництво з органами державної влади та охорони правопорядку

Упродовж звітного періоду науковці Університету за дорученням Верховної Ради України та її комітетів вивчили й опрацювали в наукових колек-

тивах законопроекти про внесення змін і доповнень до окремих кодексів (Кримінального, Кримінального процесуального, Податкового, Господарського процесуального та ін.), взяли участь у розробці проекту закону щодо кримінальних проступків.

Так, тільки до Кримінального процесуального кодексу України були надані пропозиції про внесення змін і зауваження щодо: удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження; забезпечення права на необхідну оборону; врегулювання окремих питань підслідності; порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію; внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань і підстав закриття кримінального провадження; строків обрання запобіжного заходу по категоріях справ, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України; обов'язкової правничої допомоги адвоката при проведенні процесуальних дій; призначення позапланових ревізій, перевірок; розширення переліку предметів, які можуть визнаватися заставою; забезпечення дотримання гарантій адвокатів і надання стороні захисту рівних можливостей і процесуальних прав із стороною обвинувачення; окремих питань удосконалення інституту угод про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним чи обвинуваченим; подань про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи арешту народного депутата України; окремих питань визначення підслідності для забезпечення оперативності й ефективності кримінального провадження.

Також вчені Університету брали участь у проведенні наукової експертизи й підготовці наукових висновків і рекомендацій до законопроектів:

– за дорученням голови комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності А. А. Кожем'якіна: «Про фінансову поліцію», «Про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання пристроїв для відстрілу патронів, спорядженних гумовими чи аналогічними за своїми властивостями метальними снарядами несмертельної дії, та патронів до них», «Про пенітенціарну систему», «Про

органи внутрішніх справ», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення сфери фінансового контролю та врегулювання окремих питань застосування антикорупційних механізмів», «Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за злочини, вчинені щодо малолітньої чи малолітнього, неповнолітньої чи неповнолітнього та особи, яка не досягла статевої зрілості», «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках культурної спадщини», «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного або місцевого значення та в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо адаптації застосування окремих інститутів кримінального права до європейських стандартів», «Про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями метальними снарядами несмертельної дії», «Про Національне бюро фінансової безпеки України», «Про правові засади організації та діяльності Фінансової поліції», Про внесення змін до Закону України «Про Державне бюро розслідувань»;

– за дорученням голови комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та регіональної політики С. В. Власенка: «Про порядок утворення, ліквідації районів, встановлення і зміни їх меж», «Про міські агломерації», «Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо повноважень місцевих рад», «Про внесення змін до статті 11 Закону України "Про державні нагороди України"», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань підслідності», «Про внесення зміни до статті 25 Закону України "Про державну службу" щодо уточнення переліку документів для участі в конкурсі», «Про внесення змін до деяких законодав-

чих актів України щодо недопущення розширення повноважень органів Державної кримінально-виконавчої служби України», «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях в Донецькій та Луганській областях»;

– за дорученням голови комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти О. В. Співаковського: «Про юридичну (правничну) освіту і загальний доступ до правничої професії», «Про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту"», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення у відповідність національного законодавства з питань охорони прав на винаходи та корисні моделі до міжнародних стандартів», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо права інтелектуальної власності на службові твори», «Про внесення змін до статті 24 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо пенсійного забезпечення та соціального захисту наукових працівників», «Про освіту осіб з обмеженими можливостями здоров'я (спеціальну освіту)», «Про внесення змін до статті 85 Бюджетного кодексу України щодо видатків на утримання закладів освіти».

Крім того, надано відповіді на запити Верховного Суду України (18), органів прокуратури та СБУ (24) і Конституційного Суду України (23) щодо конституційності: положень ч. 2 ст. 26 Закону України «Про Національну поліцію»; положення ч. 5 ст. 176 Кримінально процесуального кодексу України; положень абзацу першого пункту 40 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України; статті 368 з позначкою 2 Кримінального кодексу України; положень ч. 2 ст. 8, ч. 1 ст. 126, ч. 2 ст. 130 Конституції України; постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання удосконалення управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними»; положень абзацу 4 ч. 1 ст. 208 Кримінально процесуального кодексу України; положень п. 6 ч. 2 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»; положень п. 5 розділу III «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до

деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення»; положень п. 5 розділу ІІІ «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення»; положень ч. 5 ст. 176 Кримінально процесуального кодексу України; положень пп. 2, 3 розділу ІІ «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження контрактної форми роботи у сфері культури та конкурсної процедури призначення керівників державних та комунальних закладів культури»; про внесення змін до Конституції України щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору; положення ч. 20 ст. 86 Закону України «Про прокуратуру» в редакції Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» та ін.

Професорсько-викладацький склад Університету підтримує постійні зв'язки з підприємствами, організаціями й установами, надаючи наукові консультації з роз'яснення чинного законодавства. Цьогоріч їх кількість дорівнює 174 (рис. 11).

Видавнича, інформаційна та редакційна діяльність

У звітному році науково-педагогічними працівниками Університету видано 3487 найменувань наукової, навчальної, науково-практичної й науково-популярної літератури загальним обсягом 2537 друк. арк., у тому числі 53 монографії загальним обсягом 616 друк. арк., 12 з яких – за кордоном (Велика Британія, Польща, Іспанія, Латвія) (рис. 12–13).

Крім того, у 2018 році науковцями надруковано 1846 наукових статей загальним обсягом 794 друк. арк., з них 73 – за кордоном і 1364 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних. Зокрема, 36 статей розміщено в наукових збірниках, які входять до наукометричних баз Scopus ті Web of Science, у таких країнах, як Англія, Іспанія, Нідерланди, Швеція, США, Румунія, Польща, Індія та ін. (рис. 14, 15).

Вийшли друком 1-й, 2-й, 3-й, 14-й, 17-й та 20-й томи 20-томного видання «Велика українська юридична енциклопедія»: 1-й том – «Історія держави і права України» (голова редакційної колегії професор В. Д. Гончаренко), 2-й том – «Філософія права» (голова редакційної колегії професор С. І. Максимов), 3-й том – «Загальна теорія права» (голова редакційної колегії академік О. В. Петришин), 11-й том – «Трудове право» (голова редакційної колегії академік В. Я. Тацій), 14-й том – «Екологічне право» (голова редакційної колегії академік А. П. Гетьман), 17-й том – «Кримінальне право» (голова редакційної колегії академік В. Я. Тацій), 20-й том – «Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія» (голова редакційної колегії професор В. Ю. Шепітько).

Уже не один рік поспіль в Університеті видаються 6 фахових збірників наукових праць: друковані – «Проблеми законності», «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія», «Економічна теорія та право»; електронні – «Теорія і практика правознавства», «Криміналіст першодрукований» і «Вісник Асоціації кримінального права України». Так, у 2018 році у 14 випусках цих видань було опубліковано 235 статей 312 авторів загальним обсягом 211 друк. арк.

Окремо слід зазначити, що збірники наукових праць Університету мають сьогодні найвищий рейтинг серед вітчизняних наукових періодичних фахових видань правового спрямування. Крім того, підписано угоду про внесення журналів «Проблеми законності», «Теорія і практика правознавства» до міжнародної наукометричної бази даних HeinOnline, яка відома у 150 країнах світу і є найбільшим on-line зібранням наукових видань із права. В її базі розміщено всі випуски починаючи з 1976 р. фахового збірника «Проблеми законності», який у травні 2018 року додано до авторитетної бази Directory of Open Access Journals (DOAJ), який вважається on-line каталогом, що індексує якісні рецензовані наукові журнали відкритого доступу з усіх галузей фізико-математичних, технічних, медико-біологічних і соціогуманітарних наук. Ін-

декс каталогу складають понад 2 млн статей з понад 10 000 журналів відкритого доступу від видавців із 134 країн світу. Збірник «Проблеми законності» став єдиним журналом України з юридичних наук, який індексується цією базою. Часто саме цей каталог наукових журналів відкритого доступу називають попередньою стадією (сходинкою) перед початком індексації журналу в таких авторитетних міжнародних наукометричних базах даних, як Scopus і Web of Science. Як правило, їх індексація в DOAJ може прямо або опосередковано свідчити про три важливі моменти, а саме про те, що експертна група DOAJ з оцінки наукових журналів визнала задовільними: 1) вимоги до оформлення наукової інформації, які практикуються і представлені на сайтах наукових журналів; 2) дотримання журналами міжнародних видавничих конвенцій, а також норм поведінки і кращої редакційної практики; 3) on-line версію і представлення його в Інтернеті, з дотриманням міжнародних вимог і стандартів щодо оформлення сайтів наукових журналів.

Фахове видання «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, соціологія, політологія» індексується в міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus (Польща).

Крім того, Університет підписав договір про співпрацю з польською компанією ТОВ «Плагіат» на використання програми StrikePlagiarism (СтрайкПлагиаризм) для виявлення запозичень тексту в університетських наукових роботах (дисертаційних дослідженнях, монографіях, наукових статтях тощо).

Центр дослідження верховенства права і релігії

У лютому 2018 року в Університеті створено Центр дослідження верховенства права і релігії, метою діяльності якого є проведення дослідницької, освітньої, експертної роботи у сфері верховенства права і релігії. Основними темами, за якими працює Центр, є: світські і релігійні способи пояснення

й обґрунтування права в історичному, філософському і теоретичному аспектах; релігія у взаємодії з тріадою європейських правових цінностей (права людини, верховенство права, демократія); релігійна свобода як моральне і юридичне право у контексті різних проблем філософії і теорії права і прав людини; балансування релігійної свободи з іншими правами та межі втручання держави у релігійну свободу; позитивні і негативні зобов'язання держави у сфері релігійної свободи і дотичних прав; правове регулювання державно-церковних відносин в Україні й за кордоном; моделі світськості і релігійної нейтральності держави; релігійні правові системи в сучасному світі; право як спосіб попередження і протидії релігійному екстремізму.

Крім того, Центром цього року проведено: 12–14 квітня 2018 р. Міжнародну конференцію «War and Peace and Religion: Religious Freedom during Russian-Ukrainian Conflict», у роботі якої взяли участь представники України, США, Німеччини, Сполученого Королівства, Естонії тощо; такі наукові семінари, як «Скнилівська справа і верховенство права» (1 березня 2018 р.); «Минуле: тягар, ресурс, виклик?» (30 березня 2018 р.); «Чи сниться верховенство права суддям адміністративних судів?» (6 квітня 2018 р.); «Захист соціальних прав: європейські стандарти і Україна» (11 травня 2018 р.), семінар за участю президента Європейського комітету проти катувань «Збройний конфлікт Росії і України у міжнародно-правовому вимірі» (23 травня 2018 р.).

Співробітники Центру провадили також роботу із перекладів. Викладачі, студенти на Facebook-акаунті Центру можуть прочитати українською: «Політика і віра, посилання» Барака Обами, інтерв'ю з німецьким філософом Юргеном Хабермасом «Заради Бога звільніть нас від влади філософів», «Правий популізм зростає, тоді як прогресистська політика занепадає. Чи не запізно рятувати демократію?» Майкла Сендела, ознайомитися з низкою юридичних новин і аналітичною інформацією (практикою міжнародних і національних судів, змінами до законодавства різних країн, особливостями національних правових систем країн світу щодо регулювання питань права і релігії).

На сайті «Наука» Університету та Youtube-каналі завантажено усі відео Центру: дискусії «Верховенство права і кримінальне право» (3 відео), «Кримінальне право і релігія»; лекції та семінари.

Наукові заходи

Університетом разом з іншими установами у 2018 році було проведено 74 наукових заходи (науково-практичних конференцій, семінарів і круглих столів), у 35 з яких брали участь молоді науковці. На окрему увагу заслуговують наукові заходи, що мали значний науковий резонанс і сприяли підвищенню суспільної активності.

Передусім слід згадати ІІ Харківський міжнародний юридичний форум, який об'єднав провідних правознавців, юристів-практиків і представників громадських організацій з 22 країни світу. Учасниками форуму стали більш ніж 800 осіб. Ключовими доповідачами були досвідчені політики, урядовці й науковці зі світовим ім'ям з України, Білорусі, Данії, Канади, Литви, Нідерландів, Німеччини, Сінгапуру, США, Швейцарії, співробітники міжнародних організацій, структурних підрозділів ЄС, відомі правозахисники і представники юридичного бізнесу.

Не менш важливими і результативними можна вважати такі заходи, як: Всеукраїнська науково-практична конференція «Мовна освіта фахівця: сучасні виклики та тренди», яка відбулася 17 січня 2018 р. за участі 13 освітніх закладів України; Міжнародна наукова конференція «War and Peace and Religion: Religious Freedom during Russian-Ukrainian Conflict», яка проводилася 13–14 квітня 2018 року спільно з International Center for Law and Religion Studies (США); Науково-практична конференція «Пріоритетні напрями розвитку аграрного законодавства і права в сучасних умовах» (20 квітня 2018 року); Міжнародна конференція «Реформа військової юстиції – виявлення потреб та можливостей країн перехідного періоду у Східній Європі, Південному Кавказі та Центральній Азії» (23 травня 2018 року); Міжнародна конференція «Ре-

формування системи військової юстиції України: сучасний стан та перспективи», яка відбулася 28–29 травня 2018 року і в якій взяли участь представники Генеральної прокуратури України, Головної військової прокуратури Генеральної прокуратури України, посольств і військових прокуратур Ізраїлю, Данії, Болгарії, Польщі, Казахстану, Канади і Румунії (фото 11); Міжнародна науково-практична конференція «Кримінально-правове регулювання та забезпечення його ефективності», проведена 18–19 жовтня 2018 року спільно з НДІ Вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрНУ та ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права» (фото 12); Науково-практична конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку екологічного, земельного та аграрного права України» (відбулася 7 грудня 2018 р. за підтримки і сприяння НАПрНУ і Всеукраїнської екологічної ліги (фото 13) та ін.

Крім того, за ініціативи кафедр і факультетів Університету протягом звітного періоду відбулися такі наукові заходи: Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми судового права» (фото 14) і Всеукраїнська науково-практична конференція «Духовна культура України перед викликами часу» (23 квітня 2018 року); І Науково-практична конференція «Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку» (24 квітня 2018 року); круглий стіл «Актуальні проблеми конституційного реформування на сучасному етапі» (11 травня 2018 року); до Дня Європи Науково-практична конференція «Права людини і демократія» (15 травня 2018 року); круглий стіл «Актуальні проблеми конституційного реформування на сучасному етапі», присвячений 22-ій річниці Конституції України (16 травня 2018 року); Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Європейські цінності та практики у політико-правовому дискурсі» (XXXI Харківські політологічні читання, 25 травня 2018 року); Всеукраїнський науковий полілог «Фундаментальні проблеми кримінальної відповідальності» (7 вересня 2018 року); Міжнародний конгрес криміналістів «Криміналістика і судова експертологія: наука, навчання, практика» (13–15 вересня 2018 року); Науково-практичний

семінар «Феноменологія правової парадигми реалізації програм розвитку сектору безпеки України» (21 вересня 2018 року); ІІ Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні» (18–19 жовтня 2018 року); Х Вузівська науково-практична конференція студентів «Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних країнах» 7 грудня 2018 року (фото 15).

Усі вказані наукові заходи зайвий раз підтверджують, що кафедри Університету провадять активну діяльність з підвищення ефективності наукових досліджень й упровадження їх результатів у практичну діяльність.

Крім того, за традицією кафедрами Університету упродовж року організовано наукові заходи, присвячені ученим, які стояли у витоків юридичної освіти і науки. Серед них слід згадати наступні: 14 лютого 2018 р. проведено XVI Науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми приватного права», присвячену 96-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора В. П. Маслова; 13 червня 2018 року відбувся міжкафедральний круглий стіл на тему: «Наукові проблеми розвитку законодавства в сфері регулювання ринкових економічних відносин», присвячений пам'яті доктора юридичних наук, професора І. Ю. Красько; на базі Львівського національного університету імені Івана Франка спільно з Асоціацією фінансового права України, Німецьким товариством міжнародного співробітництва, НАПрНУ і кафедрою фінансового права Університету 5–6 жовтня 2018 року проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Вороновські читання: єдність адміністративних та фінансових процедур»; 26–27 жовтня 2018 року – Міжнародну наукову конференцію «Сучасний вимір прав людини: конституційний контекст» (XI Тодиківські читання), яка зібрала понад 200 учасників, серед яких й представники Польщі, Росії, Білорусі, США (фото 16); 15 листопада 2018 року – IV Харківські міжнародно-правові читання, присвячені пам'яті професорів М. В. Яновського і В. С. Семенова, «Сучасні глобалізаційні виклики і міжнародне право»; 19 грудня 2018 року – круглий стіл «Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі,

здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав», присвячений пам'яті проф. Ч. Н Азімова.

Учені Університету також брали активну участь у різних наукових заходах міжнародного рівня, присвячених актуальним проблемам правознавства, які проводилися як в Україні, так і за її межами, зокрема, у Великій Британії, Грузії, Казахстані, Латвії, Молдові, Польщі, Словаччині, Чехії, Угорщині, Швейцарії та ін., за результатами яких опубліковано 1387 тез доповідей і наукових повідомлень обсягом 332 друк. арк. (рис. 16).

Діяльність науково-дослідного сектору

У 2018 році співробітниками науково-дослідного сектору (далі – НДС) Університету виконані відповідні розділи трьох науково-дослідних робіт, одна з яких є фундаментальною розробкою, дві решта – прикладними. Усі вони пройшли конкурсний відбір та схвалені Науковою радою МОН України (секція 18 «Право») за пріоритетним напрямом «Фундаментальні та прикладні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук». Зокрема, у звітному році на базі НДС фахівцями Університету завершено фундаментальне наукове дослідження за науково-дослідною темою «Політико-правова ментальність українського соціуму в контексті європейської інтеграції» (науковий керівник – д-р філос. наук, проф. М. П. Требін).

Продовжено розробку двох прикладних науково-дослідних робіт:

– «Системне вирішення проблем судової практики при застосуванні норм цивільного права» (науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. І. В. Спасибо-Фатєєва);

– «Конституційне і міжнародно-правове забезпечення поглиблення військово-політичного співробітництва України і Європейського Союзу» (науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. І. В. Яковюк).

У травні–червні цього року проведено перший етап щорічного конкурсного відбору наукових проектів фундаментальних та прикладних досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, що пропонуються до виконання з 2019 року за рахунок коштів державного бюджету. Для участі у ньому подано 2 проекти НДР. За результатами другого етапу конкурсного відбору проект НДР «Інформаційна безпека України в умовах гібридної війни: філософсько-правовий аналіз» (науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. Ю. П. Битяк) отримав середній бал – 62,5; проект НДР «Правова політика у сфері територіальної організації влади та публічного управління в Україні у контексті європейської інтеграції» (науковий керівник – д-р юрид. наук, проф. С. Г. Серьогіна) оцінений високим балом – 75.

Основними виконавцями НДР є науково-педагогічні працівники кафедр, аспіранти, студенти Університету.

На основі проведених наукових досліджень видано 3 монографії, 1 підручник та 6 збірок наукових праць.

Науково-педагогічні працівники брали активну участь у роботі 19 конференцій, семінарів та круглих столів; у наукових виданнях опубліковано 72 статті та тези доповідей.

Протягом року фахівці НДС забезпечували організаційну підтримку діяльності секції 18 «Право» Наукової ради МОН України, яку очолює проф. І. В. Яковюк та експертами якої є професори Університету А. П. Гетьман, О. В. Капліна, Д. В. Задихайло, М. П. Кучерявенко, В. Л. Яроцький.

Загальний обсяг фінансування НДР за 2018 рік становив 908,0 тис. грн. Постійно проводиться робота з пошуку потенційних замовників з метою комерціалізації наукового доробку фахівців Університету, завдяки чому за надання юридичних послуг для юридичних та фізичних осіб отримано 650,0 тис. грн. Зокрема, налагоджено партнерські відносини та укладено договори на суму понад 15,0 тис. грн з кожною такою компанією, як: ПАТ «Мегабанк», ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «Харківобленерго», ТОВ «Трайгон Фармінг Харків», ПАТ «Запорізький

залізорудний комбінат», ТОВ «Будівельна компанія “ВН-Граніт”», ТОВ «Бона Лекс», ПАТ АБ «Укргазбанк», ТОВ «КПК ”Столиця”» та ін.

Підготовка та атестація наукових кадрів

На засіданнях 4-х спеціалізованих вчених рад Університету у звітному році проведено захисти 71 дисертації (10 докторських і 61 кандидатська). З них 6 докторських та 55 кандидатських дисертацій виконані на кафедрах Університету (рис. 17).

Аспірантура

Станом на 1 січня 2018 року в аспірантурі Університету навчається 171 аспірант, зокрема: 21 – *за державним замовленням* за очною формою навчання; 150 – *на підставі контрактів:* з них за очною формою навчання – 41, за заочною формою навчання – 109 (у т. ч. 3 особи-іноземці).

Сума оплати за навчання аспірантів і здобувачів, які навчаються на підставі контрактів, за 2018/2019 навчальний рік склала понад 4 млн 300 тис. грн.

У 2018 році аспірантуру закінчили 37 осіб, з них: 7 осіб навчалися за рахунок державного бюджету (очно), 28 осіб – на підставі контракту (очно), 2 особи – на підставі контракту (заочно).

На посади асистентів кафедр Університету працевлаштовано 4 випускники аспірантури.

Достроково у 2018 р. захистили дисертації 8 аспірантів. Дисертації ще 14 випускників аспірантури вже захищено або рекомендовано до захисту спеціалізованим вченим радам. Ефективність роботи аспірантури у 2018 році становить 59 %.

На даний час до кафедр нашого вузу прикріплено здобувачами наукового ступеня кандидата юридичних наук 38 осіб.

На підставі рішення Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України та відповідного наказу МОН України від 23 червня 2016 р. № 707 щодо розширення провадження освітньої діяльності у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого аспіранти, які зараховані до аспірантури починаючи з 2016 р., навчаються за новими освітньо-науковими програмами здобувачів наукового ступеня доктора філософії із спеціальностей 081 «Право» або 293 «Міжнародне право». Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки. За цей час здобувачі наукових ступенів мають захистити дисертації у спеціалізованих вчених радах.

Докторантура

На цей час у докторантурі перебуває 1 особа – А. В. Лапкін (перший рік, кафедра судоустрою та прокурорської діяльності).

У 2018 р. докторантуру закінчила Т. В. Комарова (кафедра міжнародного права) та достроково захистив дисертацію Д. О. Білінський (кафедра фінансового права).

Ефективність роботи докторантури у 2018 році становить 50 %.

Наукова діяльність молодих учених та студентів

Рада молодих учених об’єднує та координує наукову роботу 268 молодих науковців. Радою молодих учених, студентським науковим товариством, кафедрами, інститутами та факультетами Університету у звітному році проведено 22 наукові заходи.

Премію Верховної Ради України, якою нагороджуються найталановитіші молоді учені, 22 травня 2018 року отримала кандидат юридичних наук асистент кафедри кримінального права № 1 Невідома Надія – за роботу «Вчинення злочину організованою групою».

У звітному році стипендіатами Кабінету Міністрів України стали доценти І. А. Тітко та Є. А. Гетьман. Доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів А. В. Лапкін здобув перемогу в конкурсі імені Святого Володимира в номінації «Судоустрій; прокуратура та адвокатура».

Молоді вчені Університету брали участь в організації Міжвузівського наукового квесту «Пошуки скарбів науки», що проводився в рамках Science week з нагоди Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку ЮНЕСКО за підтримки Харківської обласної державної адміністрації та ІІ Міжнародного конгресу USERN.

Понад 2 тис. студентів усіх форм навчання працюють у наукових студентських гуртках, які очолюють провідні вчені Університету. У звітному році відбулося 39 наукових заходів за участю студентів. У підсумку опубліковано 1763 студентські тези доповідей і наукових повідомлень загальним обсягом 351 друк. арк., причому не тільки в українських, а й у зарубіжних виданнях.

За результатами підсумкової наукової конференції ІІ туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у 2017/2018 н/р студенти Університету нагороджені 7-ма дипломами переможців, а на Всеукраїнській студентській олімпіаді з правознавства стали переможцями троє наших студентів. Команда університетського студентського товариства посіла ІІІ місце на VI Всеукраїнському студентському турнірі з історії та перемогла у модельному судовому засіданні «Питання свободи слова в умовах конфлікту». Команда студентів Університету «Law & order» перемогла на Всеукраїнському правовому ВІП-турнірі.

Про високий рівень наших студентів – майбутніх науковців свідчать їх достойні здобутки: численні дипломи, зокрема, Всеукраїнського конкурсу DLA Piper (Ді Ел Ей пайпе) для студентів-правників; стипендіальної програми «Завтра.UA» з напрямку «Право»; Харківського регіонального конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук; стипендії Харківського міського голови «Обдарованість»; ІІ Всеукраїнського конкурсу наукових робіт «Людський вимір права»; ІІ Всеукраїнського студентського

турніру з філософії; VII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка; XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика; II Національних судових змагань з міжнародного кримінального права; III Всеукраїнських судових дебатів з цивільного права та процесу «Майстерність судової промови»; IV Всеукраїнського конкурсу навчальних судових дебатів з податкового права.

Міжнародне співробітництво. Академічна мобільність

Міжнародне співробітництво Університету постійно розширюється. Як вже зазначалося, Уряд України підтримав проведення на постійній основі Харківського міжнародного юридичного форуму (далі – Форум). Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 656-р Форум буде проводитися в Україні (м. Харків) щороку; функції головного організатора щодо його підготовки і проведення здійснюватиме Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Центральним органам виконавчої влади доручено вжити заходів для сприяння проведенню Форуму та залучення до участі у ньому підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління. Передбачається, що цей Форум стане одним із головних майданчиків для обговорення із міжнародною спільнотою нагальних питань розвитку України як правової держави.

Місія Форуму – залучення провідних фахівців та експертів з різних країн до прозорого і відкритого діалогу з метою вироблення спільних підходів до вирішення актуальних юридичних проблем у контексті глобалізації та усунення правових бар'єрів світового розвитку. Завдання – сформувати модель постійної взаємодії академічної спільноти, громадських об'єднань, бізнесу та влади з нагальних питань юридичної науки та практики в умовах глобалізаційних викликів; визначити пріоритетні напрями роботи у сфері модернізації наукових досліджень; забезпечити запровадження новітніх передо-

вих технологій вищої школи та дослідницької діяльності; закріпити за Форумом статус центру міжнародного співробітництва у сфері правознавства.

Спеціальна тема цьогорічного Форуму – розвиток права в умовах цифрової економіки. Були запропоновані такі напрями панельних дискусій: корпоративне право та інтелектуальна власність в умовах цифрової економіки; бізнес і права людини: імплементація Україною Керівних принципів ООН; ефективна система кримінальної юстиції як фактор сталого розвитку економіки; право і безпека у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції.

На панельній дискусії «Корпоративне право та інтелектуальна власність в умовах цифрової економіки» спікерами виступили Голова Верховного Суду Валентина Данішевська, модератор заходу професор кафедри цивільного права №1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Інна Спасибо-Фатєєва, професор кафедри правознавства Копенгагенської школи бізнесу (Данія) Сьорен Фріс Хенсен та ін.

У рамках панельної дискусії «Бізнес і права людини: імплементація Україною керівних принципів ООН» головними спікерами були: директор школи права Талліннського технологічного університету Танел Керікмяе; генеральний директор Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності Міністерства юстиції України Владислав Власюк; старший радник Данського інституту прав людини Дірк Хоффманн; президент Польського інституту прав людини і бізнесу Беата Фарачик (Польща); декан юридичного факультету, голова Лабораторії з прав людини Університету Миколаса Ромеріса Ліра Якулевішіене; дипломат, заступник директора з прав людини й перехідної політики Міністерства закордонних справ Чеської Республіки Ітка Бродська.

Під час панельної дискусії «Ефективна система кримінальної юстиції як фактор сталого розвитку економіки» провідними спікерами стали: голова Консультативної місії ЄС в Україні Кястутіс Ланчінскас; голова Національної асоціації адвокатів України, ради адвокатів України, заслужений юрист України Лідія Ізовітова; голова Національного агентства з питань виявлення,

розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Антон Янчук; старший радник з питань боротьби з корупцією Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу в Україні (EUACI) Елена Концевіціуте; експерт Європейської економічної комісії ООН (Італія) Даніель Туміетто; доктор філософії університету Бат Спа (Велика Британія) Райнер-Елк Андерс; професор кримінального права, європейського та міжнародного кримінального права, кримінального процесуального права та кримінології Трірського університету (Німеччина) Ганс-Гайнер Кюне.

Предмет обговорення в рамках панелі «Право і безпека у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції» становили найбільш актуальні питання міжнародної і національної безпеки, місця НАТО у сучасній системі міжнародної безпеки, євроатлантичній стратегії України, здобутки та ключові виклики правового виміру європейської інтеграції, пов'язані із торгівлею та сталим розвитком, особливостями дії режиму зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, імплементації Угоди про асоціацію. Захід відбувся за фінансової підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера у м. Харкові. Спікерами виступили: голова Політичної секції Представництва ЄС в Україні Фабіо Делла П'яцца; генеральний директор Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України Ольга Стефанішина; голова Експертної групи взаємодії з НАТО Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Олексій Генчев; директор Інституту співробітництва з країнами Центральної та Східної Європи у сфері публічних реформ Берлінської школи економіки і права (Німеччина) Остен Баллер; представники Управління Верховного комісара ООН у справах біженців; вітчизняні та зарубіжні науковці і студенти.

Крім чотирьох дискусійних панелей під час Форуму пройшли численні сателітні заходи. Зокрема, у рамках заходів з питань підвищення якості юридичної освіти за підтримки програми USAID «Нове правосуддя» відбулося виїзне засідання Робочої групи Міністерства освіти і науки України з розроблення Концепції розвитку юридичної освіти під головуванням Мініс-

тра освіти і науки України Лілії Гриневич. У дискусії взяли участь члени Робочої групи: керівництво Міністерства освіти і науки України та Міністерства юстиції України, представники правничих шкіл і професійних правничих об'єднань, а також залучені за Програмою USAID «Нове правосуддя» іноземні експерти.

Проведено спільне засідання вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Сенату Університету Миколаса Ромеріса (Литва). У зустрічі взяли участь ректор Університету Василь Тацій, члени вченої ради, делегація Університету Миколаса Ромеріса (ректор Алгірдас Монкевічюс, голова Сенату Університету Миколаса Ромеріса Вайніус Смалскіс), директор школи права Талліннського технологічного університету Танел Керікмяе та ін.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого та Університет Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва) створили Балтійсько-Український центр освіти, досліджень та інновацій. Представники двох університетів підписали меморандум про створення Балтійсько-Українського центру освіти, досліджень та інновацій, учасниками якого стануть провідні заклади вищої освіти Литви, Естонії, інших країн балтійського регіону та українські заклади вищої освіти (фото 17).

Університет бере участь у п'яти проектах Еразмус+, укладаються нові двосторонні договори про співпрацю, активізується кредитна та ступенева мобільність студентів. На виконання п. 13 розділу І Плану заходів реалізації Стратегії розвитку Університету у 2018 році подано заявку на фінансування у межах програми Еразмус+. Заявка була схвалена Європейською Комісією, і Університет отримав фінансування для реалізації нового проекту «Модернізація магістерських програм для майбутніх суддів, прокурорів, слідчих з урахуванням європейських стандартів з прав людини», який почнеться в січні 2019 року і триватиме три роки.

Університет бере участь в проекті Еразмус+ КА2 «Європейське право прав людини для університетів України і Молдови», а також у трьох проектах академічної мобільності Еразмус+ КА1.

Метою проекту «Європейське право прав людини для університетів України і Молдови» є підтримка України і Молдови у подоланні викликів, пов'язаних із впровадженням європейської політики та міжнародних стандартів у сфері захисту прав людини, за рахунок створення потенціалу та розробки відповідного інструментарію. Успішно виконуються завдання проекту: створити офіси студентського обмудсмена та запровадити Кодекс академічної доброчесності; впровадити кейс-орієнтовану програму з прав людини для студентів магістратури та аспірантів в українських і молдавських університетах.

Національним Еразмус+ офісом України проведено моніторинг проекту, за результатами якого відзначено успішність його виконання на даному етапі.

У Ризькому університеті імені Страдіня (Рига, Латвійська республіка), відбулася Міжнародна науково-практична конференція на тему «Правові проблеми останнього сторіччя: ретроспектива та перспективи». Наш Університет виступив одним із співорганізаторів цієї конференції разом із Університетом імені Миколаса Ромеріса (Вільнюс, Литовська республіка), Інститутом політики безпеки та розвитку Швеції, Балтійським центром стратегічних досліджень (Рига, Латвійська республіка), Природничо-гуманітарним університетом (м. Сєдльце, республіка Латвія). У роботі конференції взяли участь вчені з Латвії, Литви, Польщі, України, Швеції. Науковці Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого представили свої доповіді на пленарному засіданні.

В Університеті проведено тренінг для викладачів «Інтерактивні методи викладання юридичних дисциплін» Проекту USAID «Нове правосуддя». Головні завдання заходу: переглянути ключові концепції навчання для студентів-правників; ознайомитися з практикою використання інтерактивних нав-

чальних методів у юридичній освіті; дослідити практичне застосування методів викладання у правничій школі; розвинути розуміння та використання ситуативних завдань на прикладі конкретних ситуацій, практики моделювання ситуацій та сократичного діалогу; виробити розуміння підходів до планування занять у сфері юридичної освіти тощо. Тренер Ділейн Р. Свенсон, міжнародний експерт з питань юридичної освіти Проекту USAID «Нове правосуддя» розповів викладачам Університету про принципи сучасного навчання і викладання, встановлення контакту з аудиторією, освіти на основі досвіду: розробки і застосування ситуативних методів вирішення юридичних справ та моделювання і проживання ситуацій, методів аналізу справ у США та Німеччині, сократичного діалогу, планування заняття, особливих проблем викладання юридичних дисциплін і способів їх подолання тощо.

Також Ділейн Свенсон провів семінар-практикум «Внутрішнє забезпечення якості юридичної освіти: ключові інструменти».

В Університеті відбулися заняття весняної школи «Право та цифрові технології (Law and digital technologies)». Це унікальний міжнародний освітній проект, у якому беруть участь фахівці з Естонії, Литви, Німеччини, Канади та України, вчені та практичні працівники провідних юридичних фірм й IT-спеціалісти. Головним організатором виступив Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, а партнерами – Талліннський технологічний університет, Університет Миколаса Ромеріса, Агенція США з міжнародного розвитку (USAID), Колегія адвокатів України, Адвокатське об'єднання «Juscutum». Для учасників школи презентовано українські LegalTech стартапи та програмне забезпечення ефективних засобів візуального аналізу для правоохоронних органів.

Лекційна частина школи проводилася українською та англійською мовами. Студенти мали можливість набути знань та навичок, необхідних представникам правничої професії у цифровому світі, а також отримати авторські матеріали від науковців, викладачів і практиків у сфері юриспруденції та IT

через онлайн-платформу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

На реалізацію п. 5 розділу IV Плану заходів відбулася зустріч студентів, які навчаються за магістерськими програмами двох дипломів «Міжнародне право» та «Європейське і міжнародне підприємницьке право», із професором Снієгуоле Матулієне – заступницею декана юридичного факультету Університету Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва). Професор Матулієне ознайомила з новими можливостями під час навчання та проходження практики в європейських інституціях і міжнародних організаціях, які відкриваються перед студентами спільної магістратури в рамках стипендіальної програми Еразмус+, організацією навчального процесу в університеті. Студенти факультету отримали вичерпні відповіді на свої запитання, зокрема, щодо особливостей подачі документів для отримання стипендій Уряду Литви у 2018/2019 навчальному році тощо.

Важливою ділянкою міжнародного співробітництва є участь наших студентів у конкурсних заходах правознавчого спрямування, що проводяться за кордоном. Так, команда студентів Університету посіла ІІ місце на міжнародних змаганнях TLI Mock Trial Competition, а міжнародно-правового факультету стала учасником Frankfurt Investment Arbitration Moot Court і представляла Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого на примуті у м. Парижі (Франція). Підкреслимо, що змагання відбувалися у найпрестижнішій арбітражній інституції світу – Міжнародній торговій палаті.

Останніми роками розширюється коло тих, хто, скориставшись можливостями академічної мобільності, став навчатися за кордоном. Так, понад 60 студентів Університету зараз проходять навчання в європейських навчальних закладах у межах програм кредитної та ступеневої мобільності, а також за програмою Еразмус+. Зокрема, в Університеті Савойя Монблан (м. Шамбері) навчається група студентів спільної магістерської програми трьох дипломів «Європейське та міжнародне підприємницьке право», яка ре-

алізується нашим Університетом разом із Школою права Університету Миколаса Ромеріса (Литва) та французькими партнерами. У Франції студенти вивчають такі дисципліни, як «Порівняльне контрактне право та економічний аналіз», «Сучасні проблеми підприємницького права», «Міжнародне транспортне право», «Спеціальні контракти у міжнародному бізнесі» та ін., поглиблюють знання французької мови, хоча основна мова навчання – англійська. У наступному семестрі студенти спільної магістерської програми матимуть змогу пройти стажування в юридичних компаніях, державних установах та громадських організаціях країн ЄС. Навчання в Університеті Савойя Монблан та стажування є безкоштовним, відбувається згідно з програмою Еразмус+, усі студенти програми отримують стипендіальне забезпечення.

Наприклад, студент 4-го курсу Слідчо-криміналістичного інституту Тит Андрєєв протягом осіннього семестру пройде навчання в межах програми кредитної мобільності в Університеті Монпельє, мова навчання – французька. До його особистого навчального плану входять такі курси, як «Право міжнародних економічних відносин», «Конституційне правосуддя», «Загальна теорія фундаментальних прав та свобод» та ін.

Третій рік поспіль студенти Університету, що навчаються на четвертому курсі, отримують можливість провести один семестр у Лодзинському університеті на основі укладеної міжуніверситетської угоди про пряму мобільність. Цього року 18 з них вивчають «Європейське право інтелектуальної власності», «Альтернативне розв'язання адміністративних спорів», «Доктрину європейської інтеграції», «Європейське економічне право», «Право міжнародних зносин ЄС» та інші навчальні дисципліни, окрім того, вони можуть відвідувати курси польської та англійської мови.

Більше 40 студентів спільних магістерських програм «Міжнародне право» та «Європейське та міжнародне підприємницьке право» розпочали навчання в Школі права Університету Миколаса Ромеріса. У цьому році на конкурсних засадах 19 студентів отримали гранти на навчання та стипендію Литовського Уряду. У наступному семестрі всі вони матимуть можливість

реалізувати своє право на академічну мобільність у межах стипендіальної програми Еразмус+ та обрати один з 200 університетів країн ЄС, Ізраїлю чи інших держав для продовження навчання та отримання додаткових знань і навичок. До того ж програма Еразмус+ дає змогу проходити практику у компаніях та організаціях країн ЄС.

Беззаперечно, слід констатувати, що поставлені у Плані заходів реалізації Стратегії розвитку Університету у 2018 році завдання з міжнародного співробітництва виконані.

Фінансова діяльність

Фінансова діяльність Університету у 2018 році здійснювалася відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту», актів Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України, Статуту Університету.

Відповідно до програмної класифікації видатків державного бюджету на підготовку кадрів Університету на 2018 р. визначено і затверджено Міністерством освіти і науки України кошториси доходів та видатків за загальним фондом у сумі 213339,7 тис. грн:

- заробітна плата - 154542,0,0 тис. грн;
- нарахування на заробітну плату - 33993,6 тис. грн;
- витрати на харчування студентів із дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування - 1452,9 тис. грн;
- м'який інвентар та обмундирування для дітей-сиріт - 52,8 тис. грн;
- комунальні послуги - 21746,0 тис. грн;
- стипендії - 1552,4 тис. грн.

Надійшло асигнувань 213339,7 тис. грн.

Бюджетні кошти, одержані протягом 2018 року, використані повністю за цільовим призначенням. Заборгованості з виплати заробітної плати, стипендії, допомоги та з оплати комунальних послуг в Університеті немає.

Таблиця 3

Показники надходження коштів із Державного бюджету (тис. грн)

Витрати	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Заробітна плата	107540,0	144067,2	154542,00
Нарахування на зарплату	23658,7	31444,3	33993,6
Витрати на утримання дітей-сиріт	1479,1	1459,4	1505,7
Комунальні послуги	18511,7	25555,8	21746,0
Стипендії	46305,7	1389,1	1552,4
Капітальні видатки	-	-	-
Всього	197495,2	203915,8	213339,7

Як видно з даних, наведених у таблиці 3, простежується стабільна відсутність фінансування на капітальні видатки. Фінансування видатків розвитку в кошторисі загального фонду не передбачено.

Таблиця 4

Відсотки використання коштів загального фонду у 2018 році до загальної суми фінансування

Показники	Сума	%
Заробітна плата	154542,00	72,4
Нарахування на зарплату	33993,6	15,9
Витрати на утримання дітей-сиріт	1505,7	0,8
Комунальні послуги	21746,0	10,2
Стипендії	1552,4	0,7
Капітальні видатки		
Всього	213339,7	100

Станом на 31.12.2018 р. відповідно до затвердженого кошторису на 2018 рік профінансовані всі видатки загального фонду бюджету.

Середньооблікова кількість працівників Університету на 1 січня 2019 року складає 2065 осіб.

Збільшення середньої заробітної плати пов’язане з підвищенням мінімальної заробітної плати протягом року та виплатою за рахунок економії коштів по фонду заробітної плати премій, надбавок до заробітної плати, матеріальної допомоги та інших виплат (рис. 18).

Таблиця 5

Середня заробітна плата (грн)

Рік	2016	2017	2018
Середня заробітна плата	6584,81	6836,00	8861,16

Університет і в цьому році забезпечив у повному обсязі виплату заробітної плати, відпускних, надбавок, доплат до заробітної плати всім співробітникам, а також грошової допомоги у розмірі посадового окладу на оздоровлення до щорічної відпустки усім науково-педагогічним працівникам.

З 1 січня 2019 р. у Державному бюджеті на 2019 рік передбачено збільшення мінімальної заробітної плати до 4173 грн. Усі представники бюджетної сфери матимуть заробітну плату не менше 4173 грн.

Як і в попередні роки, науково-дослідна робота проводилася за прикладними цільовими програмами, які фінансувалися за рахунок коштів державного бюджету і власних надходжень науково-дослідного сектору. Із державного бюджету надійшло 908,7 тис. грн, з інших джерел фінансування – 657,7 тис. грн. Отримані кошти використані повністю і за цільовим призначенням у сумі 1566,4 тис. грн.

У цілому кошти витрачалися на підставі єдиного кошторису та відповідно до вимог нормативних документів: першочергово – на виплату заробітної плати, стипендій та виконання зобов'язань по комунальних платежах.

Однак станом на 1 січня 2019 р. Університет має кредиторську заборгованість у сумі 139,2 тис. грн, яка зареєстрована в органах Державної казначейської служби України у Харківській області як непогашені фінансові зобов'язання, у зв'язку з тим, що фірми-постачальники знаходяться на території Автономної Республіки Крим і провести з ними розрахунки неможливо.

Надходження коштів до спеціального фонду Університету протягом 2018 року за послуги, передбачені статутними документами, складаються із таких показників (рис. 19):

Таблиця 6

Показники надходження коштів до спеціального фонду за 2018 рік

№	Показники	Сума (тис. грн)
1	За послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю (платне навчання, освітні програми, курси підвищення кваліфікації, інше)	122334,2
2	Від господарської діяльності (за проживання у гуртожитках, послуги їдальні, за путівки на відпочинок до санаторію-профілакторію «Березовий Гай», спортивно-оздоровчі послуги, інше).	57978,2
3	Від оренди майна бюджетних установ	325,7
Всього		180638,1

Так, доходи по спеціальному фонду у 2018 р. склали 180638,1 тис. грн, крім того залишок коштів на реєстраційному рахунку станом на 1 січня 2018 року становить 77834,0 тис. грн.

Видаткова частина кошторису – 171352,0 тис. грн, у тому числі:

– заробітна плата – 89817,5 тис. грн;

– нарахування на заробітну плату – 19759,9 тис. грн;

– оплата комунальних послуг – 25587,3 тис. грн;

– на утримання установи – 28308,8 тис. грн;

– видатки на відрядження – 387,5 тис. грн;

– капітальне будівництво, капітальний ремонт – 7491,0 тис. грн.

Наші фінансові ресурси у першу чергу націлені на соціальний захист працівників Університету, де найбільшу питому вагу становлять видатки на оплату праці, премії, матеріальну допомогу.

Таблиця 7

Використання коштів загального та спеціального фондів на виплату заробітної плати у 2018 р.

Показники	По загальному фонду	По спеціальному фонду	% від фінансування по загальному фонду	% від надходжень коштів по спецфонду
Заробітна плата	154542,0	89817,5	72,4%	49,7%

Другими за обсягом витратності та важливістю платежів є капітальні видатки, необхідні для оновлення основних фондів і розвитку матеріально-технічної бази Університету.

Таблиця 8

Використання коштів спеціального фонду (власні надходження) на капітальні видатки (рис. 20)

Рік	Сума в тис. грн
2014	32380,00
2015	25349,9
2016	20135,3
2017	15232,9
2018	7491,0

Крім того, Університет у 2018 р. отримав спонсорську допомогу у вигляді благодійних внесків та дарунків на суму 1788,9 тис. грн (екран мобільний, проектор EPSON, книжковий сканер METIS EDS ALPNA для бібліотечного корпусу, комп'ютерне обладнання з програмним забезпеченням, літературу для поповнення бібліотечного фонду та ін.).

Для покращення фінансового стану нашого закладу вищої освіти в першу чергу необхідно забезпечити виконання державного замовлення на підготовку фахівців та збільшення кількості студентів, які навчаються за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, розширення платних послуг, які Університет може надавати згідно з його статутом, ефективне використання активів.

Бухгалтерська звітність як єдина система даних про майнове і фінансове становище Університету, статистична звітність та інші відомості про його роботу подавалися до контролюючих органів в установлені строки.

Розрахунки з установами, організаціями, банками, постачальниками та іншими організаціями Університет проводить своєчасно. Простроченої заборгованості немає, відсутня вона і по сплаті податків і зборів. Заборгованості по виплаті заробітної плати та стипендії також немає. Обслуговування і використання бюджетних коштів, укладання договорів оренди нерухомого

майна, закріпленого за ЗВО, здійснюється відповідно до встановленого порядку.

Стипендії: Уряд з 1 січня 2017 року затвердив новий Порядок призначення і виплати стипендій студентам, аспірантам, докторантам, які навчаються за денною формою навчання. Постановою встановлено, що академічні стипендії призначаються згідно з рейтингом успішності, який складається на підставі навчальних досягнень студента протягом останнього навчального семестру. Процедура визначення рейтингових балів визначається стипендіальною комісією навчального закладу, до складу якої входять не менше 50 % представників студентського самоврядування та первинних профспілкових організацій.

Розмір мінімальної академічної стипендії у 2018 році становить 1300 грн, підвищеної стипендії – 1892 грн. Розмір академічної стипендії Президента України – 2720 грн, іменних та академічних стипендій, заснованих Кабінетом Міністрів України, – 2480 грн, Верховною Радою України – 2300 грн. Видатки на виплату академічної стипендії студентам затверджені на 2018 рік у сумі 40163,6 тис. грн.

Виплату соціальної стипендії дітям-сиротам, розмір якої становить 2360 грн, проводять органи соціального захисту населення через навчальні заклади згідно з відповідними документами, що засвідчують наявність підстав для виплати їм такої. Обсяг видатків на соціальну стипендію у 2018 році становить 5218,9 тис. грн.

Матеріальна база

Коли мова йде про матеріальну базу Університету, то впевнено можемо стверджувати, що вона, без перебільшення, чи не найкраща з-поміж ЗВО України. У нас створено всі умови для набуття професійних знань та компетенцій, гармонійного фізичного і культурного розвитку студентів, а також їх відпочинку та повсякденного побуту. Структурно матеріальна база Університе-

тету складається з 20 учбових корпусів, 16 гуртожитків, Палацу студентів, навчально-бібліотечного комплексу, спортивних, культурно-розважальних та лікувально-оздоровчих комплексів, адміністративно-господарських будівель, що розташовані у Харкові, Києві та Полтаві, і має загальну площу **269 580, 3** м², зокрема:

– навчальні корпуси, що розташовані у містах Харків, Київ та Полтава, (у т. ч. спортивні споруди – **10 078,0 м²;** навчально-бібліотечний комплекс – 16 548,0 м²) – **133 003,0 м²**;

– гуртожитки квартирного типу на 6861 місце – **113 790,3 м²**;

– адміністративно-господарські будівлі – **12 473,9 м²**;

– медично-оздоровчі центри та підприємства громадського харчування – **10 313,1 м²**.

Сьогодні Університет повністю забезпечений якісними навчальними площами, достатньою кількістю аудиторій, лекційних залів, навчально-виховних, спортивних споруд, обладнаних сучасним технічним оснащенням й естетично оформлених.

Університет має розвинену соціальну інфраструктуру, до якої, зокрема, входять студентські гуртожитки квартирного типу, де створено чудові умови для навчання, занять спортом, відпочинку. У комфортних номерах проживають по двоє-троє студентів, у їх користуванні сучасне обладнання, що відповідає європейським стандартам новітнього інформаційного забезпечення.

Не секрет, що заняттям фізичною культурою і спортом керівництво Університету в усі роки, а надто зараз, приділяло і приділяє багато уваги, бо гарна фізична форма – це не тільки шлях до міцного здоров'я, а й елемент професійної підготовки. Спортивна база нашого ЗВО завжди зміцнювалася і тепер її складають близько 50 спортивних залів та споруд, басейнів, стадіонів тренажерних залів, об'єднаних у навчально-спортивні комплекси, які існують в усіх навчальних корпусах та гуртожитках.

Визнаним центром культурного, естетичного, творчого удосконалення й зростання академічної молоді є Палац студентів, забезпечений всім необхідним для культурно-масової, виховної роботи, розвитку талантів.

Наші студенти, викладачі й співробітники мають чудову можливість відпочити й оздоровитися в санаторії-профілакторії «Березовий гай». Крім того, у стінах самого Університету є Центр первинної медико-санітарної допомоги, де можна не тільки проконсультуватися з лікарем, а й отримати на високому професійному рівні практично весь комплекс медичних послуг.

Для належного функціонування відокремлених структурних підрозділів проведено значну роботу зі створення матеріально-технічної бази Полтавського юридичного інституту, продовжуються роботи в Інституті управління та права у м. Києві.

Візитівкою Університету став уведений в експлуатацію у березні 2017 року найсучасніший навчально-бібліотечний комплекс, який є потужним інформаційно-освітнім центром, спроектованим та побудованим за світовими стандартами. З кожним днем цей важливий підрозділ набуває все більшої популярності не тільки у колективу Університету, а й серед науковців, освітян, практиків, державних та виконавчих органів Харкова й України в цілому, які активно використовують його приміщення для проведення наукових, науково-практичних, освітньо-виховних та інших заходів.

Зауважимо, що матеріальна база Університету підтримується в належному стані. Ремонт, реконструкція навчальних корпусів, гуртожитків, інших будівель та їх обладнання здійснюється згідно зі строками, визначеними поточними та перспективними планами, на високому професійному рівні, із використанням новітніх технологій та матеріалів.

У 2018 році було здійснено реконструкцію та ремонт приміщень 2-го поверху навчального корпусу по вул. Динамівській, 4, облаштовано два обідні зали для студентів і курсантів на 160 посадкових місць та для викладачів – на 20 посадкових місць, укомплектованих сучасним обладнанням, меблями; розширено варочний цех. Приділяється увага тим, хто має особливі потреби, зок-

рема, облаштовано з урахуванням спеціальних вимог санвузли для маломобільних груп у навчальних корпусах по вул. Пушкінській, 77, 106 та по вул. Динамівській, 4. Розпочато роботу з облаштування спеціалізованого санвузла на спорткомплексі по вул. Пушкінській, 104.

Здійснено капітальний ремонт протипожежної сигналізації та оповіщення про пожежу в навчальних корпусах – «Г» по вул. Пушкінській, 77 та по вул. Пушкінській, 79/2.

Виконано ремонт залу № 5 головного корпусу, а також поточні ремонти приміщень у навчальних корпусах та гуртожитках.

Соціальний захист, умови праці та навчання, відпочинок та оздоровлення

Протягом 22 років в Університеті укладаються Колективний договір та Угода з охорони праці між ректором та профспілковим комітетом первинної профспілкової організації. Чинний Колективний договір був прийнятий 27 грудня 2016 року з урахуванням норм чинного законодавства, вимог Галузевої та Регіональної угод та є правовим актом, який регулює трудові, соціально-економічні відносини в Університеті, передбачає умови оплати праці, нормування часу та відпочинку науково-педагогічних працівників та співробітників. Додатки до Колективного договору містять положення про преміювання, надання матеріальної допомоги, перелік доплат і надбавок, додаткових відпусток за ненормований робочий день, за шкідливі або несприятливі умови праці.

На виконання завдань, поставлених у Колективному договорі, у 2018 році було спрямовано понад 77 млн грн.

Згідно з положенням Колективного договору матеріальна допомога працівникам надається в межах фонду заробітної плати, затвердженого в кошторисах доходів і видатків, у розмірі не більш ніж один посадовий оклад на рік у разі довготривалої хвороби, народження дитини, одруження,

поховання, а також багатодітній сім'ї тощо. Так, у 2018 році матеріальну допомогу на загальну суму 1 млн 463 тис. грн отримали 170 працівників.

В Університеті значна увага приділяється охороні праці. На виконання п. 8.25 Колективного договору проведено повторну атестацію 18 робочих місць працівників з важкими, шкідливими умовами праці, за результатами якої їм надаються пільги. Представники відповідних професій забезпечені спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту. За п. 8.18 Колективного договору у цьому році 30 працівників пройшли щорічний медичний огляд за рахунок коштів Університету. За звітний період на охорону праці витрачено понад 550 тис. грн.

Згідно з Колективним договором додатково оплачується праця за роботу в нічний час у розмірі 40 % посадового окладу. Прибиральницям службових приміщень, які використовують дезінфікувальні засоби, доплачується 10 % посадового окладу. Здійснюються доплати за вчене звання професора у розмірі 33 %, доцента – 25 % від ставки заробітної плати, за наукові ступені доктора наук, кандидата наук, на що витрачено понад 19 млн грн.

В Університеті активно пропагується здоровий спосіб життя. Працівники мають можливість оздоровитися та відпочити в санаторії-профілакторії «Березовий гай», путівки до якого здешевлюються за рахунок коштів профспілкового бюджету. У 2018 році в цьому чудовому закладі оздоровилося 1940 осіб, у тому числі 113 працівників Університету, 62 з яких отримали пільгові путівки з дотацією на загальну суму 86800 грн, а також відпочило 105 дітей. За заявами батьків було надано 28 пільгових путівок до дитячих оздоровчих таборів Харківської області, дотованих профспілковим комітетом, на загальну суму 90818 грн.

Як уже зазначалося, Університет має добре обладнаний спортивно-оздоровчий комплекс. У вільний час члени нашого колективу, дбаючи про своє здоров'я, мають можливість безкоштовно відвідати басейн, тренажерний зал, стадіон.

Безумовно, ректорату та профспілковому комітету відомі проблеми, пов'язані з необхідністю покращення житлових умов працівників. За даними житлової комісії профспілкового комітету, на квартирному обліку перебуває 45 сімей. На жаль, вже протягом чотирьох років Університет не отримує жодного квадратного метра житла, тож ми намагаємося вирішити цю проблему шляхом участі в міській цільовій соціально-економічній програмі щодо надання пільгових кредитів на будівництво (придбання) доступного житла для працівників бюджетних установ та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації.

Одним із напрямів захисту соціально-економічних інтересів працівників є робота університетських пунктів громадського харчування (їдалень, кафе, буфетів), де всі бажаючі за помірною ціною можуть повноцінно і якісно харчуватися. У звітному році реконструйовано й зроблено капітальний ремонт їдальні в навчальному корпусі по вул. Динамівській, 4, де створено всі належні умови для харчування студентів та курсантів, а також викладачів і співробітників. Уживаються заходи для забезпечення комфортного перебування в нашому освітньому закладі маломобільних груп населення (фото 18).

Питання соціального захисту, покращення умов праці, відпочинку та оздоровлення членів нашого колективу завжди в центрі уваги ректорату і профспілкового комітету, і на їх вирішення спрямовані всі можливості, які має Університет.

Культурно-масова робота. Естетичне виховання

Як і в попередні роки, робота з естетичного виховання студентів та співробітників не знижує своїх темпів та якості. За цим напрямом проведено 34 різні за формою і змістом заходи університетського, міського, всеукраїнського, міжнародного рівнів. Звичайно ж, більшість з них відбулася на різних майданчиках як основного осередку творчої діяльності студентів. У 17-ти художніх колективах, які досягли, без перебільшення, майже професійного рів-

ня, долучаються до прекрасного, до мистецтва понад 300 студентів, з-поміж яких більше 100 першокурсників. Крім уже всім відомих колективів: духового оркестру, народної чоловічої хорової капели, студії бального танцю «Міріданс», театру народної пісні і танцю «Розмарія», театру естрадного танцю – цього року з'явились 2 нові колективи – чоловічий вокальний ансамбль та танцювальний колектив «Сенс».

На високому художньому рівні пройшли наші традиційні заходи, присвячені Дню першокурсника, Дню юриста, Дню Університету, Міжнародному жіночому дню, Дню науки (фото 19).

До речі, у святковому концерті для студентів-першокурсників брали участь і самі першокурсники, пройшовши відбір до творчих колективів Палацу студентів.

Приємно відмітити, що у нас уперше проведено конкурс «НЮУ має таланти», в якому взяли участь колективи Палацу студентів та 25 окремих виконавців різного жанру. Його організаторами стали Палац студентів та органи студентського самоврядування Університету. Крім студентської аудиторії, були запрошені 700 школярів міста Харкова.

Концертні заходи, у яких беруть участь усі творчі колективи і солісти Палацу студентів, нікого не залишають байдужими, про що свідчать не тільки гучні оплески, а й добрі усмішки і навіть сльози захоплення. Особливе задоволення глядачі отримали від майстерно виконаних нових яскравих концертних номерів. Так, духовий оркестр (керівник – заслужений артист України підполковник Володимир Скрипчук) разом із солістами та творчими колективами (жіночим вокальним ансамблем, танцювальними колективами) викликали бурю емоцій, з піднесенням виконавши нові музичні композиції.

Складовою частиною творчого процесу колективів та окремих виконавців є їх участь у різноманітних конкурсах і фестивалях. Так, театр української пісні і танцю «Розмарія» (керівники – Галина Бреславець і Валерія Романова) та жіночий вокальний ансамбль «Санрайз» (керівник – Вероніка Хар-

ченко) стали переможцями міжвузівського фестивалю «Студентська весна – 2018». Учасниці жіночого вокального ансамблю – студентки Юлія Чекан та Валерія Охота – стали лауреатами цього конкурсу з вокального співу.

Нагадаємо, що в Палаці студентів працює 3 народні та 8 заслужених артистів України.

Народні артистки тріо «Купава» Тетяна Слюсаренко, Юлія Меліхова та Олена Гізимчук брали участь не тільки в концертах Палацу студентів, а й у творчих, мистецьких заходах міста та області. Завдяки своїм чудовим виступам вони були запрошені на церемонію відкриття Міжнародної українознавчої конференції (м. Харків), на ювілейний вечір харківського письменника С. Шелкового та ін. Разом із творчими колективами та іншими солістами тріо «Купава» підготувало нові композиції. Заслужені артисти України Наталія Шкурко, Гарі Сетьян, Вікторія Веннікова, Ян Костирко, Світлана Сидорова, Віталій Лашко, а також лауреати міжнародних та всеукраїнських конкурсів Олександр Кварта, Ігор Сірий, Марія Горобцова, Юлія Толстенко, Євгенія Любива активно працювали протягом року та підготували нові вокальні та інструментальні номери. Треба наголосити, що уперше в цьому році наші артисти театру-студії Вікторія Веннікова, Гарі Сетьян, Віталій Лашко та Олександр Кварта вийшли на сцену Палацу студентів зі своїми сольними концертами, які були дуже тепло зустрінуті залом.

Неможливо не відзначити роботу молодіжного студентського драматичного театру (керівник – Олексій Рудько). Театр протягом звітного року поставив понад 50 спектаклів і виступив із ними перед глядацькою аудиторією. У колективі беруть участь 11 студентів Університету, колишні випускники (Б. Адаменко, А. Колесникова, О. Финдросов). У деяких спектаклях ролі виконували запрошені професійні актори: С. Анипченко, Н. Дяденко, Є. Леонова та ін. Силами тільки студентів було поставлено 4 спектаклі, зокрема «Женитьба» та «Сон Аліси». У репертуарі колективу – п’єси сучасних українських і зарубіжних драматургів. Театр запрошується зі своїми виставами до інших країн світу.

Народна чоловіча хорова капела (керівник – Тетяна Герасимчук) та жіночий хор (керівник – Анна Олепір) виступали практично у всіх концертних заходах Палацу студентів. Крім того, обидва колективи взяли участь у міському фестивалі «Каразінські зустрічі» й були відзначені дипломами. Жіночий хор дав сольний концерт у католицькому костьолі м. Харкова з кантатою італійського композитора Дж. Перголезі «Стабат Матер».

Зауважимо, що в репертуарі творчих колективів і солістів не тільки твори українських і зарубіжних композиторів, а й відомого харківського композитора, який працює в Палаці студентів, заслуженого артиста України В'ячеслава Корепанова.

Хореографічні колективи (студія бального танцю «Мірідансс», театру естрадного танцю, танцювальна група театру народної пісні і танцю «Розмарія») підготували яскраві композиції, виступаючи як сольно, так і з провідними солістами Палацу студентів.

Постановочною групою Палацу студентів створено та з великим успіхом зіграно на сцені мюзикл «Заговір у Діснейленді», автором ідеї якого виступив директор та художній керівник Палацу студентів Ігор Галенко. У мюзиклі ролі виконували провідні солісти, а також були залучені творчі колективи Палацу студентів.

Багато солістів (В. Веннікова, С. Сидорова, Ю. Толстенко, В. Лашко, М. Горобцова, І. Сірий) брали участь у профорієнтаційній роботі, виступаючи з концертами у школах Харківської області перед юними глядачами – майбутніми абітурієнтами Університету.

Пишаємось нашим театром української пісні і танцю «Розмарія» (керівники колективу – Галина Бреславець та Валерія Романова), який став лауреатом X Міжнародного конкурсу «Orpheus in Italy», що проходив у вересні цього року у м. Венеція (Італія), а також солісткою театру-студії Оксаною Соболєвою – лауреатом I ступеня Всеукраїнського фестивалю мистецтв «Зірка української сцени», який проходив у Львові у жовтні 2018 року. Не меншої шани заслуговує і жіночий вокальний ансамбль Октет-шоу

«Sunrise» (керівник – Вероніка Харченко) – володар Гран-прі Міжнародного фестивалю конкурсу «Grand music fest» (м. Харков, листопад 2018 року).

Примітно, що, за традицією, у концерті, присвяченому Дню Університету, взяли участь усі творчі колективи й солісти Палацу студентів та були представлені 19 нових номерів.

У грудні заплановано втілити в життя новий проект Палацу студентів – «Ніч в Палаці студентів» за участю студентських хорів, чоловічої хорової капели та жіночого хору, студентського хору Політехнічного університету, студентського хору Університету імені В. Каразіна.

Підвищенню художньої майстерності, застосуванню творчих прийомів, розширенню виконавських можливостей сприяє оновлення матеріально-технічної бази Палацу студентів. Так, у 2018 році встановлено 2 нові плазмові екрани, придбано 3 нові мікрофони, пошито 24 костюми для театру української пісні й танцю «Розмарія», 1 костюм для тріо бандуристок «Купава», 10 костюмів для Октет-шоу «Sunrise».

Усі заходи Палацу студентів висвітлюються університетською газетою «Vivat Lex!».

Спортивна робота

Спортивна робота в Університеті проводиться протягом всього року і здійснюється у різноманітних формах, які взаємозв'язані, доповнюють одна одну і являють собою загальний процес фізичного виховання студентів.

Важливим показником високого рівня розвитку фізичного виховання та спорту в Університеті є перемоги та здобуття призових місць на обласних щорічних спортивних змаганнях «Спорт протягом життя» серед студентів закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації Харківської області. Так, переможцями та призерами в командному заліку за 2018 рік стали наші збірні команди:

– 1 місце – із самбо та черлідингу;

– 2 місце – із дзюдо, волейболу та плавання;

– 3 місце – з греко-римської боротьби, вільної боротьби, тенісу настільного, баскетболу (жінки), шашок та шахів.

Серед проведених Університетом спортивних заходів слід назвати:

− щорічну спартакіаду серед факультетів (інститутів) з 11 видів спорту: волейболу, баскетболу, плавання, футболу, настільного тенісу, шахів, бадмінтону, кросу, шашок, греко-римської та вільної боротьби;

− спартакіаду серед гуртожитків з чотирьох видів спорту: настільного тенісу, шахів, плавання, стрітболу (вуличного баскетболу);

− змагання до Дня пам’яті і примирення та Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні; змагання до Дня Університету серед викладачів та співробітників Університету: з бадмінтону, настільного тенісу, плавання, баскетболу, футболу, шашок, шахів серед жінок і чоловіків; (для залучення до участі в змаганнях більшої кількості учасників їх проводять за різними віковими категоріями);

– Міжнародний шаховий турнір «Кубок ректора», в якому беруть участь міжнародні гросмейстери і майстри;

– Всеукраїнський турнір з боротьби дзюдо, присвячений пам’яті Г. В. Малинка;

– Всеукраїнський турнір з волейболу пам’яті О. Мартиненка;

– всеукраїнські турніри з вільної боротьби;

– відкритий командний Кубок Університету з бадмінтону та баскетболу;

– спортивний благодійний турнір Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого «Спорт на допомогу дітям»;

– відкрита командна ліга Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого з настільного тенісу.

Університет бере участь у святкуванні Дня фізичної культури і спорту, у спортивному ярмарку-виставці «Харків – спортивна столиця», матчевих зустрічах із різних видів спорту з іншими закладами вищої освіти.

Вже не один рік працюють жіночий та чоловічий спортивні клуби з басейном та тренажерним залом для викладачів та співробітників, які можуть зміцнювати своє здоров'я, відвідуючи заняття з плавання, гімнастики, чоловічого баскетболу та волейболу, пілатесу.

У 2018 році в Університеті відкрито 2 нові спортивні клуби – з настільного тенісу (президент клубу − проректор професор Комаров В. В.) та баскетболу (президент клубу − завідувач кафедри професор Кучерявенко М. П.).

Отже, зараз в Університеті є 8 спортивних клубів: з волейболу, вільної та греко-римської боротьби, боротьби самбо і дзюдо, боксу і кікбоксингу, плавання, шахів, баскетболу, настільного тенісу. До того ж працює безліч секцій, у яких удосконалюють спортивну майстерність понад 1000 студентів та понад 250 викладачів, зокрема, з: бадмінтону, гімнастичних та танцювальних видів спорту, спортивного орієнтування, чоловічого та жіночого волейболу, бриджу, легкої атлетики, футболу, атлетичної гімнастики, боксу, файтфітнесу, оздоровчого плавання, оздоровчої гімнастики, пілатесу.

Спортсмени Університету беруть участь у змаганнях різного рівня: чемпіонатах світу та Європи, всесвітніх універсіадах, чемпіонатах України і кубках України та ін. (фото 20–25).

Команда плавального клубу Університету взяла участь у XXX (ювілейному) міжнародному запливі через Босфорську протоку.

І, звичайно ж, не можемо не підкреслити, – ми пишаємося спортивними досягненнями наших студентів, аспірантів та співробітників, серед яких 4 заслужені майстри спорту України, 6 міжнародних гросмейстерів з шахів, 2 міжнародні майстри з шахів, 9 майстрів спорту України міжнародного класу, 34 майстри спорту України.

За результатами участі в чемпіонатах України, Європи та світу, студентських універсіадах і спартакіадах у 2018 році студенти та співробітники Університету здобули *376 медалей (золотих − 155, срібних − 102, бронзових − 119), з них 157 нагород отримано на обласних змаганнях, 183 − на всеукра-*

їнських, 24 − на міжнародних і 12 − на змаганнях європейського та світового рівня.

Спортсменів Університету тренують чотири заслужені тренери України: Карницький Е. А., Красов Б. В. (бокс та кікбоксинг), Романцов В. І. (волейбол), Бродський М. Л. (шахи).

Кращих спортивних результатів у 2018 році досягли:

– Гвоздик Олександр, заслужений майстер спорту України, випускник Університету – перший із українців чемпіон світу з боксу у напівважкій вазі серед професіоналів (за версією WBC);

– Яценко Андрій, заслужений майстер спорту України, студент 4 курсу Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України, на Гран-прі посів 2 місце з вільної боротьби серед дорослих у м. Тбілісі (Грузія);

– Ушеніна Анна, заслужений майстер спорту України, член шахового клубу Університету, здобула 3 місце в Словакії на особистому чемпіонаті Європи з шахів, а на Всесвітній шаховій Універсіаді в Грузії, виступаючи за збірну команду України, виборола 2 місце (старший тренер збірної жіночої команди України – віце-президент шахового клубу Університету Бродський М. Л.);

– члени шахового клубу Університету Ушеніна Анна, Бродський Михайло, Ельянов Павло та Ковчан Олександр за видатні спортивні досягнення нагороджені Почесною грамотою Кабінету Міністрів України;

– Савельєва Олена, майстер спорту України міжнародного класу, викладач кафедри земельного та аграрного права, на чемпіонаті світу з кемпокарате та кобудо виборола 2 золоті нагороди;

– Березка Владислав, майстер спорту України, студент 4 курсу Слідчо-криміналістичного інституту, отримав бронзові нагороди: на чемпіонаті Європи з боротьби самбо (до 20 років) у м. Празі (Чехія) та на чемпіонаті світу серед молоді в м. Тбілісі (Грузія);

– Вегера Євген, майстер спорту України, студент 3 курсу Слідчо-криміналістичного інституту, здобув срібну медаль на Кубку Європи з дзюдо в м. Калуж-Напока (Румунія);

– Міндила Олександр, майстер спорту України, випускник 2018 року Слідчо-криміналістичного інституту, на Кубку Європи з боротьби дзюдо в м. Потиетртек (Словенія) нагороджений бронзовою медаллю;

– Гоєнко Марія, кандидат в майстри спорту, студентка 3 курсу міжнародно-правового факультету, здобула бронзову нагороду на чемпіонаті Європи зі спортивного орієнтування (до 23 років) у м. Чернівці.

Соціально-виховна робота

Як і в попередні роки, організаційний та методичний супровід соціально-виховної роботи здійснювала рада із соціально-виховної роботи Університету, яка упродовж 2018 року координувала позанавчальну та соціально-виховну роботу зі студентами в структурних підрозділах Університету і студентських об'єднаннях, систематично проводила засідання з різних питань та розробляла рекомендації з вирішення нагальних проблем.

Головними завданнями соціально-виховної роботи були і залишаються:

громадянське і патріотичне виховання студентів; проведення культурно-масових, фізкультурно-спортивних, науково-просвітницьких заходів; організація науково-дослідної роботи студентів у позанавчальний час; дослідження проблем студентства та надання психологічної підтримки; інформаційне забезпечення; розвиток соціальних ініціатив студентів і сприяння їх зайнятості тощо. На наш погляд, в Університеті створено належне соціально-педагогічне середовище, завдяки чому вдається культивувати серед студентства етичні, духовні й культурні цінності, сприяти набуттю корисного соціального досвіду на принципах гуманізму, толерантності, патріотизму, високої моральності та фахових компетентностей з метою формування громадянина і професіонала.

Відповідно до плану основних заходів із соціально-виховної роботи інститутами та факультетами розширено можливості академічної мобільності студентів Університету; організовано для них зустрічі з ректором та проректорами, із заслуженими професорами Університету; проведено заходи профорієнтаційного напряму.

Соціально-виховну роботу у позанавчальний час здійснюють інститути, факультети, кафедри, органи студентського самоврядування, Асоціація випускників, бібліотека. Для наукової бібліотеки вже стало традицією проведення на власному інформаційному веб-порталі віртуальних тематичних виставок, присвячених Дню бібліотеки, Міжнародному дню писемності, Дню європейської юстиції, Дню пам'яті жертв голодомору та політичних репресій в Україні, Дню українського козацтва, Дню захисника України, Всесвітньому дню науки, Міжнародному дню боротьби з корупцією, Міжнародному дню захисту прав людини, Міжнародному дню рідної мови, Міжнародному дню дарування книжок, Дню Європи в Україні, Міжнародному дню сім'ї, Міжнародному дню матері, Міжнародному дню музеїв, Всесвітньому дню боротьби з тютюнопалінням, Дню визволення України від фашистських загарбників, Всесвітньому дню книги та авторського права, Всесвітньому тижню медійно-інформаційної грамотності, Конституції незалежної демократичної держави, Дню юриста, Дню захисника України та ін.

Значний вплив на формування особистості студента як громадянина і патріота своєї країни мають тематичні заходи, присвячені державним святам, героїчним подвигам українських воїнів у боротьбі за територіальну цілісність і незалежність України. Зважаючи на це, відбулися зустрічі з ветеранами АТО, а також до Міжнародного дня волонтерів в ім'я економічного і соціального розвитку – з волонтерами Університету. Організовано тематичну виставку до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав, а також заходи щодо підтримки бійців АТО, до Дня соборності України. Наших студентів залучено до участі у студентському патріотичному флешмобі до Всесвітнього дня вишиванки. Інститутом підготовки кадрів для

органів Служби безпеки України проведено комплекс патріотичних та культурно-виховних заходів, присвячених Дню партизанської слави, Дню пам'яті та примирення і 73-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дню Державного Прапора України та Дню Незалежності України, а також вшануванню подвигу учасників Революції Гідності – Небесної сотні та ін. (фото 26–28).

Переконані, що найбільше виховне значення має особистий приклад наших викладачів, співробітників, випускників та студентів, які зі зброєю в руках відстоюють територіальну цілісність і незалежність нашої країни, як волонтери підтримують бійців і наших співгромадян, що потерпають від численних випробувань на прифронтових територіях.

В Університеті посилюється волонтерський рух, до якого приєднується все більше викладачів, співробітників і студентів. Хочу висловити особливу вдячність координатору волонтерського руху Університету, заступнику директора Інституту підготовки кадрів для органів юстиції, доценту Валерію Федоровичу Оболенцеву, якого нагороджено Відзнакою Президента України «За гуманітарну участь в антитерористичній операції», а також завідувачу кафедри фінансового права, професору Миколі Петровичу Кучерявенку, керівнику Юридичної клініки, доценту Віктору Петровичу Янишену і багатьом іншим викладачам, співробітникам та студентам Університету за їх активну доброчинну діяльність, небайдужість, відповідальну громадянську позицію, бажання допомогти своїй країні, своєму народові в тяжкий час випробувань, побажати їм успіхів у їх благородній справі (фото 29–33).

Взаємодія з органами студентського самоврядування

Відповідно до норм Закону України «Про вищу освіту», Положення «Про студентське самоврядування Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» 17 жовтня 2018 року відбулися вибори до органів студентського самоврядування, а на деяких виборчих округах – вибори пред-

ставників від студентів до вченої ради Університету. Згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», шляхом прямих таємних виборів, більшістю голосів сформовано органи студентського самоврядування.

Їх представники беруть активну участь в управлінській діяльності Університету, а саме: у розподілі стипендіального фонду – як на рівні Університету, так і окремо на рівні кожного інституту, факультету; у вирішенні питань переведення, відрахування студентів, поселення та виселення студентів з гуртожитків, а також погодження кандидатури заступників декана з навчально-виховної роботи. Вони систематично працюють у комісіях, комітетах та керівних органах Університету, таких як вчена рада та конференція трудового колективу. Слід відмітити активність Студентського Сенату, виявлену в робочих групах з розробки таких важливих документів, як Кодекс академічної етики Університету, Регламент комісії з питань академічної етики, Положення про користування гуртожитками Університету, а також при внесенні змін до Правил призначення академічних стипендій у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

У 2018 році запроваджено незалежний інститут студентського омбудсмена, який спеціалізується на захисті прав студентів. За підтримки ректорату та проекту «Ерасмус+» створено матеріально-технічну базу для функціонування офісу студентського омбудсмена.

Окрема увага органами самоврядування приділяється професійній орієнтації школярів. Представники студентства відвідували школи Харкова, де, так би мовити, від першої особи презентували свою альма-матер як заклад, у якому можна отримати найкращу освіту.

За традицією, основними напрямами діяльності органів студентського самоврядування є благодійний, культурно-масовий, науковий та спортивний. За кожним із них стоять реальні справи, а саме:

благодійний

– проведено збір коштів на допомогу студентам Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

– організовано декілька благодійних ярмарків;

– під час поїздок до дитячих інтернатів для їх вихованців студенти проводили правовий семінар;

– за сприяння органів студентського самоврядування зібрано кошти на лікування студентів, викладачів та співробітників Університету;

– благодійний комітет студентського самоврядування Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України організував поїздку до Харківського обласного центру соціально-психологічної реабілітації дітей;

– студенти Університету відвідали Богодухівський дитячий будинок-інтернат;

– члени благодійного комітету Ради студентського самоврядування Інституту прокуратури та кримінальної юстиції відвідали дитячий будинок «Родина»;

– спільно із кафедрою фізичного виховання № 1 проведено спортивно-благодійні заходи, кошти від яких передано Богодухівському дитячому будинку.

культурно-масовий

– розпочато проект «Культурний марафон», який передбачає безкоштовне відвідування студентами Національного юридичного університету різноманітних культурних заходів (забезпечення надання квитків на безоплатній основі здійснюється Сенатом НЮУ на підставі партнерських домовленостей) за такими напрямами: відвідування театральних вистав; відвідування художніх виставок; організація літературних вечорів;

– студентське самоврядування брало участь в організації міського студентського балу;

– студенти факультету публічного права та адміністрування провели лекцію за темою: «Захист персональних даних в мережі Інтернет» для учнів ЗОШ № 36;

– на базі Палацу студентів НЮУ проведено конкурс-концерт «НЮУ має таланти», спрямований на розвиток творчого й культурного потенціалу молоді та залучення абітурієнтів до нашого вишу;

– 30 березня 2018 року відбулися XI Всеукраїнські Шевченківські читання. У заході брали участь студенти навчальних закладів Києва, Харкова та Львова;

– організовано зустріч студентів із ректором Університету;

– проведено заходи з привітання студентів та співробітників Університету на честь Міжнародного жіночого дня;

– спільно з Асоціацією випускників Університету тричі проведено Дні відкритих дверей для абітурієнтів;

– організовано суботник на території Олексіївського студмістечка;

– за сприяння органів студентського самоврядування в Інституті прокуратури та кримінальної юстиції відбувся семінар Давіда Сакваралідзе (екс-заступник Генерального прокурора України) на тему «Проблематика та вікно можливостей у час трансформації суспільства»;

– проведено конкурс краси «Міс НЮУ 2018»;

– в актовому залі центрального корпусу пройшов розважальний захід «Вечір гумору»;

– організовано виставку до Дня прокуратури (роботи студенток Марії Чуб та Олени Богачук);

– проведено профорієнтаційний захід «День відкритих дверей НЮУ імені Ярослава Мудрого у Волинському воєнному ліцеї»;

– проведено інтелектуально-розважальний захід «Хто зверху?»;

– зроблено фотовиставку «Сучасний погляд фотографа».

– 18 квітня 2018 року в стінах нашого Університету відзначили День вишиванки та провели флешмоб «Вишиванка – твій генетичний код».

– студентами фінансово-правового факультету проведено розважальний квест;

– на базі студентського самоврядування господарсько-правового факультету створено ігровий клуб «Мафія».

– представники органів студентського самоврядування брали активну участь в організації ІІ Харківського міжнародного юридичного форуму;

– створено нові сторінки та канали в соціальних мережах, завдяки чому покращено інформування студентів;

– проведено круглий стіл «Актуальні проблеми кримінальної відповідальності за корупційні злочини»;

– на міжнародно-правовому факультеті пройшов науково-практичний семінар Тараса Олеговича Баранова за темою: «Недійсність правочину»;

– студентським самоврядуванням за підтримки профкому студентів проведено конкурс «Читач НЮУ імені Ярослава Мудрого»;

– за підтримки Студентського Сенату відбувся V Всеукраїнський відкритий дебатний турнір «Кубок ректора»;

– проведено IV науково-практичний турнір з кримінального права, співорганізаторами якого були кафедри кримінального права № 2, студентське самоврядування, профком студентів;

– на господарсько-правовому факультеті пройшов науково-практичний семінар Сергія Гришка за темою: «Секрети успіху молодих юристів»;

– спільно з кафедрами іноземних мов Університету створено English speaking club;

– для студентів організовано безкоштовну екскурсію до Харківського історичного музею, зокрема й на виставку «Археологічні знахідки Харківщини»;

– зіграно 2 відкриті турніри НЮУ з «Що? Де? Коли?», у яких взяли участь близько 70 учасників у складі 15 команд з університетів та шкіл Харкова;

– підписано меморандуми про співробітництво між Студентським Сенатом Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та органами студентського самоврядування 27 харківських ЗВО;

– проведено інтелектуальний турнір «Своя гра».

– відбувся «Кубок ректора з армреслінгу»;

– у спортзалі гуртожитку № 2 його мешканці змагалися за звання «Перша ракетка гуртожитку»;

– відбулась перша офіційна прес-конференція ВСК «Юракадемія» з вболівальниками команди, а також відкрите тренування команди, де всі бажаючі могли спостерігати за тренувальним процесом улюбленої команди;

– з ініціативи спортивного комітету Студентського Сенату разом із студентською радою гуртожитку № 2 організовано і проведено змагання з шахів;

– з ініціативи студентського самоврядування організовано змагання з футболу між курсами факультету підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України й традиційна спартакіада з міні-футболу на «Кубок чотирьох»;

– комітетом спорту проведено щорічний Кубок студентського самоврядування з міні-футболу;

– пройшов чемпіонат з боулінгу серед студентів Університету;

– за участю спортивного комітету студентського самоврядування господарського факультету відбувся футбольний турнір «Кубок Козака»;

– пройшли змагання з більярду між студентами Університету;

– проведено турнір з футболу між збірними факультетів та інститутів (фото 34).

Асоціація випускників

Асоціація випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого в цьому році, як і в попередні роки, активно співпрацювала зі своєю альма-матер за найбільш важливими напрямами, сприяючи зміцненню корпоративного духу, об’єднанню колишніх студентів Університету,

допомагаючи нинішнім та майбутнім правознавцям професійно та кар'єрно розвиватися.

Спільними зусиллями студентства та випускників проведено низку цікавих та інформативних заходів, що мали на меті не тільки підвищення рівня правової культури, але й розумну організацію довкілля.

Члени Асоціації, за традицією, на високому рівні провели майстер-класи з різних галузей права, завдяки яким їх учасники змогли отримати глибокі відповіді на хвилюючі питання та розширити й збагатити свої знання.

Асоціація випускників з кожним роком проводить ще більше конкурсів з відбору кращих студентів Університету на стажування до провідних підприємств, установ та організацій, координуючи стажування не лише в юридичних фірмах та у приватних адвокатів, а й у державних установах Харкова та інших міст України. У цьому році студенти Університету проходили конкурсний відбір у такі провідні організації, як концерн «АВЕК», територіальне управління Антимонопольного комітету та ін. До участі у конкурсі долучилося близько 200 старшокурсників, і кращі з них за результатами практики були працевлаштовані.

У 2018 році був підписаний меморандум про співпрацю з адвокатською компанією «Palant & Shapiro attorneys at law» (США), а також створено Інститут регіонального представництва Асоціації випускників Університету.

Члени Асоціації були залучені до організації ІІІ етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства, проведення якої в стінах Університету вже стало доброю традицією. Окрім того, за участі Асоціації відбулися Дні відкритих дверей.

Цього року для проведення ІІ Харківського міжнародного форуму Асоціація випускників взяла на себе частину організаційних заходів.

Асоціацією разом з Університетом проведено принципово новий захід − «Тиждень відкритих дверей», завдяки якому абітурієнти змогли по-справжньому зануритись у студентське життя. Новелою стало й присудження іменної стипендії сім'ї Паланта. Студенти, які глибоко займаються наукою,

практикою, правом у цілому, мають змогу отримати стипендію для подальшого розвитку своїх професійних уподобань.

Продовжується організація турнірів з права для учнів 10–11 класів. Цьогоріч у ньому взяли участь школярі з Миколаєва, Кривого Рога, Сум, Бахмута.

Представники Асоціації разом із юридичною клінікою Університету у школах Харкова провели лекції правового спрямування, у яких, зокрема, висвітлили такі теми, як права споживача, діяльність поліції, адміністративні правопорушення тощо. У рамках профорієнтаційної роботи Асоціація та Ліга студентів на постійній основі проводять екскурсії Університетом.

Як і багато років поспіль, Асоціація брала активну участь в організації зустрічі випускників 1978, 1988, 1998, 2003, 2008, 2013 років. Учасники заходу, згадуючи своє навчання, пройшлись Університетом, неприховане захоплення викликала у них будівля нової наукової бібліотеки, її просторі, дизайнерсько оформлені приміщення; всі з інтересом оглянули картинну галерею та відвідали відділ рідкісної книги. Кожен був приємно вражений тими змінами, які відбулися в альма-матер. Випускники минулих років зробили цінні подарунки Університету. Зауважимо, що вони із задоволенням долучаються й до профорієнтаційної роботи (фото 35).

Виконання Стратегічного плану розвитку Університету у 2018 році

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2017 р. № 912 «Про затвердження Порядку надання закладу вищої освіти статусу національного, підтвердження чи позбавлення цього статусу» вченою радою Університету 23 червня 2018 р. (протокол № 10) був затверджений «Самоаналіз виконання Університетом критеріїв надання та підтвердження статусу національного». Складовою цього документа є «Стратегічний план розвитку Університету на 2018–2024 роки».

Намічені в Плані завдання на 2018 рік в цілому виконуються. Про них йшла мова у відповідних розділах звітної доповіді. Звітування щодо виконання плану здійснювалося постійно на засіданнях ректорату. Контроль за виконанням заходів був покладений на проректорів, директорів, деканів, завідувачів кафедр та керівників структурних підрозділів.

План складається з п'яти розділів. Проводиться постійна робота за усіма розділами, над деякими перехідними пунктами розділів робота буде продовжуватися в наступні роки.

Як узагальнення можна назвати заходи, що вже виконано або виконання яких завершується:

– активізується перебудова структури Університету, реорганізація кафедр, інститутів і факультетів згідно з приписами Закону України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;

– уточнюються положення щодо закріплення кафедр за факультетами та інститутами, створення вчених рад цих структурних підрозділів та визначення їх повноважень;

– вживаються заходи із підвищення ролі вченої ради Університету, вчених рад інститутів та факультетів у прийнятті управлінських рішень та контролю за їх виконанням;

– посилюється роль структурних підрозділів, органів громадського самоврядування, профспілкових організацій за всіма напрямами діяльності Університету;

– продовжується робота щодо створення сучасної гнучкої системи стратегічного й оперативного управління Університетом, запровадження сучасних інформаційних технологій документообігу, контролю за виконанням управлінських рішень;

– скорочується кількість документів внутрішнього обігу, номенклатури обов'язкових справ на факультетах і кафедрах шляхом обмеження різних форм звітності;

– розширюється співпраця із студентськими формуваннями щодо підтримки студентських ініціатив, активізації спільної роботи вченої ради Університету, ректорату, деканатів, кафедр з органами студентського самоврядування з таких питань, як організація патріотичного й морального виховання студентської молоді;

– проводяться зустрічі ректора і проректорів зі студентами Університету для забезпечення постійного інформування про роботу ректорату та вжиття заходів щодо студентських проблем та окремих звернень;

– посилюється робота з ефективного сприяння підготовці молодих кадрів – кандидатів (докторів філософії) і докторів наук для потреб Університету, залучення молодих науковців до управління Університетом;

– забезпечується максимальна прозорість процесу складання студентами підсумкових форм звітності (заліків, іспитів, контрольних робіт та ін.), гарантований вільний доступ кожного студента до переліку екзаменаційних питань, повної тестової бази з відповідної дисципліни;

– здійснюється робота із запровадження системи фінансового та іншого стимулювання і заохочення студентів до наукових здобутків, сприяння їх міжуніверситетській академічній мобільності і створення можливостей для поєднання навчання за різними напрямами підготовки;

– продовжується пошук нових баз практики (стажування) для студентів 4-го курсу і магістратури;

– з метою покращення стану здоров'я студентів запроваджуються нові секційні й клубні напрями організації спортивно-масової роботи на основі розгалуженої спортивної бази Університету;

– розвиваються різні напрями організації соціально-виховної роботи, зокрема воєнно-патріотичного виховання, з використанням кращих прикладів участі наших студентів, співробітників та випускників в АТО та волонтерській діяльності.

– створено умови для впровадження інноваційних освітньо-професійних програм бакалавра та магістра, профілей освітніх програм, програм навчальних дисциплін;

– розробляються індивідуальні навчальні плани й освітні програми;

– удосконалюється структура і зміст навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін;

– формуються нові культурні якості професорсько-викладацького складу та студентів завдяки реалізації політики академічної мобільності й трансферу кредитів у контексті академічних свобод учасників освітнього процесу;

– підготовлений проект «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого»;

– проводиться робота із формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої діяльності;

– здійснюється моніторинг освітніх програм;

– запроваджуються в навчальний процес і діяльність наукової бібліотеки сучасні інформаційні і комп'ютерні технології;

– студентам надається можливість навчання за інтегрованими програмами та отримання диплома як Університету, так і вузів-партнерів;

– регулярно проводяться заходи з популяризації Університету для збільшення кількості потенційних абітурієнтів (Дні відкритих дверей, зустрічі у школах, олімпіади та ін.);

– запрошуються провідні зарубіжні вчені для виступів та читання лекцій з перспективних і проблемних напрямів науки;

– організовуються міжнародні конференції за участю провідних зарубіжних учених;

– не припиняється поповнення наукометричних і реферативних баз даних, розробка та наповнення сайтів фахових видань;

– розвивається співробітництво із нашими стратегічними партнерами за межами країни;

– матеріальна база Університету підтримується в належному стані, забезпечується виконання плану капітального та поточного ремонтів;

– продовжуються роботи з технічного оснащення приміщень Університету;

– проводяться роботи з реконструкції спортивного майданчика на території студмістечка (пр. Л. Свободи, 59а, 59б),

– відремонтовано приміщення їдальні та санвузлів у навчальному корпусі по вул. Динамівській, 4;

– облаштовано спеціалізовані санвузли для маломобільних груп населення в корпусах по вул.: Пушкінській, 77; Динамівській, 4; Пушкінській, 106;

– здійснено поточний ремонт приміщень навчальних корпусів, гуртожитків, інших будівель;

– проведено капітальний ремонт системи пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу та передачі тривожних сповіщень у навчальних корпусах по вул. Пушкінській, 77 та 79/2;

– стабільно виплачується заробітна плата, без зменшення обсягів матеріального забезпечення професорів, викладачів та співробітників Університету.

Виконуються й інші завдання, передбачені Стратегічним планом розвитку Університету на 2018–2024 роки, сприяє цьому активна робота як професорсько-викладацького складу, всіх співробітників Університету, так і студентських колективів.

***

Шановні колеги! Переконаний, що колектив Університету має всі підстави пишатися своїми досягненнями і готовий до виконання поставлених у Плані стратегічного розвитку завдань. Висловлюю щиру вдячність усьому

колективу за наполегливу, самовіддану і плідну співпрацю, підтримку та взаєморозуміння.

Окремо хочу подякувати всім, хто брав активну участь у роботі з майбутніми абітурієнтами (нагадую, що проведено сотні заходів по всій Україні, Днів відкритих дверей, екскурсій для абітурієнтів по Університету, зроблено значну кількість публікацій на профорієнтаційну тематику у засобах масової інформації та ін.). Ця робота повинна бути продовжена.

Дякую за увагу.

На завершення дозвольте щиро привітати всіх з Новим роком і Різдвом Христовим та побажати мирного неба над головою, злагоди, міцного здоров'я, щастя і благополуччя, подальшої плідної праці і нових творчих успіхів!

Головні завдання щодо удосконалення діяльності Університету на 2019 рік

1. Продовжити роботу щодо виконання вимог Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», рішень Уряду, Міністерства освіти і науки України, завдань, зазначених у Стратегічному плані розвитку Університету на 2018–2024 роки.

2. Завершити організаційні заходи щодо реформування кафедр, інститутів, факультетів, створення вчених рад інститутів і факультетів, затвердження нової редакції положень про ці структурні підрозділи, вирішення інших завдань з метою удосконалення системи управління Університетом, його структурними підрозділами.

3. Розширити співпрацю із студентськими формуваннями щодо підтримки студентських ініціатив, активізації спільної роботи вченої ради Університету, ректорату, деканатів, кафедр з органами студентського самоврядування з патріотичного й морального виховання студентської молоді, оптимізації навчального процесу, зміцнення навчальної дисципліни, належного виконання студентами своїх обов'язків, сприяння навчальній, науковій і творчій діяльності студентів, заняттям спортом, організації дозвілля тощо.

4. Створити сучасні гнучкі системи стратегічного й оперативного управління Університетом; запровадити новітні інформаційні технології документообігу, контролю за виконанням управлінських рішень; скоротити кількість документів внутрішнього обігу, номенклатури обов'язкових справ на факультетах і кафедрах шляхом обмеження різних форм звітності.

5. Проводити регулярні зустрічі ректора і проректорів зі студентами Університету для забезпечення постійного інформування про роботу ректорату та вжиття заходів щодо студентських проблем та окремих звернень.

6. Максимально сприяти підготовці молодих кадрів – кандидатів (докторів філософії) і докторів наук – для потреб Університету, залученню молодих науковців до управління Університетом.

7. Запровадити секційні і клубні напрями організації спортивно-масової роботи з метою покращення стану здоров'я студентів на основі розгалуженої спортивної бази Університету.

8. Забезпечити організацію соціально-виховної роботи, зокрема воєнно-патріотичного виховання, з використанням кращих прикладів участі в АТО, ООС та волонтерській діяльності наших студентів, співробітників та випускників.

9. Впроваджувати інноваційні освітньо-професійні програми бакалавра та магістра, освітні програми спеціалізації, програми навчальних дисциплін.

10. Впровадити процедуру внутрішньої експертизи освітніх програм, яка проводиться робочими групами з їх розроблення, у відповідних підрозділах Університету із залученням заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

11. Активізувати діяльність із впровадження в освітній процес дистанційних форм навчання.

12. Завершити роботу щодо підготовки внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Університеті з метою оцінювання якості функціонування освітнього середовища в цілому, діяльності окремих структурних підрозділів, що супроводжують освітній процес.

13. Розробити типову інституційну модель внутрішньої системи забезпечення якості освіти, визначивши стратегію, політику, процедуру та практику, для академічного забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої діяльності, а також проект «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти».

14. Забезпечити проведення опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти та викладачів з різних аспектів якості організації освітнього процесу, а також випускників Університету, представників ринку праці з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності.

15. Організувати проведення оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників, розробити систему

оцінювання якості робіт здобувачів вищої освіти, механізмів їх самооцінки і самоконтролю.

16. Забезпечити участь студентського самоврядування у формуванні й реалізації освітньої політики Університету шляхом делегування своїх представників до вченої ради Університету, вчених рад факультетів, робочих, консультативно-дорадчих органів тощо.

17. Впроваджувати принципи академічної доброчесності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень учасників освітнього процесу.

18. Зосередити науково-дослідну роботу на напрямах, пов'язаних із викликами, що стоять перед людством, та актуальних для розвитку Української держави. Продовжити оновлення матеріально-технічної бази наукових досліджень, створення навчально-наукових центрів колективного користування.

19. Поглиблювати міжнародне, міжгалузеве, міжвузівське та внутрішньо-університетське співробітництво структурних підрозділів на основі спільних наукових програм і проектів, використання та створення спільної науково-технічної бази; здійснювати організацію та проведення спільних семінарів, конференцій, круглих столів тощо.

20. Активізувати діяльність щодо: залучення коштів бюджетів усіх рівнів, фондів, а також коштів підприємств і приватних інвесторів на розвиток правових досліджень в Університеті; розширення кола обдарованої студентської молоді, що схильна до наукової діяльності, за рахунок виділених для цього коштів державного, а також позабюджетного фінансування; удосконалення системи студентських наукових конференцій, премій, конкурсів.

21. Координувати зусилля науково-педагогічного складу та НДС у напрямі комерціалізації наукового доробку Університету з метою залучення позабюджетних коштів.

22. Активізувати підготовку та подання статей науковцями Університету до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та процес входження до них наукових видань Університету.

23. Розробити систему матеріального заохочення викладачів і науковців, які мають публікації, що отримали широке визнання в наукових колах, публікації у визнаних міжнародних наукових періодичних виданнях.

24. Продовжити участь у найбільш важливих програмах та проектах Європейської Комісії, Європейської асоціації університетів *(European University Association, EUA)*; Європейської асоціації юридичних факультетів *(European Law Faculties Association, ELFA)*, Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти *(European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA),* інших асоціацій та організацій за напрямами досліджень.

25. Активізувати участь Університету у програмах та проектах, які реалізуються в Україні міжнародними організаціями та фондами, Агентством США з міжнародного розвитку *(USAID)*, Американськими Радами з міжнародної освіти *(American Councils for international education)*, ОБСЄ, НАТО, Радою Європи, ОЕСР, Міжнародним Вишеградським Фондом та ін.

26. Розвивати співробітництво із стратегічними партнерами з метою досягнення лідерських позицій на ринках основної та додаткової юридичної освіти, у сфері наукових досліджень та експертно-аналітичної діяльності, міжнародної академічної мобільності студентів та викладачів.

27. Сформувати ефективну систему ректрутингу іноземних студентів та аспірантів, запровадження інноваційних проектів у партнерстві з іноземними закладами освіти і науки.

28. Продовжити роботи з технічного оснащення приміщень Університету, поточних ремонтів навчальних корпусів, гуртожитків, інших будівель.

29. Забезпечити стабільність виплати заробітної плати без зменшення обсягів матеріального забезпечення професорів, викладачів та співробітників Університету.

30. Сприяти молодим викладачам та іншим працівникам у вирішенні житлової проблеми.

ЗМІСТ

Вступ…...3
Структура Університету. Оптимізація системи управління……10
Робота приймальної комісії……12
Випуск і працевлаштування……..……16
Характеристика професорсько-викладацького складу……17
Інформаційне забезпечення навчального процесу……18
Якість підготовки фахівців. Навчальна дисципліна…..……..……23
Створення системи академічної доброчесності……..……28
Практика і стажування…….…….…….31
Навчально-методична робота…….…….. 32
Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників. Післядипломна освіта. ……..……..37
Юридична клініка…..……..…42
Наукова бібліотека…….…46
Видання навчальної літератури……51
Науково-дослідницька робота…….…..54
Тематика наукових досліджень, що виконуються професорсько-викладацьким складом кафедр Університету……..……54
Теми наукових досліджень науково-дослідного сектору Університету……56
Законотворча робота, співробітництво з органами державної влади та охорони правопорядку…..……..……..... 56
Видавнича, інформаційна та редакційна діяльність……..… 60
Центр дослідження верховенства права і релігії …….. 62
Наукові заходи……..……..64
Діяльність науково-дослідного сектору……..……. 67
Підготовка та атестація наукових кадрів…….69
Наукова діяльність молодих учених та студентів.……70
Міжнародне співробітництво. Академічна мобільність…….72
Фінансова діяльність……..80
Матеріальна база.……85
Соціальний захист, умови праці та навчання, відпочинок та оздоровлення…….…88
Культурно-масова робота. Естетичне виховання……...……90
Спортивна робота…….……..94
Соціально-виховна робота……..…98
Взаємодія з органами студентського самоврядування……...100
Асоціація випускників……...105
Виконання Стратегічного плану розвитку Університету у 2018 році. …….107
Головні завдання щодо удосконалення діяльності Університету на 2019 рік……113

Фото 1. Університет став переможцем на IX Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2018» і отримав Гран-прі «Лідер вищої освіти України», на X Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» отримав золоту медаль та диплом у номінації «Інноваційне освітнє середовище: нові виклики та сучасні рішення»

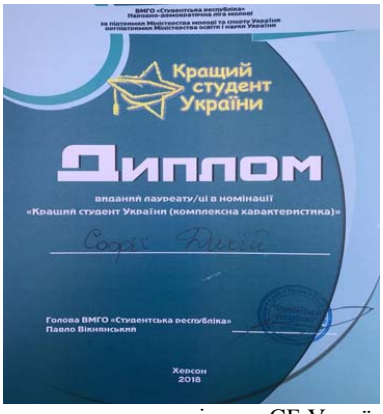

Фото 2. Курсантка Інституту підготовки юридичних кадрів для СБ України Софія Дика стала переможницею Всеукраїнської конкурсної програми «Кращий студент України»

Фото 3. У навчально-бібліотечному комплексі відкрито залу історії
та сьогодення Університету і полігон кафедри криміналістики

Фото 4. 25–28 вересня 2018 року в Університеті відбувся
II Харківський міжнародний юридичний форум

Фото 5. 29 вересня Університет відвідав Президент України П. О. Порошенко.
Він узяв участь в урочистих Загальних зборах Національної академії правових наук України, присвячених 25-річчю від дня її створення, і вручив державні нагороди науковцям

Фото 6. 17 травня Університет відвідали Прем'єр-міністр України
В. Б. Гройсман та Міністр соціальної політики України А. О. Рева

Фото 7. 6 червня Університет відвідав Міністр закордонних справ України П. А. Клімкін

Фото 8. 6 лютого відбулася презентація результатів зовнішнього незалежного оцінювання процесів забезпечення якості юридичної освіти в Університеті

Фото 9. Викладачі Університету провели профорієнтаційні зустрічі в школах м. Харків, м. Ізюм Харківської області, м. Краматорськ Донецької області

Фото 10. В Університеті відбулися Дні відкритих дверей

Рис. 1. Галузі права, за якими були надані консультації

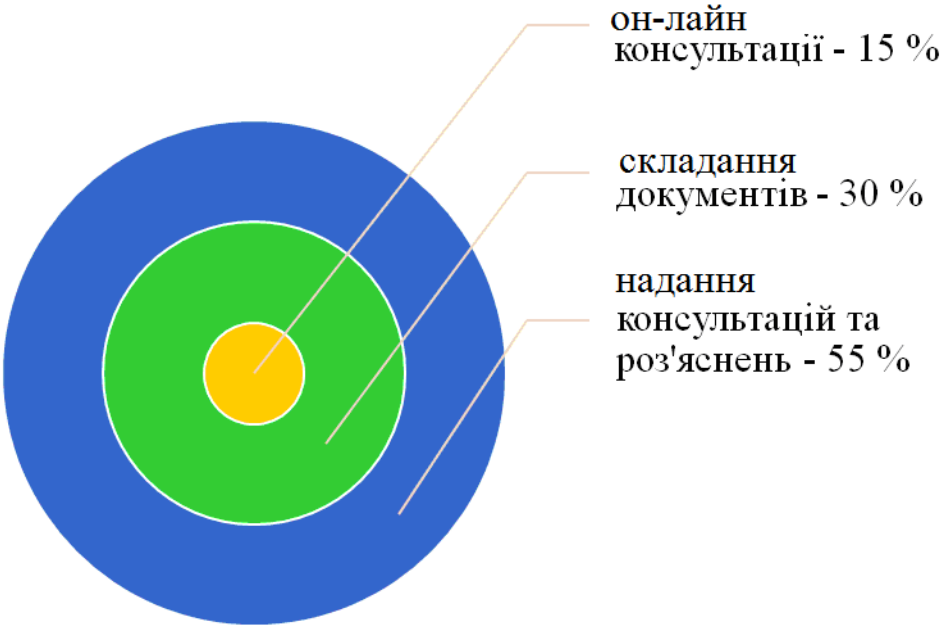

Рис. 2. Форми надання допомоги

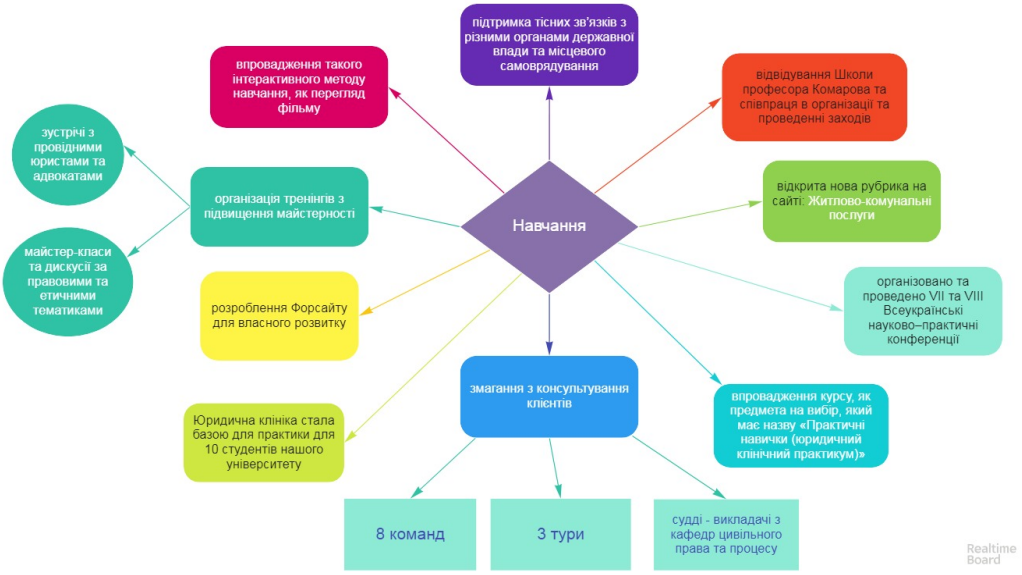

Рис. 3. Форми навчання

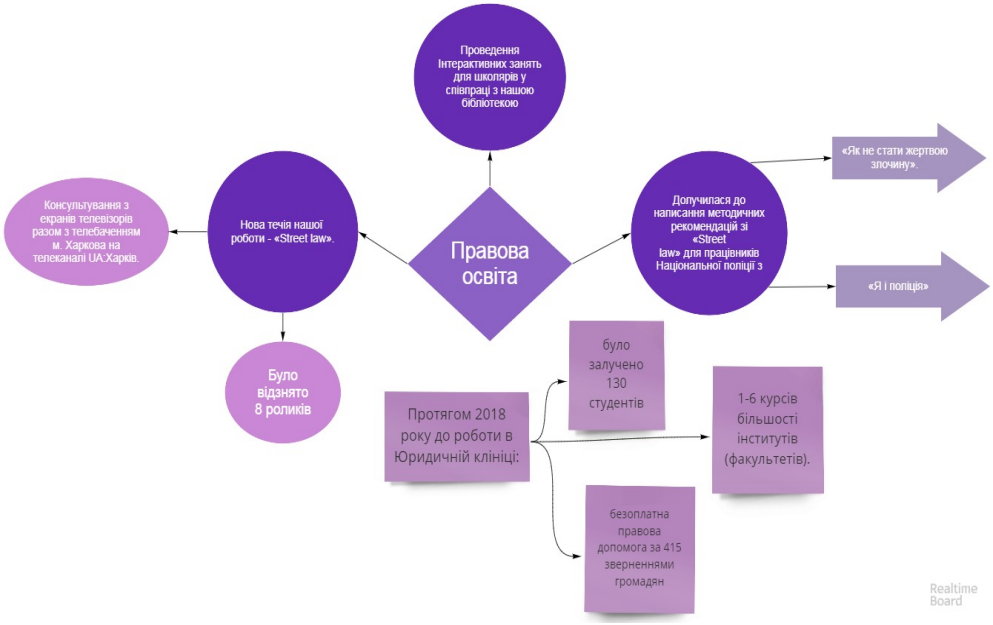

Рис. 4. Правова просвіта

Рис. 5. Співпраця

Рис. 6. Створення електронної бібліотеки раритетних видань

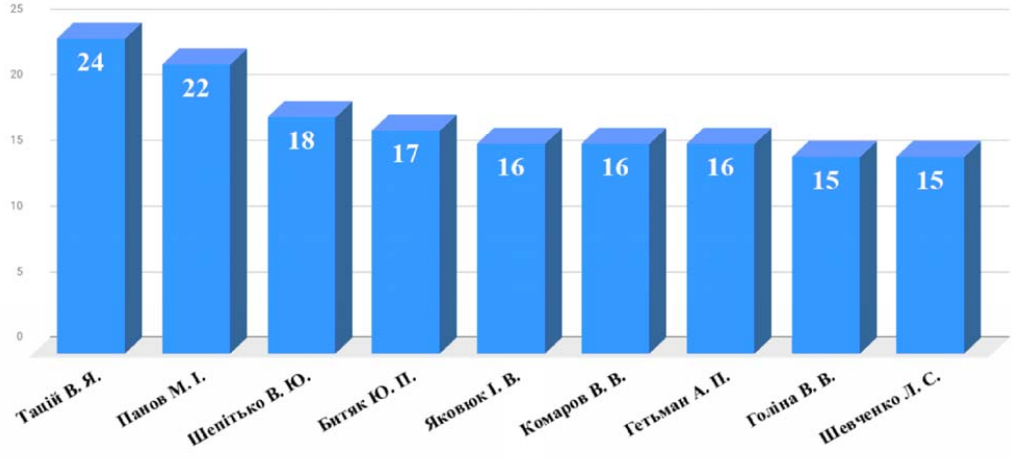

Рис. 7. Найбільш високий h (індекс Хірша), за даними Google Scholar

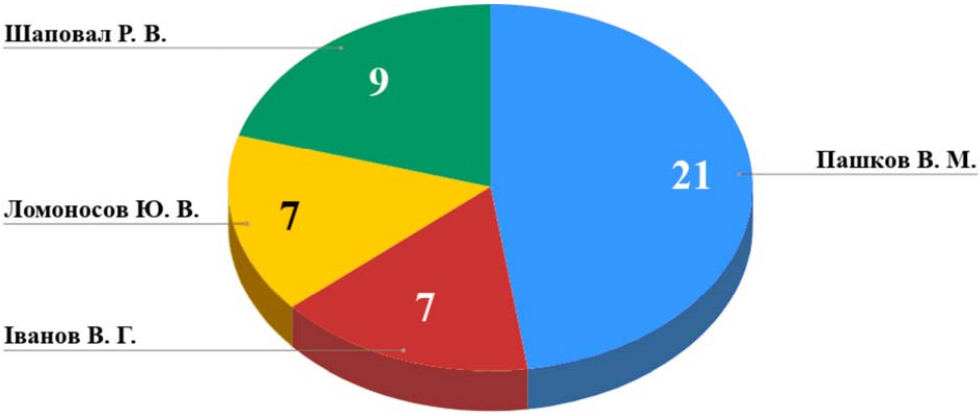

Рис. 8. Автори, що мають більше 5 публікацій у Scopus

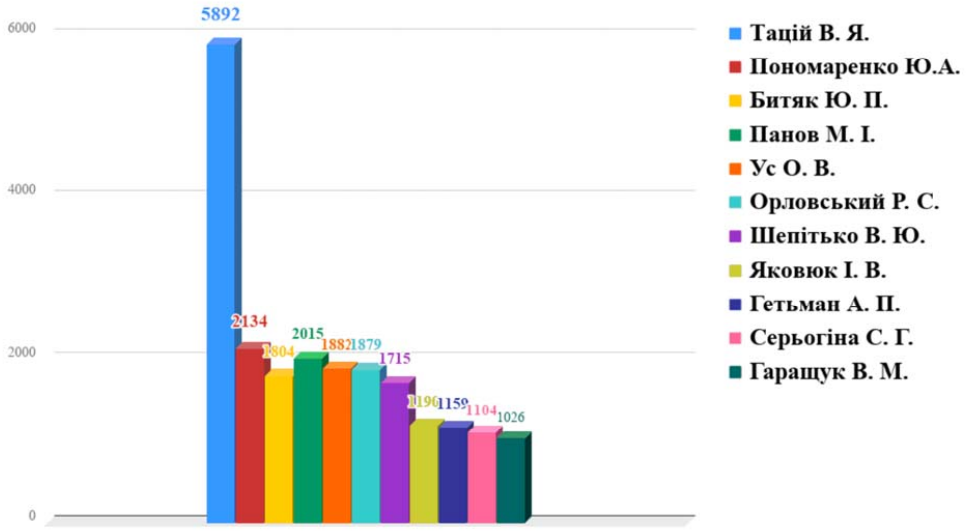

Рис. 9. Найцитованіші автори, за даними Google Scholar

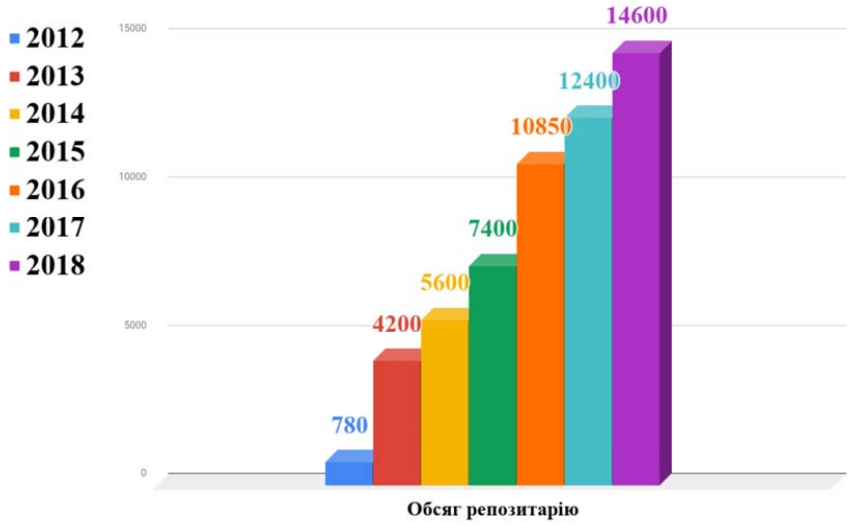

Рис. 10. Створення електронного архіву наукових робіт

Рис. 11. Наукові висновки

Рис. 12. Кількість публікацій науковців Університету

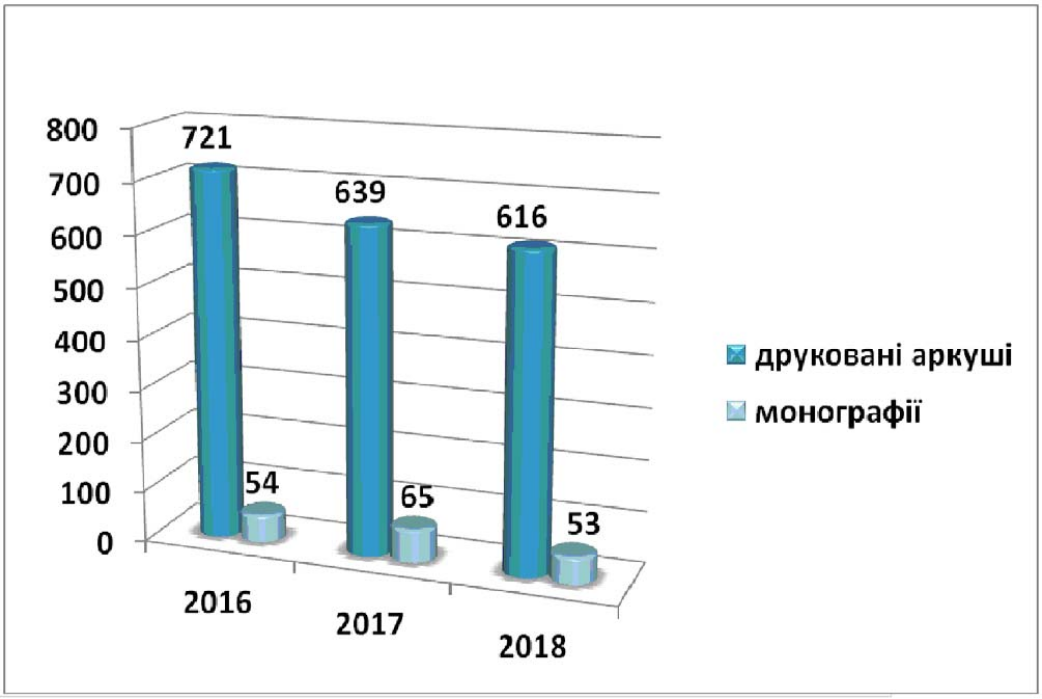

Рис. 13. Кількість опублікованих монографій

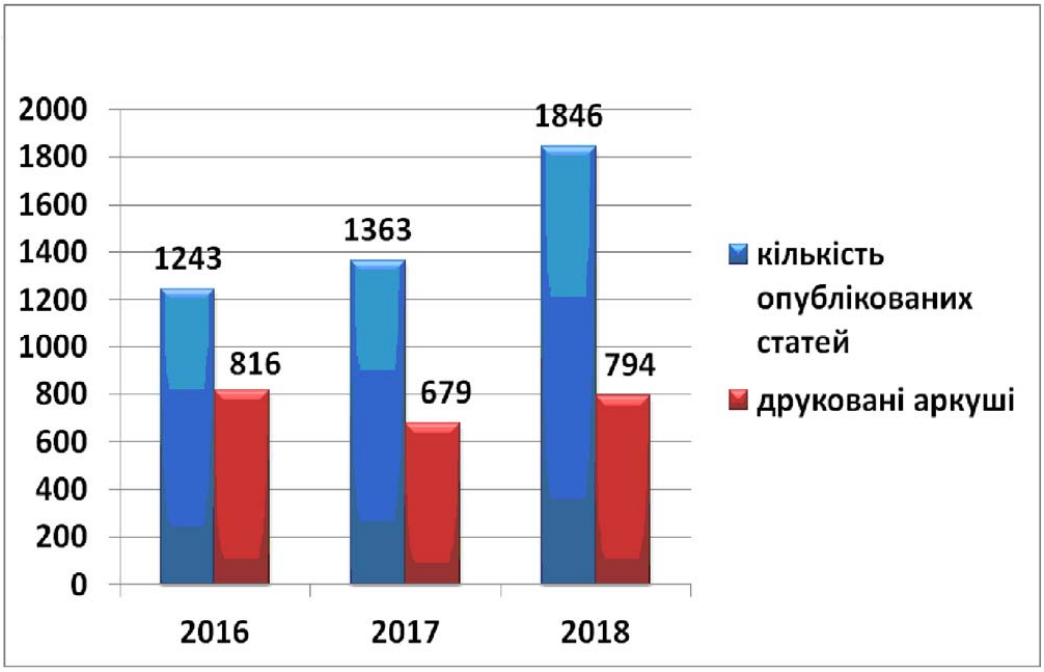

Рис. 14. Кількість опублікованих статей

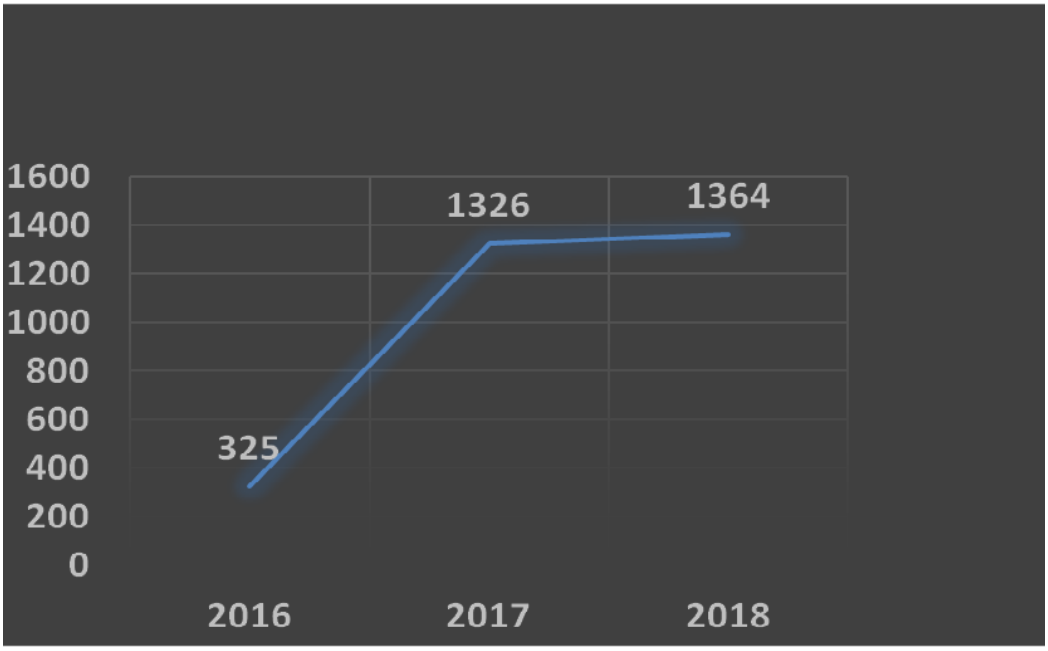

Рис. 15. Публікації у наукометричних базах

Фото 11. Міжнародна конференція «Реформування системи військової юстиції України: сучасний стан та перспективи», 28–29 травня 2018 року

Фото 12. Міжнародна науково-практична конференція «Кримінально-правове регулювання та забезпечення його ефективності», 18–19 жовтня 2018 року

Фото 13. Науково-практична конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку екологічного, земельного та аграрного права України», 7 грудня 2018 року

Фото 14. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми судового права», 23 квітня 2018 року

Фото 15. X Вузівська науково-практична конференція студентів «Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних країнах», 7 грудня 2018 року

Фото 16. Міжнародна наукова конференція «Сучасний вимір прав людини: конституційний контекст» (XI Тодиківські читання), 26–27 жовтня 2018 року

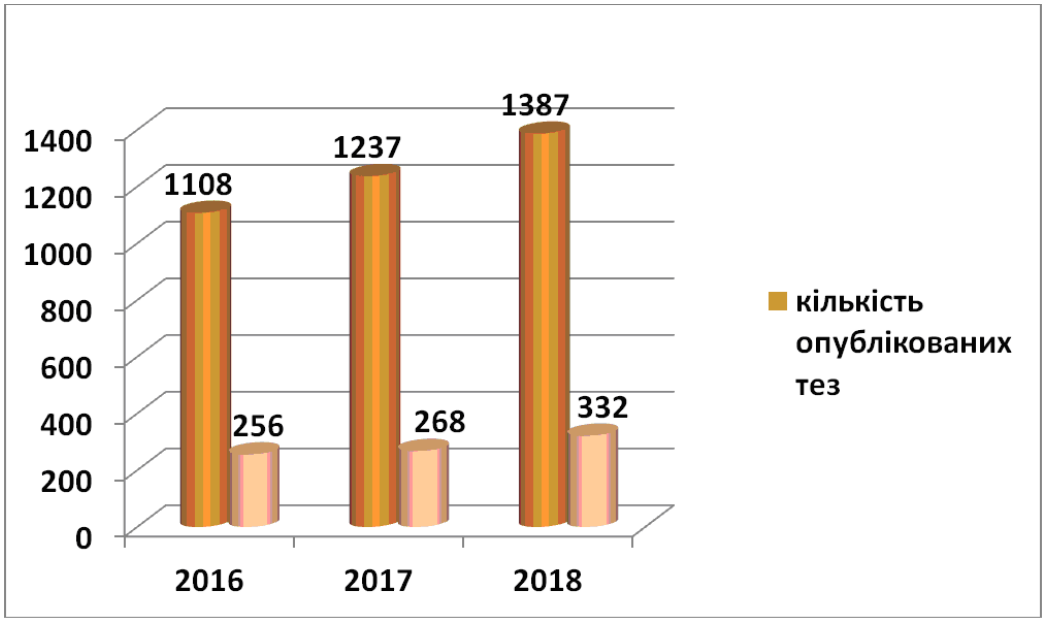

Рис. 16. Кількість опублікованих тез

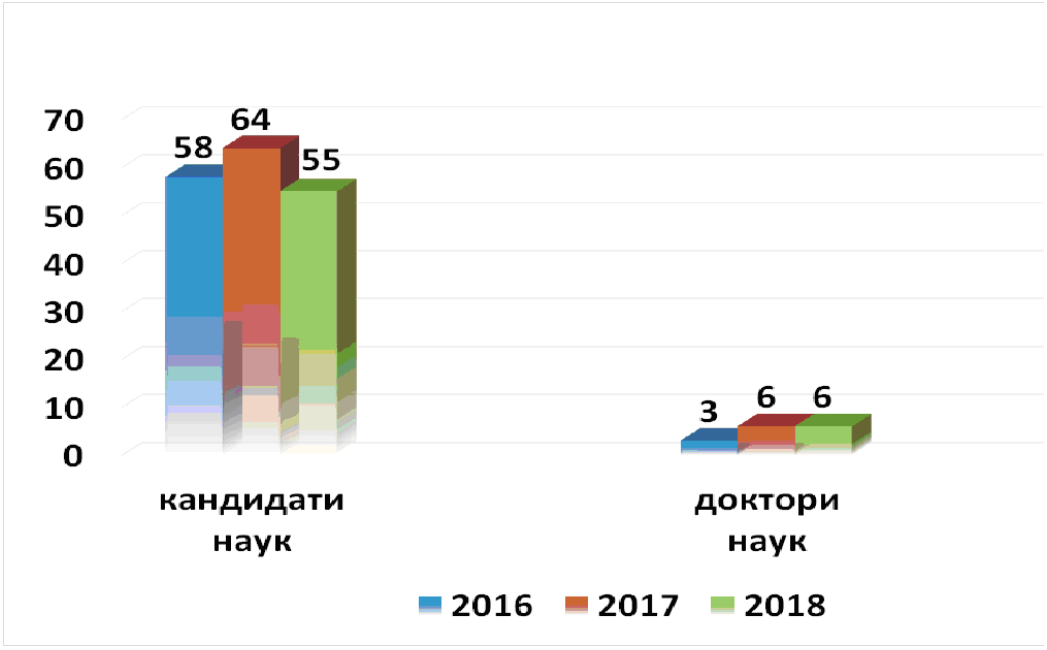

Рис. 17. Атестація науково-педагогічних кадрів

Фото 17. Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого та Університетом Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва) створено Балтійсько-Український центр освіти, досліджень та інновацій

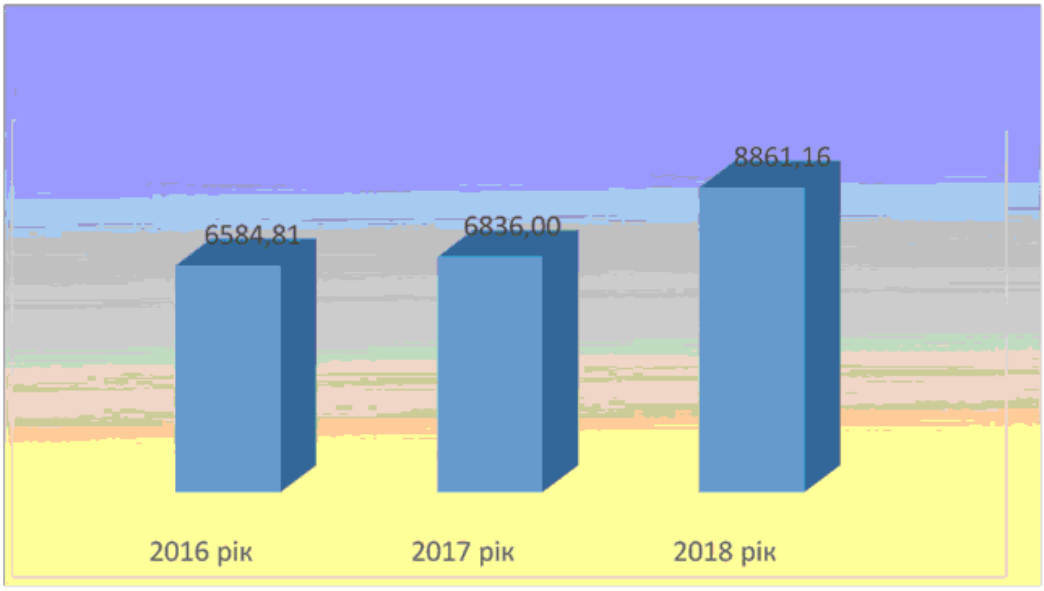

Рис. 18. Середня заробітна плата (грн)

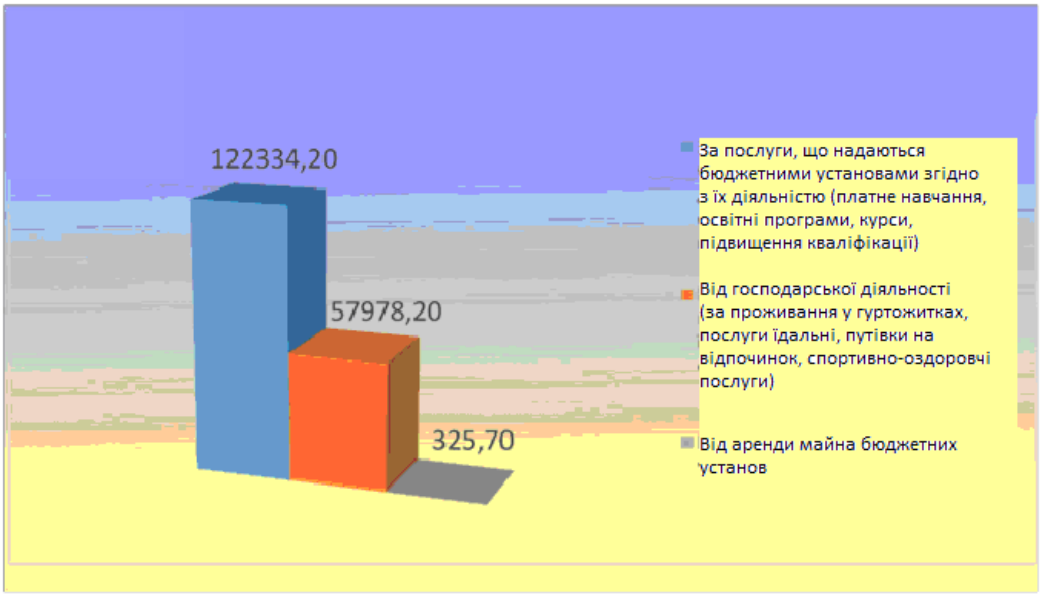

Рис. 19. Надходження коштів до спеціального фонду Університету протягом 2018 р. за послуги, передбачені статутними документами

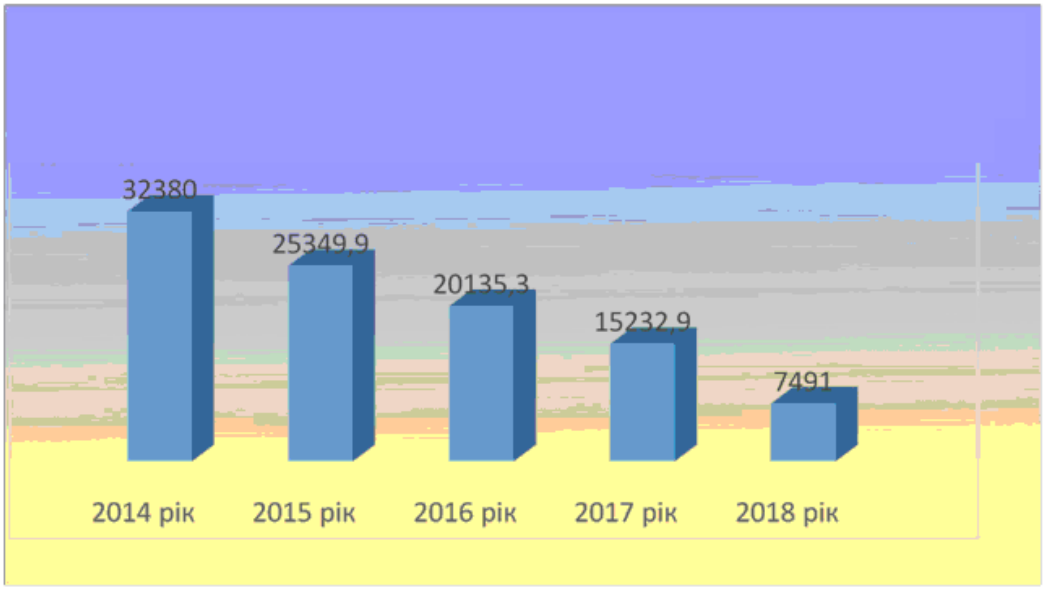

Рис. 20. Кошти спеціального фонду (власні надходження) використовувалися на капітальні видатки

Фото 18. 13 вересня відкрито після реконструкції і капітального ремонту їдальню в навчальному корпусі по вул. Динамівській, 4

Фото 19. Культурно-масова робота

Фото 20. Член шахового клубу «Юридична академія» Павло Ельянов здобув бронзову нагороду на міжнародному турнірі у м. Біль (Швейцарія)

Фото 21. Заслужений майстер спорту України, випускник Університету Олександр Гвоздик став першим із українців чемпіоном світу з боксу у напівважкій вазі серед професіоналів за версією WBC

Фото 22. Студентка Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Марина Колесникова виборола 1 та 11 місця на кубку України з плавання «Містер Батерфляй»

Фото 23. Студентка Університету Марія Гоєнко виборола чотири медалі на міжнародних змаганнях зі спортивного орієнтування бігом «LIJN CUP-18»

Фото 24. Збірна команда Університету з черлідингу здобула дві золоті та по одній срібній і бронзовій нагороді на чемпіонаті України

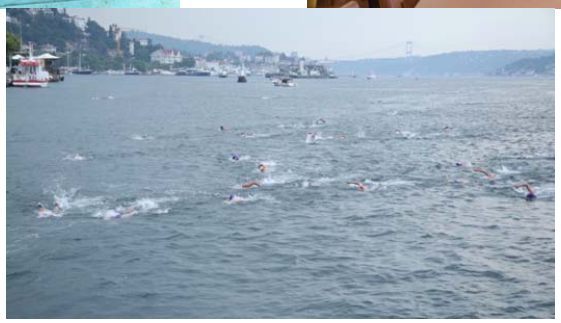

Фото 25. Команда плавального клубу Університету взяла участь у XXX (ювілейному) міжнародному запливі через Босфорську протоку «Bosphorus Cross-continental swimming race»

Фото 26. 17 травня в Університеті відбулося традиційне свято – День вишиванки

Фото 27. З нагоди Дня Незалежності, Дня Гідності та Свободи, Дня соборності, Дня Прапора, Дня Чорнобильської трагедії, 85-х роковин пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років та інших знаменних дат Інститутом підготовки юридичних кадрів для СБ України проведено низку виховних і патріотичних заходів

Фото 28. З нагоди 73-ї річниці Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та до Дня пам’яті та примирення в Університеті проведено низку заходів

Фото 29. Волонтери Університету
привітали бійців Національної гвардії України

Фото 30. Учасники волонтерського руху Університету відвідали зону проведення операції Об’єднаних сил на Донбасі

Фото 31. З нагоди Дня волонтера координатора волонтерського руху Університету, заступника директора Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України, доцента Валерія Федоровича Оболенцева нагороджено Відзнакою Президента України «За гуманітарну участь в антитерористичній операції»

Фото 32. Завідувач кафедри фінансового права М. П. Кучерявенко разом із заступником директора Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України, доцентом кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Університету В. Ф. Оболенцевим відвідали школу на території Луганської області, де триває конфлікт

Фото 33. Волонтери Університету – заступник директора Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права В. Ф. Оболенцев та доцент кафедри цивільного права №1, керівник Юридичної клініки В. П. Янишен відвідали школу у фронтовому містечку Мар'їнці

Фото 34. Студентське самоврядування бере активну участь в організації заходів виховного, благодійного, спортивного, профорієнтаційного характеру, серед яких конкурс «НЮУ має таланти», військово-спортивний захід «Козацькі розваги», Дні відкритих дверей Університету, благоустрій території біля гуртожитків та ін.

Фото 35. Відбулося традиційне щорічне свято «Зустріч випускників ювілейних років»

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ

ректора Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
Василя Яковича Тація
про виконання умов контракту
з Міністерством освіти і науки України за 2018 рік
на конференції трудового колективу
27 грудня 2018 р.

Відповідальний за випуск *Ю. П. Битяк*

Поза планом

Підп. до друку 02.01.2019. Формат 70х100 $^{1}/_{16}$. Папір офсетний.
Тираж 20 прим. Зам. № 986.

Редакційно-видавничий відділ
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.